

Käyttösuunnitelma 2023

Kunnanhallitus

27.3.2023

KIRKKONUMMI

KYRKYLÄ

Sisällysluettelo

Yhteiset palvelut	3
Sivistyksen ja vapaa-ajan palvelualue	13
Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta	16
Suomenkielinen kasvatus- ja koulutuslautakunta	29
Ruotsinkielinen kasvatus- ja koulutuslautakunta	39
Yhdyskuntatekniikan palvelualue	50
Yhdyskuntatekniikan lautakunta	51
Rakennus- ja ympäristölautakunta	64
Toimitilapalvelujen lautakunta	73
Investointiosa	84
Kirkkonummen vesi	99

Yhteiset palvelut

Tuloslaskelma

Yhteiset palvelut	TP 2021	TA 2022	KS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	1 537 233	1 495 389	1 049 064	1 068 577	1 089 950
Myyntituotot	148 330	121 694	184 064	187 488	191 239
Tuet ja avustukset	1 203 734	1 223 695	715 000	728 299	742 865
Muut toimintatuotot	185 169	150 000	150 000	152 790	155 846
Toimintakulut	-17 520 420	-18 564 932	-15 301 784	-15 384 310	-15 691 440
Henkilöstökulut	-5 607 641	-6 082 616	-5 108 280	-5 106 031	-5 207 734
Palkat ja palkkiot	-4 454 394	-4 837 507	-4 232 234	-4 230 602	-4 314 797
Henkilösivukulut	-1 153 247	-1 245 109	-876 046	-875 429	-892 937
Palvelujen ostot	-7 338 833	-8 162 198	-6 135 944	-6 190 976	-6 314 664
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-94 054	-145 616	-128 916	-131 317	-133 939
Avustukset	-3 374 567	-2 895 454	-2 790 996	-2 797 178	-2 853 121
Muut toimintakulut	-1 105 325	-1 279 048	-1 137 648	-1 158 808	-1 181 982
Toimintakate	-15 983 187	-17 069 543	-14 252 720	-14 315 733	-14 601 490
Sisäiset tuotot yhteensä	2 786 515	2 931 498	3 498 876	3 563 955	3 635 234
Sisäiset menot yhteensä	-1 140 005	-1 135 709	-1 186 350	-1 208 416	-1 232 584
joista:					
ICT-palvelut	-206 047	-219 096	-241 344	-245 833	-250 749
Puhtauspalvelut	-67 647	-62 879	-66 295	-67 528	-68 879
Rakennusten vuokrat	-814 219	-853 734	-878 711	-895 055	-912 956
Taloudellinen tulokellisuus					
Asukasmäärä 31.12.	40 441	40 803	40 855	41 121	41 384
euroa per asukas, ulkoiset 31.12.	-15 983 187	-418	-349	-348	-353

Erittely

Tarkastuslautakunta	TP 2021	TA 2022	KS 2023	TS 2024	TS 2025
Ulkoiset toimintatuotot					
Ulkoiset toimintamenot	-51 412	-76 000	-76 000	-77 000	-78 000
Toimintakate	-51 412	-76 000	-76 000	-77 000	-78 000
<i>sisäiset toimintatuotot</i>					
<i>sisäiset toimintamenot</i>					
Keskusvaalilautakunta	TP 2021	TA 2022	KS 2023	TS 2024	TS 2025
Ulkoiset toimintatuotot	43 205	0	50 000	50 930	51 949
Ulkoiset toimintamenot	-303 963	-260 376	-286 318	-291 644	-297 475
Toimintakate	-260 757	-260 376	-236 318	-240 714	-245 526
<i>sisäiset toimintatuotot</i>					
<i>sisäiset toimintamenot</i>	0	0	0	0	0
Muut yhteiset palvelut	TP 2021	TA 2022	KS 2023	TS 2024	TS 2025
Ulkoiset toimintatuotot	1 494 028	1 495 389	999 064	1 017 647	1 038 001
Ulkoiset toimintamenot	-17 165 045	-18 228 556	-14 939 466	-15 015 666	-15 315 965
Toimintakate	-15 671 017	-16 733 167	-13 940 402	-13 998 019	-14 277 964
<i>sisäiset toimintatuotot</i>	2 786 515	2 931 498	3 498 876	3 563 955	3 635 234
<i>sisäiset toimintamenot</i>	-1 140 005	-1 135 709	-1 186 350	-1 208 416	-1 232 584
	TP 2021	TA 2022	KS 2023	TS 2024	TS 2025
Käyttöom.myyntivoitot	1 902 030	5 000 000	3 100 000	4 540 000	2 500 000
Maankäytösop.korvauks.	2 694 530	5 000 000	3 500 000	3 840 000	4 140 000

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on muun muassa valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla (kuntalaki 121 §).

Valtuuston valitseman tilintarkastajan tehtävänä on tarkastaa julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti kunkin tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös (kuntalaki 123 §). Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa ja vastaa kuntalaissa säädettyistä tehtävistä kunnan hallintosäännön mukaisesti.

Yhteisten palvelujen tehtävänä on tukea palvelualueiden tuloksellista toimintaa, ohjata ja seurata tavoitteiden toteutumista, antaa asiantuntijapalveluita kunnan päätöksenteon ja johtamisen tueksi, vastata kunnan strategisesta suunnittelusta sekä huolehtia lisäksi kunnanvaltuuston, kunnanhallituksen ja sen jaostojen valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävistä.

Yhteiset palvelut tuottavat sisäisiä tukipalveluita, hallintopalveluita, talous- ja hankintapalveluita, henkilöstöpalveluita sekä kunnan elinvoimaisuutta edistäviä kehityspalveluita hallintosäännön mukaisesti.

Kunnanvaltuustoon nähden sitovat määrärahat

Työmarkkinatuen kuntaosuuteen on varattu 2,4 milj. euroa, Vuoden 2022 toteumaennuste on 3,0 milj. euroa.

Vesihuollon kehittämiseen (kp 1023) on varattu 40 000 euron määräraha. Summasta 20 000 euroa kohdennetaan haja-asutuksen jätevesineuvontaan (Linkki-hanke). Loput varataan osuuskuntahankkeisiin, jätevesineuvontaan ja vireillä oleviin selvityksiin. Veikkolan vesistöhankeeseen on varattu 30 000 euroa.

Maahanmuuttajien integroimista edistävään kotouttamisavustukseen on varattu 30 000 euroa. Kunnanhallitus päättää avustuksen myöntämisen kriteereistä sekä avustuspäärahasta käytön vaikuttavuudesta ja raportoinnista.

Talousarvion määrärahoihin vaikuttavat toiminnalliset muutokset

Hyvinvointiudistuksen seurauksena kuntaan palkataan Hyte-suunnittelija ja maahanmuuttokoordinaattori. Kesätyöllistämiseen on varattu 45 500 euroa kunnan ulkopuolisiin ja 124 500 kunnan omaan työllistämiseen.

Toiminnan painopistealueet

Pitkäaikaistyöttömyyden vähentämiseen panostetaan edelleen. Kuntaosuuskustannuksia pyritään vähentämään panostamalla työllistämistoimenpiteisiin, joihin on varattu 684 000 euroa sivukuluihin. Vastaavasti työllistämiskorvauksiin on varattu 250 000 euroa. Vuonna 2023 pilotoidaan osallistavaa budjetointia.

Tehdään selvitys, mistä johtuu ICT kustannusten kasvu ja miksi perusturvan poisjääminen ei laskenut sisäistä ICT laskutusta.

Henkilöstöjaosto käsittelee vaihtoehdot kunnan henkilökunnan työhyvinvoinnin ja työnantajakuvan vahvistamiseksi esimerkiksi ottamalla käyttöön liikunta- ja kulttuuriseteli(t). Selvitys vaihtoehdoista sekä siihen liittyvä mahdollinen lisämäärärahaesitys annetaan luottamushenkilöiden arvioitavaksi jatkopäätöksentekoa varten toukokuun 2023 loppuun mennessä.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Nykytilanne	Tavoite	Vastuu
1. Houkuttelemme ja kasvamme: Tähtäämme vahvaan ja suunnitelmalliseen väestökasvuun.	2. Tasapainotamme taloutta	Kunnan asukasmäärän kasvu on 0,5 % (elokuu 2022, Tilastokeskus).	Tavoite: Kuntakuvan vahvistaminen Mittari: Kunnan väkiluku. Toimenpide 1: Kehitetään kuntakuvaa ja markkinoidaan säännöllisesti kuntaa tuomalla esille kunnan pito- ja vetovoimatekijöitä. Toimenpide 2: Vahvistetaan kunnan houkuttelevuutta ja näkyvyyttä tuomalla esiin kunnan vahvuuksia sosiaalisen median mainonnan keinoin ja erilaisin kampanjoin (vähintään 3 kampanjaa vuoden aikana) sekä järjestämällä veto- ja pitovoiman lisäämiseksi tilaisuuksia eri kohderyhmille ajankohtaisista teemoista.	Kuntakehityspäällikkö
1. Houkuttelemme ja kasvamme	3. Johdamme tiedolla	Nykyinen kuntastrategia on voimassa vuoden 2023 loppuun.	Uuden kuntastrategian valmistelu aloitetaan 2023 alkupuolella. Strategia hyväksytään 2023 loppuvuodesta. Strategian valmistelu aloitetaan palveluverkkoselvityksen hyväksymisen jälkeen. Kuntalaiset osallistetaan strategian valmisteluun.	Hallintojohtaja ja kunnan johtoryhmä
2. Investoimme tulevaisuuteen: Teemme rohkeasti investointeja kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti	2. Tasapainotamme taloutta	Talonrakennusinvestointeja on käynnistymässä suunnittelukaudella. Investointien toteuttaminen vaatii käyttötalouden hallittua kasvua suhteessa tulorahoitukseen.	Toimintakatteen kasvuprosentti ei ole suurempi kuin inflaatio- tai verotulojen kasvuprosentti. Talousarviokehitys laaditaan inflaation ja verotulokasvun antaman liikkumavaran perusteella.	Talusojohtaja
2. Investoimme tulevaisuuteen: Rohkaisemme yrittäjyyteen ja tarjoamme monipuolisia yrityspalveluita. Kehitämme kuntaa aktiivisesti yhteistoiminnassa elinkeinoelämän, oppilaitosten ja sidosryhmien kanssa.	4. Osallistuminen ja viestintä toimivat	Kunta on sijoittunut kokoluokassaan sijalle 19/30 Elinkeinoelämän keskusliiton (EK) kahden vuoden välein toteutettavassa Kuntarankingissä vuonna 2021.	Tavoite: Kaikissa keskeisissä tutkimuksissa tavoitellaan pitkällä aikavälillä sijoitusta parhaimmalla kolmanneksessa Mittari: kunnan sijoitus EK:n Kuntarankingissä 2023. Toimenpide 1: Edistetään yrittäjyyttä ja yhteistyötä kunnassa toimivien yrittäjien kanssa sekä edistetään kuntaan sijoittumista ja yritysten verkostoitumista toteuttamalla	Kuntakehityspäällikkö

			<p>3-5 teemoiltaan vaihtuvaa tilaisuutta yrittäjille.</p> <p>Toimenpide 2: Jatketaan elinkeinotoiminnan tilannekatsauksen laatimista kunnanhallitukselle (1–2 kpl vuoden aikana) ja elinkeinoutiskirjeiden laatimista (4 kpl vuoden aikana) yrittäjille ja paikallisille toimijoille ajankohtaisista elinkeinoelämän aiheista.</p>	
<p>3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin: Vähennämme kuntalaisten välistä eriarvoisuutta ottamalla huomioon eri väestöryhmien tarpeet palveluiden ja toiminnan suunnittelussa. Vahvistamme sosiaalista kestävyyttä toimivan kotoutumisen kautta.</p>	<p>2. Tasapainotamme taloutta</p>	<p>Hyvinvointialueuudistus astuu voimaan 1.1.2023 ja TE-palvelut 2024 -uudistus arviolta 1.1.2025.</p>	<p>Huomioidaan kunnan toiminnassa jo käynnissä oleva hyvinvointialueuudistus sekä tuleva työllisyys- ja elinkeinopalvelujen uudistus</p> <p>Toimenpide 1: Luodaan hyvinvointialueen ja kunnan välille saumaton yhteistyö hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, kotoutumisen ja työllisyyden osalta. Keskeisiä toimijoita Kirkkonummen kunnassa ovat hyten, kotoutumisen ja työllisyyden asiantuntijat. Kuntaan palkataan Hytestä ja kotoutumisesta vastaavat henkilöt.</p> <p>Toimenpide 2: Valmistaudutaan työllisyys- ja elinkeinopalvelujen TE-palvelut 2024 -uudistukseen ja laaditaan palvelusuunnitelma sekä elinkeino- ja työllisyysohjelma.</p>	<p>Hallintojohtaja</p>
	<p>2. Tasapainotamme taloutta</p>	<p>KUUMA-kunnissa pitkäaikaistyöttömien osuus työttömistä on 41,0 prosenttia ja Kirkkonummen 37,7 prosenttia (syyskuu 2022, TEM). Koronapandemian vaikutus näkyy edelleen työllisyystilanteessa. Työllisyystilanne on parantunut vuonna 2022, mutta pitkäaikaistyöttömyys on edelleen korkeammalla tasolla kuin ennen koronaa. Työmarkkinatuen kuntaosuuslistalla on kuukausittain noin 460 henkilöä. Määrä on kasvanut kuukausittain keskimäärin 11 uudella henkilöllä.</p>	<p>Tavoite 1: Pitkäaikaistyöttömien osuus pienenee</p> <p>Toimenpide 1: Parannetaan ennaltaehkäisevillä toimenpiteillä kuntalaisten työllisyyttä. 100 pitkäaikaistyötöntä työllistyy/aloittaa kuntouttavan työtoiminnan tai työkokeilun/aloittaa oppisopimuskoulutuksen/aloittaa työttömyysturvalla tuetun omaehtoisen opiskelun tai työvoimakoulutuksen.</p> <p>Toimenpide 2: Kehitetään edelleen yrityksille ja yhteisöille tarkoitettua työllistämisen järjestelytukea ja markkinoidaan sitä muun muassa webinaareilla 5-6 kertaa vuodessa sekä työnhakijoille että työnantajille.</p>	<p>Kuntakehityspäällikkö , talousjohtaja</p>

		Kuntaosuusmaksun määrä on vuonna 2022 2,35 milj. euroa. Vuodelle 2023 on varattu 2,4 milj. euron määräraha.		
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin	4. Osallistuminen ja viestintä toimivat	Palvelualueet tekevät yhteistyötä palvelukohtaisesti kolmannen sektorin kanssa. Yhteinen kaikkia palvelualueita koskevaa osallistamisen suunnitelmaa ei ole luotu.	Tavoite: Kuntalaisten osallisuuden lisääminen kunnan kehittämisessä. Toimenpide 1: Toteutetaan kuntalaisbarometri. Toimenpide 2: Kehitetään osallistavia digitaalisia menetelmiä. Toimenpide 3: Selvitetään osallistavan budjetoinnin toteutustapoja.	Tietohallintojohtaja, talousjohtaja, kuntakehityspäällikkö
4. Luomme uuden työn paikkoja – täällä on tilaa ajatella: Houkuttelemme asiantuntijatyöpaikkoja ja kehitämme nykyisiä työpaikkoja. Tähtäämme korkeampaan tuottavuuteen.	2. Tasapainotamme taloutta	Yhteisten palveluiden hallinto vastaa mm. perusturvan, sivistys- ja vapaa-aikapalvelujen sekä yhdyskuntatekniikan palvelualueiden tukemisesta, ohjauksesta ja seurannasta sekä päätöksenteon ja johtamisen tukemisesta. Perusturva siirtyy vuoden 2023 alusta hyvinvointialueen vastuulle, jolloin hallinnon mitoitusta on tarkasteltava uudelleen.	Tavoite: Yhteisten palveluiden toiminta sopeutetaan kunnan tarpeiden mukaiseksi. Toimenpide 1: Nykyinen toiminta prosesseineen ja tehtävänkuvineen tehdään näkyväksi kuvaamalla ne yhdessä henkilöstön kanssa. Mittari: Kuvattujen prosessien määrä Toimenpide 2: Henkilöstön osaaminen kartoitetaan, jotta sitä voidaan hyödyntää parhaalla mahdollisella tavalla mutta myös lisätä tarvittavaa osaamista. Mittari: Henkilöstön osaaminen on kartoitettu kyllä/ei Toimenpide 3: Yhteisten palveluiden tehtävä kunnan organisaatiossa täsmennetään yhdessä henkilöstön kanssa. Mittari: Yhteisten palveluiden tehtävä on täsmennetty kyllä/ei Toimenpide 4: Selvitetään palvelualueiden yhteisiin palveluihin liittyvät toiveet ja tarpeet, jotta yhteistyötä ja työnjakoa voidaan kehittää ja syventää. Mittari: Palvelualueiden toiveet ja tarpeet on selvitetty kyllä/ei	Hallintojohtaja

Henkilöstösuunnitelma

Henkilötyövuodet, sis. vuosilomat	TP 2021	TA 2022	KS 2023	TS 2024	TS 2025
<i>Kunnanhallitus</i>	1	1	1	1	1
<i>Hallintopalvelut</i>	3,42	7	7	7	7
<i>Talouspalvelut</i>	7,9	8	7	7	7
<i>HR-palvelut* ja ***</i>	13,82	12+5,2	11+4,4	11+4,4	11+4,4
<i>Kuntakehitys ja työllistäminen</i>	5,28	9	6**	6	6
<i>Muut palvelut***</i>	37,93	26***	20	20	20
Kaikki yhteensä	69,35	63+5,2	52+4,4	52+4,4	52+4
Vakinaiset	52,25				
Sijaiset	1,31				
Määräaikaiset	15,79				
Arvio uusien perustettavien virkojen ja toimien määrästä		0,17	2		
Arvio lakkautettavien virkojen ja toimien määrästä**			2		
Hyvinvointialueelle siirtyneet			7		
*HR-yksiköstä maksetaan työsuojeluvaltuutettujen ja luottamushenkilöiden palkat v. 2023 4 hlöä ja lisäksi 2 osa-aikaista		***ei työllistettyjen määriä mukana	**Vauhdittamo hanke (-2 tt) päättyy. Ohjaamo (-3) siirretty nuorisopalveluihin. Hyte suunnittelija ja maahanmuuttokoordinaattori lisätty		

Riskienhallinta

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Riskilaji	Riski	Riskienhallintatoimenpiteet	Riskiarvo
1. Houkuttelemme ja kasvamme	2. Tasapainotamme taloutta	Strateginen ja taloudellinen riski	Ulkoisen toimintaympäristön muutosten vaikutus tulo- ja menojen riittävyyteen kuten inflaatio, korkotason nousu sekä hyvinvointialuehallinnon voimaantulo ja sen vaikutus kunnan talouden tasapainotilaan ja strategian toteuttamismahdollisuuksiin jatkossa.	Yhteisten palveluiden osalta tehdään henkilöstön osaamiskatoitus, työajan seuranta ja selvitetään mahdollisuudet suunnata tarpeen mukaisesti henkilöstöresursseja.	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 2 4
4. Luomme uuden työn paikkoja – täällä on tilaa ajatella: Houkuttelemme asiantuntijatyöpaikkoja ja kehitämme nykyisiä työpaikkoja. Tähtäämme korkeampaan tuottavuuteen.	3. Johdamme tiedolla	Toiminnallinen riski	Toimintahäiriöt henkilöstön vaihdoksissa ja ongelmat saada rekrytoitua henkilöstöä.	Kilpailukykyinen palkkaus ja palkitseminen. Työssä jaksamisesta huolehtiminen. Osaamisen, sijaisjärjestelyjen ja hiljaisen tiedon siirron varmistaminen	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 2 4

Sisäisen valvonnan suunnitelma

Sisäisen valvonnan kehittämisalue	Riski, syy, seuraus, suuruus	Tavoitetaso	Sovittu toimenpide / menettely vuodelle 2023
Toimenpiteet toimintakatteen sopeuttamiseen kunnan tulo- ja menojen puolittuessa hyvinvointialueudistuksen johdosta.	Ulkoisen toimintaympäristön muutosten vaikutus tulo- ja menojen riittävyyteen kuten inflaatio, korkotason nousu sekä hyvinvointialuehallinnon voimaantulo ja sen vaikutus kunnan talouden tasapainotilaan ja strategian toteuttamismahdollisuuksiin jatkossa.	Yhteisten palveluiden toimintaa ja resursseja saadaan tehostettua, joka tukee kunnan talouden tasapainottamista siten, että organisaation maine, palvelukyky, lainsäädännön vaatimukset ja yksiköiden toimintakyky eivät vaaranna tehostamistoimenpiteiden johdosta.	Prosessit, tehtävät, vastuut ja roolit on kuvattu ja käyty henkilöstön kanssa läpi. Voimavaroja suunnataan niihin toimintoihin, joissa panos-hyöty on suurin ottaen huomioon mm. lainsäädännön vaatimukset.
Henkilöstön vaihtuvuuden vähentäminen, rekrytointihaasteiden voittaminen.	Henkilöstöä ei saada rekrytoitua ja vaihtuvuus on suurta. Toiminta vaarantuu tai toimitaan vajaalla henkilöstöllä.	Henkilöstön vaihtuvuus on verokkikuntien tasolla tai pienempää ja kunta on haluttu työpaikka. Rekrytointien onnistumiseen kiinnitetään huomiota.	Työilmapiiriin kehittämiseen panostetaan. Osaamisen jakaminen, sijaisjärjestelyt ja (hiljaisen)

		<p>Toiminnan keskeytysriskejä saadaan vähennettyä.</p>	<p>tiedon sujuva siirto. Töitä tehdään työpareittain tai on määritelty sijainen.</p> <p>Tehtäviin perehdytys tehdään ajoissa ja huolella; prosessit ja työvaiheet niissä on kuvattu ja käyty tekijöiden kanssa läpi.</p> <p>Kunnan työnantajakuva kehitetään rekrytointimarkkinoinnilla. Selvitetään mahdollisuus suosittelupalkkion käyttöönottoon koko kunnan tasolla.</p>
--	--	--	--

Tilivelvolliset vastuuhenkilöt

Tilivelvolliset vastuuhenkilöt vastaavat käyttösunnitelmassa vastuulleen kuuluvan toimintakatteen, menomäärärahan tai tuloarvion riittävydestä ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta.

Talousyksikkö voi tarvittaessa tiliöidä, asiataarkastaa ja hyväksyä laskuja kaikille kustannuspaikoille.

Palveluryhmä tai -yksikkö	Kustannuspaikka tai -paikat	Kohde	Tilivastuullinen	Nimike	Sijainen	Sijaisen nimike
Hallintopalvelut	1111, 1202, 1226		Jaana Suihkonen	Hallintojohtaja	Esa Lindell	Talusojohtaja
Talous- ja hankintapalvelut	1121		Esa Lindell	Talusojohtaja	Jaana Suihkonen	Hallintojohtaja
Henkilöstöpalvelut	1141		Vs. Teija Parkkonen	Henkilöstöjohtaja	Jaana Suihkonen	Hallintojohtaja
Elinvoima	1161-1167, 1171		Susanna Hyvärinen	Elinvoimapäällikkö	Jaana Suihkonen	Hallintojohtaja
Ict- ja turvapalvelut	1201, 1228-1229		Lea Blomberg	Tietohallintojohtaja	Jaana Suihkonen	Hallintojohtaja

Käyttösuunnitelma 2023

Sivistyksen- ja vapaa-ajan palvelualue

Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta

Suomenkielinen kasvatus- ja koulutuslautakunta

Ruotsinkielinen kasvatus- ja koulutuslautakunta

Sivistyksen ja vapaa-ajan palvelualue

Tuloslaskelma

Sivistyksen ja vapaa-ajan palvelualue	TP 2021	TA 2022	KS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	6 764 456	7 153 304	6 968 599	7 098 217	7 240 180
Myyntituotot	1 190 194	1 353 062	1 349 888	1 374 997	1 402 497
Maksutuotot	3 816 732	4 268 211	3 305 680	3 367 164	3 434 507
Tuet ja avustukset	1 570 232	1 245 908	2 073 908	2 112 484	2 154 732
Muut toimintatuotot	187 298	286 123	239 123	243 572	248 444
Toimintakulut	-71 224 269	-75 027 053	-77 145 586	-78 410 395	-79 978 619
Henkilöstökulut	-57 666 218	-60 898 113	-61 394 230	-62 522 543	-63 772 995
Palkat ja palkkiot	-46 920 502	-49 705 467	-50 058 302	-50 978 129	-51 997 699
Henkilösivukulut	-10 745 716	-11 192 646	-11 335 928	-11 544 414	-11 775 296
Palvelujen ostot	-9 011 491	-9 252 986	-10 576 692	-10 786 341	-11 002 072
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 263 159	-2 604 055	-2 754 894	-2 634 829	-2 687 535
Avustukset	-1 984 010	-2 082 864	-2 197 864	-2 187 814	-2 231 570
Muut toimintakulut	-299 392	-189 035	-221 906	-278 868	-284 447
Toimintakate	-64 459 813	-67 873 749	-70 176 987	-71 312 178	-72 738 439
Sisäiset tuotot yhteensä	177 478	0	0	0	0
Sisäiset menot yhteensä	-30 289 458	-33 052 316	-33 361 274	-33 981 796	-34 661 439
joista:					
ICT-palvelut	-1 743 577	-1 804 744	-3 036 972	-3 093 461	-3 155 334
Puhtauspalvelut	-2 497 356	-2 624 202	-2 636 312	-2 685 349	-2 739 056
Rakennusten vuokrat	-9 222 671	-22 957 269	-22 016 267	-22 425 771	-22 874 288
Taloudellinen tuloksellisuus					
Asukasmäärä 31.12.	40 441	40 803	40 855	41 121	41 384
euroa per asukas, ulkoiset 31.12.	-64 459 813	-1 663	-1 718	-1 734	-1 758

Sivistyksen ja vapaa-ajan palvelualueen tehtävänä on järjestää hyvinvointia, aktiivista yhteisön jäsenyyttä, jatkuvaa oppimista ja mielekästä elämää tukevia palveluita kaikille kirkkonummelaisille. Tehtävä pohjautuu perustuslain 16 §:ssä julkiselle vallalle osoitettuun tehtävään turvata jokaiselle yhtäläinen mahdollisuus saada kykyjensä ja erityisten tarpeidensa mukaisesti myös muuta kuin perusopetusta sekä kehittää itseään varattomuuden sitä estämättä. Opetuksen ja koulutuksen, varhaiskasvatuksen ja vapaa-ajan palveluita ohjaa valtakunnallisesti Opetus- ja kulttuuriministeriö lainsäädännön, muiden normiasiakirjojen ja rahoituksen kautta. Vuoden 2023 alussa toteutuvan hyvinvointialueuudistuksen myötä kunnan perinteinen sivistyspalvelutehtävä saa rinnalleen vastuun kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisestä kaikkien väestöryhmien osalta. Vaikka hyvinvoinnin edistäminen on olennainen osa kaikkea sivistyksen ja vapaa-ajan palvelutoimintaa, kokonaisuuden kuntatasoinen johtamisvastuu ja yhteistyö hyvinvointialueen kanssa ovat sivistyspalveluiden tehtäväkentässä uusia.

Kirkkonummen kunnan väestömuutos – kouluikäisten lasten väheneminen, työikäisten ja ikäihmisten osuuden sekä kieli- ja kulttuuriryhmien osuuden kasvaminen – haastavat sivistyksen ja vapaa-ajan palvelualueen pitkäjänteiseen kehittämiseen: miten vastaamme muutokseen, vahvistamme kunnan sosiaalista kestävyttä ja johdamme samalla taloutta kestävästi. Kustannusten kasvun hillitseminen onkin yksi lähivuosien keskeisistä sivistyksen ja vapaa-ajan palvelualueen haasteista. Myös COVID-19 -pandemian synnyttämä oppimis- ja hyvinvointivaje, Ukrainan sodan vaikutukset ja Suomen yhteiskunnan tasolla havaittu väestön hyvinvoinnin ja koulutustason eriytymiskehitys - jopa syrjäytyminen - ovat kuntalaisten palvelutarpeissa jo näkyviä ilmiöitä.

Jotta palveluita onnistuttaisiin kehittämään vastaamaan mahdollisimman hyvin nykyisten ja tulevien kuntalaisten tarpeisiin ja jotta resurssien kohdentaminen onnistuisi entistä paremmin, on vaikutusten ennakoarvioinnin systemaattinen käyttöönotto tärkeää. Mahdollisimman tarkoituksen mukaisen ja kustannustehokkaan organisaation sekä toimivien rakenteiden ja sujuvien prosessien avulla palvelualue pyrkii vahvistamaan palvelujen laatua sekä kuntalaisten palvelutarjonnan tasa-arvoisuutta ja yhdenvertaisuutta. Myös saavutettavuuden kehittäminen koskettaa koko sivistystointia: mitkä palvelut on tärkeä järjestää kohtaamisina ja läsnäolona, mitä tarjoamme digitaalisesti ja mitä palveluita kuntalainen voi käyttää omatoimisesti. Luokse tulevien palvelujen tarve lisääntynee väestön ikääntymisen myötä.

Kuntauudistus 1.1.2023 alkaen vaikuttaa sivistyksen ja vapaa-ajan palvelualueeseen konkreettisesti oppilas- ja opiskeluhuollon tehtävien siirtymisenä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen vastuulle. Muutos näkyy sivistyksen ja vapaa-ajan palvelualueen budjetissa oppilas- ja opiskeluhuollon henkilöstömenojen siirtymisenä hyvinvointialueen vastuulle. Huomioitavaa on kuitenkin, että

Kirkkonummen kunnan opiskeluhuollon johtavien viranhaltijoiden työtehtävistä noin puolet - kasvun ja oppimisen tuen johtamiseen, päätöksentekoon ja arviointiin liittyvät tehtävät - jää edelleen kunnan vastuulle, vaikka tehtävät, palkkamäärärahat ja viranhaltijat siirtyvät LUHVAn organisaatioon. Kunta koulutuksen järjestäjänä vastaa jatkossakin oppilas- ja opiskeluhuollon kuntatason suunnittelusta ja johtamisesta. Samoin lasten, nuorten ja perheiden sekä työikäisten ja ikäihmisten hyvinvoinnin edistäminen lakisääteisine suunnitelmineen on kunnan tehtävä.

Muutosten kestävä johtamisen varmistamiseksi palvelualue käynnistää vuonna 2022 kehittämissuunnitelmatyön. Kuntastrategiaan ja valtakunnalliseen ohjaukseen perustuva suunnitelma laaditaan vuosille 2023–2030. Se tulee sisältämään kuntastrategiaan, valtakunnalliseen ohjaukseen ja Kirkkonummen toimintaympäristön muutokseen pohjautuvat palvelualueen tason pitkän aikavälin päämäärät, kehittämisen päälinjat, parhaillaan tekeillä olevan sivistyksen ja vapaa-ajan palveluverkkosuunnitelman sekä palvelualueen strategisen henkilöstösuunnitelman. Tämä suunnitelma luo pitkän aikavälin rungon tulevien talousarvioiden tavoitteidenasetteluun ja resurssien kohdentamiseen.

Osana kehittämissuunnitelman laadinnan pohjatyötä elokuussa 2022 toteutettiin hallinnon henkilöstölle ja esihenkilöille suunnattu kysely palvelualueen organisaation vahvuuksista, kehittämistarpeista ja konkreettisista kehittämisideoista. Kyselyn ja palveluryhmien johtotiimien työskentelyn perusteella nousseet kehittämisteemat vastasivat hyvin toimintaympäristön muutosta ja arjessa esille nousseita ratkaistavia seikkoja. Keskeisiksi teemoiksi nostettiin tiedolla johtamisen edellytysten parantaminen, hallinto-organisaation tarkoituksenmukaistaminen ja talouden johtamisen kehittäminen edelleen.

Talousarviomäärärahoihin vaikuttavat toiminnalliset muutokset

Sivistyksen ja vapaa-ajan palvelualueen talouteen vuonna 2023 vaikuttavista tekijöistä kolme huomattavinta ovat Ukrainan sodan vaikutukset, palvelualueen toimintaa koskevat lainsäädännölliset muutokset sekä hyvinvointialueuudistuksen vaikutukset peruskunnan tehtäviin. Ukrainan sotaa paenneiden lasten ja nuorten varhaiskasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen järjestäminen aiheuttaa lisääntyneitä henkilöstömenoja varhaiskasvatukseen ja opetuksen palveluissa. Kirkkonummelle perustettu asuntopohjainen vastaanottokeskus ja Ukrainan sodan vuoksi yksityismajoituksessa olevien pakolaisten määrän kasvu lisää perusopetukseen valmistavan opetuksen paikkojen tarvetta, suomi toisena kielenä -opetuksen ja oman äidinkielen opetuksen tarvetta sekä suomen kielen tuen tarvetta eri oppiaineissa ja tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa. Tulevaisuudessa myös ruotsinkieliset palvelut tulevat toteuttamaan inklusiivista valmistavaa opetusta; ensimmäiset ukrainankieliset perheet ovat jo valinneet ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen. Henkilöstön osaamisen kehittämiseen tulee varautua. Myös tulkkaus- ja käännöspalvelujen tarve kasvaa.

Valmistavaa opetusta pyritään järjestämään ensisijaisesti kouluissa lähellä lasten ja nuorten asuinpaikkaa, jolloin koulukuljetusmenojen lisäys pystytään pitämään vähäisenä. Valtio tulee kompensoimaan varhaiskasvatuksen menolisäykset erityisavustuksella tai muulla kuntaan kohdennetulla rahoituksella. Kohonneet valmistavan opetuksen kustannukset tullaan ottamaan huomioon kunnan valtionosuuslaskennassa. Sivistyksen ja vapaa-ajan palvelualueen tuloissa tämä valtionosuuskompensointi ei näy.

Ukrainan sodan aiheuttama inflaation kiihtyminen vaikuttaa myös korottavasti polttoaineiden ja muun energian hintaan sekä erilaisiin aine- ja materiaalikustannuksiin. Sivistyksen ja vapaa-ajan palveluiden koulukuljetuksia koskeva hankintasopimus umpeutuu lukuvuoden 2022-2023 lopussa. Uusi hankintamenettelyyn kuuluva kilpailutus käynnistetään syksyllä 2022. Kunnanhallituksen kehyspäätöksessä 27.6.2022 (§ 237 618/02.02.00/2022) huomioitiin polttoaineiden hinnannousu koulukuljetuksiin osoitetulla 120 000 € lisämäärärahalla. Hankintaprosessin edetessä selviää, onko tämä varaus riittävä.

Inflaation muina vaikutuksina palvelualueen talouteen näkyvät varhaiskasvatuksen palvelusetelin indeksikorotus sekä sisäisten kustannusten, kuten puhtaus- ja ruokapalveluiden sekä ICT-kulujen ja vuokrien, oletettava kasvu. Palvelusetelin perusarvoa korotetaan 1.1.2023 alkaen juuri kustannusten yleisen nousun vuoksi. Kesäkuussa 2022 allekirjoitettu kunta-alan työ- ja virkaehtosopimuksia koskeva ratkaisu sisälsi sopimuksen palkankorotuksista kunta-alalle. Sopimuskauden 1.5.2022–30.4.2025 aikana työvoimakustannukset nousevat korkoa korolle laskien keskimäärin 8,79 prosenttia. Koska sivistyksen ja vapaa-ajan ulkoiset toimintakulut koostuvat lähes täysin henkilöstön palkoista, palkankorotukset vaikuttavat merkittävästi palvelualueen lähivuosien talouteen.

Toisen talouteen 2023 vaikuttavan tekijän muodostaa palvelualueen toimintaa koskevat lainsäädännön muutokset. Hallituksen budjettineuvotteluiden 31.8. ja 1.9.2022 tuloksena esitettiin, että varhaiskasvatusmaksuja alennetaan valtakunnan tasolla pysyvästi 70 miljoonalla eurolla 1.3.2023 alkaen ja että yksityisen hoidon tuen hoitolisään säädettäisiin 100 euron korotus. Vaikutukset kunnille kompensoitaisiin yhteisöveron jako-osuuden kautta, mikä ei tule näkymään sivistyksen ja vapaa-ajan palvelualueen tuloissa. Edelleen neuvotteluissa päätettiin yhden vuosiviikkotunnin lisäys B1-kielen toteuttamiseen perusopetuksessa, mikä vaikuttaa osaltaan opetuksen palkkakuluihin. Päätöstä näistä muutoksista ei tämän talousarvioesityksen lautakuntakäsittelyn ajankohtana vielä kuitenkaan ole, vaan se varmistuu valtion budjetin aikataulussa.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain aiemmat indeksitarkistukset ja tuloarvojen muutokset sekä perhevapaa-uudistus 1.8.2022 ja edelleen jatkuva kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu vähentävät asiakasmaksutuottoja koko vuoden 2023 osalta. Edellä mainittuihin muutoksiin on varauduttu talousarvioesityksessä.

Kolmas talouteen ja toimintaan vaikuttava tekijä, Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen perustaminen 1.1.2023, näkyy sivistyksen ja vapaa-ajan palvelualueen budjetissa oppilas- ja opiskeluhuollon henkilöstömenojen siirtymisenä hyvinvointialueen vastuulle.

Kunnanhallituksen osoittaman talouden 2023 tasapainottamisvaatimuksen vuoksi siirtyviltä viranhaltijoilta jäävät ja palvelualueen vastuulle tulevat uudet tehtävät pyritään järjestämään ilman henkilöstölisäyksiä palvelualueen organisaatioon. Yksi tärkeistä palvelualueen kehittämiskohteista vuodelle 2023 onkin hallinto-organisaation tarkoituksenmukaistaminen: päällekkäisen työn määrän minimointi, keskeisten prosessien ja niiden vastuunjaon selkeyttäminen ja henkilöstön pysyvyyden ja pystyvyyden vahvistaminen tehtävänkuvia eheyttämällä. Tarkoituksenmukaisen ja kustannustehokkaan organisoitumisen sekä toimivien rakenteiden ja sujuvien prosessien lisäksi kehittämistä ohjaavat palvelujen laadun sekä kuntalaisten tasa-arvoisten ja yhdenvertaisten palvelujen tarjonnan näkökulmat.

Osana Kirkkonummen kunnanvaltuuston talousarvion 2022 käsittelyä sivistyksen ja vapaa-ajan palvelualueelle annettiin tehtävä selvittää kuinka varhaiskasvatus ja opetus voitaisiin järjestää mahdollisimman kustannustehokkaasti ja yhdenvertaisesti kaikilla kunnan alueilla. Selvitys suomenkielisten ja ruotsinkielisten varhaiskasvatus- ja opetuspalveluiden kustannuseroista on valmistumassa, ja myös sen tuloksia käytetään hyödyksi palvelujen yhdenvertaisuuden ja kustannustehokkuuden kehittämistyössä.

Palvelualue pyrkii tehostamaan toimintaansa ja hillitsemään kustannusten nousua kiinnittämällä lisäksi huomiota tiedolla johtamisen edellytyksiin ja kehittämällä palvelualueen talouden johtamista edelleen. Yhdenmukaistamalla järjestelmien, ohjelmistojen ja sähköisten ympäristöjen käyttöä vähennetään palveluyksiköille osoitettujen erillisten kyselyjen ja tietopyyntöjen määrää sekä hallinnon manuaalista työtä erilaisten valtakunnallisten velvoittavien tiedonkeruiden ja raportointien yhteydessä. Kun järjestelmien käyttö on johdettua ja tasalaatuista, käytettävissä olevan tiedon luotettavuus ja ajantasaisuus paranee.

Valtio rahoittaa kuntia valtionosuuksin ja erityisavustuksin. Erityisavustusten johdettu ja tehokas hakeminen on osa kestäväen kuntatalouden johtamista. Palvelualueen johtoryhmä onkin käynnistänyt systemaattisen valtion erityisavustushakujen seurannan. Johtoryhmän tavoitteena on varmistaa Kirkkonummen kunnan sivistys- ja vapaa-ajanpalveluille olennaisten, saatavilla olevien erityisavustusten hakeminen joko palveluryhmittäin tai yhteisinä hankkeina. Hyväksyäkseen hakuprosessiin lähtemisen johtoryhmä edellyttää, että myönnettävä rahoitus ja sen edellyttämä kehittämistoiminta tukevat kunnan strategisten tavoitteiden saavuttamista.

Kunnassa asuvien kouluikäisten lasten määrän vähentyminen ja toisaalta uusien palvelujen tarpeen samanaikainen lisääntyminen on nostanut esille tarpeen uudistaa malli, jolla opetuksen koulukohtaiset resurssit jaetaan. Uudistuksen tavoitteena on vastata oppilasmäärän alueittaisiin vaihteluihin nykyistä joustavammin sekä kansalliseen veloitteeseen tukea oppilaan kasvua ja oppimista ensisijaisesti lähikoulussa. Poikkeuksellisten opetusjärjestelyjen, koronavirusepidemian ja sen jälkiseurausten vaikutukset oppilaiden oppimiseen ja hyvinvointiin lisäävät edelleen sekä pedagogisten että oppilashuollollisten tukitoimien tarvetta. Tuen järjestäminen lähikoulussa tuonee myös säästöjä koulukuljetusten tarpeen vähenemisen myötä. Koulujen ja lukion väistötilaratkaisut ja varustaminen, rakennushankkeiden suunnittelu sekä kasvaneet purku-, hankinta- ja muuttokustannukset vaikuttavat korottavana paineena opetuspalveluiden kustannuksiin. Tilojen tarkoituksenmukaista ja tehokasta käyttöä kehitetään sivistyksen ja yhdyskuntatekniikan yhteisessä palveluverkkosuunnitelman päivitystyössä syksyllä 2022.

Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta

Tuloslaskelma

Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta	TP 2021	TA 2022	KS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	1 406 375	1 576 135	1 518 385	1 546 627	1 577 559
Myyntituotot	287 559	453 984	453 984	462 429	471 677
Maksutuotot	652 809	859 282	851 532	867 369	884 716
Tuet ja avustukset	318 568	31 854	31 854	32 447	33 095
Muut toimintatuotot	147 439	231 015	181 015	184 382	188 071
Toimintakulut	-9 003 136	-9 851 819	-9 858 715	-10 184 265	-10 387 965
Henkilöstökulut	-5 918 729	-6 472 129	-6 220 636	-6 478 500	-6 608 070
Palkat ja palkkiot	-4 945 969	-5 271 472	-5 068 109	-5 279 703	-5 385 298
Henkilösivukulut	-972 761	-1 200 657	-1 152 527	-1 198 797	-1 222 772
Palvelujen ostot	-2 162 551	-2 239 826	-2 452 215	-2 538 587	-2 589 364
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-612 474	-764 934	-815 934	-831 113	-847 744
Avustukset	-255 636	-313 883	-303 883	-268 791	-274 167
Muut toimintakulut	-53 745	-61 047	-66 047	-67 274	-68 620
Toimintakate	-7 596 761	-8 275 684	-8 340 330	-8 637 638	-8 810 406
Sisäiset tuotot yhteensä	129 956	0	0	0	0
Sisäiset menot yhteensä	-4 597 833	-5 539 427	-4 890 414	-4 981 377	-5 081 008
joista:					
ICT-palvelut	-208 503	-221 238	-243 240	-247 765	-252 721
Puhtauspalvelut	-320 232	-357 583	-378 563	-385 605	-393 319
Rakennusten vuokrat	-1 525 056	-4 185 606	-3 423 611	-3 487 290	-3 557 036
Taloudellinen tuloksellisuus					
Asukasmäärä 31.12.	40 441	40 803	40 855	41 121	41 384
euroa per asukas, ulkoiset 31.12.	-7 596 761	-203	-204	-210	-213

Erittely palveluryhmittäin

Hallinto ja kehittäminen	TP 2021	TA 2022	KS 2023	TS 2024	TS 2025
Ulkoiset toimintatuotot	628	447	447	455	464
Ulkoiset toimintamenot	-3 032 463	-3 266 147	-2 865 485	-3 060 965	-3 122 185
Toimintakate	-3 031 835	-3 265 700	-2 865 038	-3 060 510	-3 121 721
<i>sisäiset toimintatuotot</i>					
<i>sisäiset toimintamenot</i>	-411 776	-418 030	-435 593	-443 696	-452 570
Vapaa-aikapalvelut					
Ulkoiset toimintatuotot	1 405 748	1 575 688	1 517 938	1 546 172	1 577 095
Ulkoiset toimintamenot	-5 970 673	-6 585 672	-6 993 230	-7 123 300	-7 265 780
Toimintakate	-4 564 926	-5 009 984	-5 475 292	-5 577 128	-5 688 685
<i>sisäiset toimintatuotot</i>	129 956	0	0	0	0
<i>sisäiset toimintamenot</i>	-4 186 057	-5 121 397	-4 454 821	-4 537 681	-4 628 438

Liikuntapaikkojen ylläpitoon varatut määrärahat ovat sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan talousarviossa sisäisinä määrärahoina, koska ylläpito toteutetaan yhdyskuntatekniikan toimialalla. Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta vastaa kuitenkin ylläpitoon käytettävissä olevan määrärahan suuruudesta.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilötyövuodet, sis. vuosilomat	TP 2021	TA 2022	KS 2023	TS 2024	TS 2025
Sivistystoimen hallinto ja kehittämispalvelut	32,6	33,16	30,94	30,94	30,94
Arvio uusien perustettavien virkojen ja toimien määrästä		0	0	0	0
Arvio lakkautettavien virkojen ja toimien määrästä		0	0	0	0
Arvio hyvinvointialueelle siirtyvistä		0	0	0	0
Vapaa-aikapalvelut	106,8	105,5	108,5*	108,5	108,5
Arvio uusien perustettavien virkojen ja toimien määrästä		0	0	0	0
Arvio lakkautettavien virkojen ja toimien määrästä		0	0	0	0
Hyvinvointialueelle siirtyneet		0	0	0	0
			*Ohjaamo siirretty Yhteisistä palveluista		
Yhteensä	139,4	138,66	139,44	139,44	139,44

Investoinnit

Projekti	Investointikohde	Tyyppi	KS 2023	TS 2024	TS 2025
9016	Tilavarausohjelma	Tietokoneohjelmisto	10 000	0	0
9818	Yhteiskampuksen ensikertainen kalustaminen	Irtain omaisuus	0	0	2 520 000
9861	GWP-koulukeskuksen ensikertainen kalustaminen	Irtain omaisuus	0	0	4 140 000

Sisäinen valvonta

Sisäisen valvonnan kehittämisalue	Riski, syy, seuraus, suuruus	Tavoitetaso	Sovittu toimenpide / menettely vuodelle 2023
Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin.	Hyvinvointiin panostamisesta puuttuu kokonaisote ja -vastuu. Hyvinvointialueen ja kunnan yhdyspinnat eivät toimi ja kustannusten kohdentaminen ei toimi vastuiden mukaisesti.	Yhteistyön varmistaminen hyvinvointialueen kanssa panostamalla muutoksen johtamiseen ja toimivien rakenteiden sekä prosessien varmistamiseen.	Toimivien yhteistyörakenteiden ja -prosessien luominen.
Henkilöstön riittävyys ja rekrytointi	Henkilöstön vaihtuvuus ja pula koulutetusta henkilöstöstä sekä työn kuormittavuus.	Henkilöstön vaihtuvuus vähenee ja avoimiin tehtäviin saadaan kelpoisia ja sitoutuneita hakijoita. Pääallekkäinen työ vähentyy ja prosessit selkeytyy.	Huolehditaan henkilöstön työhyvinvoinnista, kouluttamisesta ja työnantajakuvasta. Työnteon ja prosessien tarkastelu.

Hallinto ja kehittäminen

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Nykytilanne	Tavoite	Vastuu
2. Investoimme tulevaisuuteen	2. Tasapainotamme taloutta	Palvelualueen ja palveluryhmien hallinnossa päällekkäisyyksiä, resurssien jaon epätasaisuuksia sekä prosesseissa eroavuuksia. Osan henkilöstön työnkuvista sirpaleisia.	Hallinto-organisaation tarkoituksenmukaistaminen: päivitetty organisaatio valmis 05/2023 - päällekkäisen työn vähentäminen, työnkuvien eheyttäminen ja prosessien selkeyttäminen - hyvinvointialueen myötä tulevat uudet tehtävät ilman henkilöstölisäyksiä	hallintopäällikkö
	3. Johdamme tiedolla	Palvelualueen tilastojen, tietojen syöttämisen sekä tuottamisen laatu ja oikea-aikaisuus vaihtelee yksiköittäin. Nykyiset kirjanpidon kirjaukset eivät tue taloustiedon keruuta, vaan tietoja joudutaan manuaalisesti keräämään ja yhdistämään. Koulukuljetuksen prosessissa on kokonaisuuksia, joita voidaan tehostaa järjestelmien avulla. Palvelualueen tieto joudutaan hakemaan monesta eri kanavasta.	- Tietojärjestelmien käytön yhdenmukaistaminen/ohjeet: tieto luotettavaa ja ajan tasalla. Tot 100 % - Manuaalisen työn/laskennan määrän minimointi (talousjärjestelmä, koulukuljetuksen ohjausjärjestelmä) Tot. 100 % - Sivistyksen intranetin käytön tehostaminen, käytettävä tieto yhdessä paikassa. Tot. 100 %	hallintopäällikkö erityis-suunnittelija suunnittelu- ja tiedotus-koordinaattori
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin: Vähennämme kuntalaisten välistä eriarvoisuutta ottamalla huomioon eri väestöryhmien tarpeet palveluiden ja toiminnan suunnittelussa. Vahvistamme sosiaalista kestävyyttä toimivan	2. Tasapainotamme taloutta	Valtion erityisavustusten hakeminen, seuranta ja raportointi/arviointi ei ole systemaattista eikä siinä ole yhtenäisiä käytänteitä, kokonaisuuksia johdetaan palveluryhmissä. Mutta palvelualueenjohtoryhmän tason ohjausta ei ole. Koulukohtaisen resurssin jaon laskentamalli ei huomio oppilasmäärän tai oppijoiden erityistarpeiden vuosittaisia muutoksia riittäväällä joustavuudella.	Talouden johtamisen kehittäminen edelleen - valtion erityisavustusten hakeminen, seuranta ja raportointi/arviointi systemaattisesti johdettavaksi palvelualueen tasolla. Kokonaisuus johtoryhmässä 5 x vuodessa. Tot. 100 % - opetuksen koulukohtaisen resurssijakomallin uudistamisen tuki ja seuranta/arviointi. Tot. 100 % versio 1 valmis 2/2023	hallintopäällikkö erityis-suunnittelija kehityspäällikkö

kotoutumisen kautta.				
----------------------	--	--	--	--

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2021	TA 2022	KS 2023	TS 2024	TS 2025
Koulukuljetukset					
Kuljetusetuuden piirissä olevat oppilaat	1 089	1 100	1 130	1 130	1 130
Kustannukset euroa / oppilas	1 210	1 195	1 323*	1 336*	1 350*

*Vuodelle 2023 koulukuljetuksen kustannuspaikalle budjetoitu koulukuljetusta hoitavan asiakaspalvelusihteerin palkkakustannukset

Hallinto- ja kehittämispalvelut tuottavat sivistys- ja vapaa-aikapalvelujen palvelualueen hallinnollisen tuen ja ohjauksen.

Kokonaisuuteen kuuluu koulukuljetus, koulujen ja oppimiskeskusten vahtimestaripalvelut, talous, hankinnat sekä palvelualuekohtainen koordinointi uudisrakentamisen, korjausrakentamisen, ensikertaisen kalustamisen sekä sisäilmaongelmien kohdalla. Kehittämispalvelut tuottavat viralliset tilastot, ennusteet sekä koordinoi toimialan hankkeita, tieto- ja viestintätekniikkaa, tiedonhallintaa, tietoturva ja viestintää.

Talousarviomäärärahoihin vaikuttavat toiminnalliset muutokset

Koulukuljetuksen tilausliikenteen tuleva kilpailutus, bensiinin hinnan indeksikorotusten vaikutus kilpailutuksen tulokseen.

Toiminnan painopistealueet

Tiedolla johtaminen

Talouden johtaminen

Hallinto-organisaation tarkoituksenmukaisuus

Tilivelvolliset vastuuhenkilöt

Tilivelvolliset vastuuhenkilöt vastaavat käyttösuunnitelmassa vastuulleen kuuluvan toimintakatteen ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta.

Palveluryhmä tai -yksikkö	Kustannuspaikka tai -paikat	Kohde	Tilivastuullinen	Nimike	Sijainen	Sijaisen nimike
Sivistyksen palvelualueen hallinto ja kehittäminen	3010 - 3033	-	Tiina Koivisto	hallintopäällikkö	Antti Sankala	kehityspäällikkö
Investointiprojekti Tilavarausohjelman kehittäminen	Projekti 9016	-	Tiina Koivisto	hallintopäällikkö	Antti Sankala	kehityspäällikkö

Vapaa-aikapalvelut

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2021	TA 2022	KS 2023	TS 2024	TS 2025
Musiikkiopisto					
Nettokustannukset euroa / opetustunti	57	53	53	53	53
Oppilas/opiskelijamäärä perusopetus	333	300	300	300	300
Kansalaisopisto					
Nettokustannukset euroa / opetustunti	52	50	50	50	50
Oppilas/opiskelijamäärä perusopetus	5 357	8 100	8200	8200	8200
Kuvataidekoulu					
Nettokustannukset euroa / opetustunti	69	64	64	64	64
Oppilas/opiskelijamäärä perusopetus	453	360	360	360	360
Kulttuuripalvelut					
Nettokustannukset euroa / asukas	9,6	11,8	10,5	10,6	10,6
Kirjastopalvelut					
Tunnusluku	TP 2021	TA 2022	KS 2023	TS 2024	TS 2025
Nettokustannukset euroa / asukas	79	91	65,9	66,1	66,4
Lainojen määrä	483 685	600 000	600 000	600 000	600 000
Kävijämäärä	470 091	600 000	600 000	600 000	600 000
Liikuntapalvelut					
Nettokustannukset euroa / asukas	57,9	63,9	75,8	76,1	76,4
Uimahallin kävijämäärä	101 477	180 000	190 000	200 000	200 000
Kunnan tukemien yhdistysten liikuntapalveluiden nuorten ohjattujen ryhmien määrä/vuosi	297	300	300	300	300
Kunnan tuottamien liikuntapalveluiden osallistujamäärä/vuosi	9 809	15 000	17 000	18 000	18 000
Nuorisopalvelut					
0–28-vuotiaiden määrä	12 905	13 300	13 327	13 224	13 153
Nettokustannukset euroa / 0–28-vuotiaat	102	136	140	143	145

Vapaa-aikapalvelut

Vapaa-aikapalvelut mahdollistaa

Elinikäistä itsensä kehittämistä, harrastamista, oppimista - mielekästä tekemistä jokaiselle kuntalaiselle: lähipalveluna, digipalveluna, omatoimisesti

Talousarviomäärärahoihin vaikuttavat toiminnalliset muutokset

- Lasten ja nuorten kulttuurikasvatusohjelma käynnistetään. Opetuksen ja varhaiskasvatuksen yhteydessä toteutettavassa kulttuurikasvatusohjelmassa tarjotaan kulttuurin ja taiteen eri osa-alueita eri ikätaidoille. Kulttuuripalvelut koordinoi ja kehittää toimintaa yhteistyössä muiden tahojen kanssa.
- Senioreiden päiväajan liikunnanohjausta ja opetusta pyritään lisäämään, tilojen ja ohjaushenkilöstön saatavuuteen liittyvät haasteet huomioiden.
- Lasten ja nuorten lukemisen edistämisen suureen tarpeeseen ja kysyntään pyritään vastaamaan toiminnallisilla järjestelyillä.
- Uimahallin kunnossapidon vaatimukset lisääntyvät ja sähkön hinnan nousua joudutaan varautumaan entistä suurempiin ylläpitokustannuksiin.
- Yhdistyksille jaettavien avustusten määrä on vuoden 2021 talousarvion tasolla. Avustusten kokonaismäärästä on vähennetty vuodelle 2022 lisätty kertaluonteinen korona-avustus.
- Liikuntapaikkaverkosto on laajentunut Kantvikin lähiliikuntapaikan valmistumisen myötä ja liikuntapaikkojen kunnossapidon määrärahoja on lisätty vuoden 2022 talousarvion tasosta myös yleisen kustannustason nousun myötä. Määrärahat eivät riitä kattamaan erikseen nk. pieninvestointeja. Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta vastaa toimintaan käytettävissä olevista määrärahoista. Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta päättää liikuntapaikkaverkostosta, ja tätä arvioidaan seuraavan kerran vuoden 2023 talousarvion valmistumisen myötä.

Vapaa-aikapalvelujen toiminnan yhteinen painopistealue

- Yhdessä tekeminen – palveluiden tuottaminen kuntalaisille yhdessä

Vapaa-aikapalvelut tuottaa palveluita kuntalaisille yhteistyössä yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa. Tavoitteena toteuttaa mieluista harrastustoimintaa ja oppimismahdollisuuksia monipuolisina palveluina lähellä kuntalaisia.

Tilivelvolliset vastuuhenkilöt

Tilivelvolliset vastuuhenkilöt vastaavat käyttösuunnitelmassa vastuulleen kuuluvan toimintakatteen ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta.

Palveluryhmä tai -yksikkö	Kustannuspaikka tai -paikat	Kohde	Tilivastuullinen	Nimike	Sijainen	Sijaisen nimike
Vapaa-aikapalvelut	3106 - 3197	-	Katja Linnakylä	vapaa-aikajohtaja	Satu Ylönen	vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen rehtori

Musiikkiopisto

Kirkkonummen musiikkiopiston tehtävänä on antaa taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän mukaista opetusta taiteen perusopetuksesta annetun lain mukaisesti. Opetuksen tavoitteena on tukea lasten ja nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia, luoda edellytykset monipuoliseen musiikilliseen ilmaisuun ja antaa mahdollisuudet musiikin elämänikäiselle harrastamiselle sekä valmiudet hakeutua ammattiopintoihin. Musiikkiopisto saa toimintaansa vuosittain keskimäärin 0,5 miljoonaa euroa tuntiperusteista valtionosuutta 11 314 opetustuntiin Opetus- ja kulttuuriministeriöltä.

Toiminnan painopistealueet

- Asiakaslähtöisten palvelujen kehittäminen ja harrastusmahdollisuuksien edistäminen
- Kohtaamispaikka – musiikkiopisto on paikka kohdata ja tulla itse kohdatuksi
- Monipuoliset oppilaslähtöiset opetuspalvelut yhteistyössä - opistojen välinen pedagoginen yhteistyö, yhteistyö vapaa-aikapalveluiden toimijoiden kesken (harrastustoiminta, tapahtumat ja hankkeet), musiikillisen vuorovaikutuksen laajentaminen varhaiskasvatus-, perusopetus-, kirjasto- ja palvelutaloyhteistyöllä sekä kansainvälinen yhteistyö.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Tavoitteena on tarjota mahdollisuus monipuoliseen musiikin harrastamiseen entistä useammalle lapselle ja nuorelle Kirkkonummella. Kevään 2022 sisäänpääsyprosenttia 80 % pyritään entisestään kasvattamaan soitinvalmennustoiminnan, koulu yhteistyön ja varhaisiän musiikin opetuksen avulla.

Korvaavia opetus- ja konserttitiloja joudutaan hankkimaan, koska osa Villa Hagan luokista ja Kirkkonummen seurakuntatalo eivät ole käytettävissä vuonna 2023. Yleisölle avoimet maksuttomat konsertit (60 konserttia/vuosi) ovat tärkeä osa opetussuunnitelman toteutumista.

Musiikkiopisto on siirtänyt koronapandemian vuoksi vuodelle 2020 yhdessä Länsi-Uudenmaan musiikkiopiston kanssa suunnitellun Hongkongin matkan vuodelle 2023. Nuoret keräävät varat konserttimatkoihin pääsääntöisesti itse soittamalla konserteissa.

Musiikkiopisto osallistuu muiden vapaa-aikapalvelujen yksiköiden kanssa Kevätkarnevaalien sekä harrastusmahdollisuuksien edistämiseen liittyvien toimintojen kehittämiseen ja toteuttamiseen.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Nykytilanne	Tavoite	Vastuu
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin		Opetus tuotetaan 95 % lähiopetuksena. Opetusvälineistö ja opetushenkilöstön sekä opiskelijoiden valmiudet eivät mahdollista vielä täysin sujuvaa live verkko-opetusta. Kehitetään live verkko-opetusta mm. siten, että samalle oppitunnille/kurssille voi osallistua myös etäyhteydellä.	Vakiinnutetaan live-verkko-opetuksen osuus 5 % opetustarjonnasta.	Vapaa sivistystyön ja taiteen perusopetuksen rehtori

Kansalaisopisto

Kirkkonummen kansalaisopiston tehtävänä on antaa toiminta-alueellaan opetusta noudattaen lakia vapaasta sivistystyöstä. Vapaan sivistystyön tarkoituksena on järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta. Kansalaisopisto saa vuosittain keskimäärin 0,5 miljoonaa euroa tuntiperusteista valtionosuutta keskimäärin vuosittain 11 700 vuosituntiin Opetus- ja kulttuuriministeriöltä. Kansalaisopisto tuottaa maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyyn luku- ja kirjoitustaidon opetuksen, jonka rahoittaa kunnalle kokonaisuudessaan valtio (laki vapaasta sivistystyöstä 9 §).

Toiminnan painopistealueet

- Asiakas- ja opiskelijälähtöinen kurssitarjonta
- Kohtaamispaikka – kansalaisopisto on paikka kohdata ja tulla itse kohdatuksi
- Maahanmuuttajien kieli- ja kulttuurikoulutus
- Monipuoliset opetuspalvelut yhteistyössä - vapaa-aikapalveluiden toimijoiden kesken (mm. harrastustoiminta, vesiliikunta, tapahtumat ja hankkeet), opetustoiminnan laajentaminen, erityisesti lukio-, kirjasto-, yhdistys- ja palvelutaloyhteistyöllä sekä kansainvälinen yhteistyö

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Kansalaisopistolla on tarve lisätä päiväopetusta liikunnassa, kielissä, kädentaidoissa ja taideaineissa yli 65-vuotiaiden kuntalaisten määrän kasvaessa. Tällä hetkellä kansalaisopisto toimii pääsääntöisesti koulujen tiloissa, joissa ei voida antaa päivisin kansalaisopiston opetusta ja joudutaan hankkimaan korvaavia opetustiloja. Kirjaston käyttöä päiväopetustilana lisätään.

Asiakaslähtöisyyttä kehitetään säännöllisellä kurssien yhteissuunnittelulla opiskelijoiden kanssa keskustan, Veikkolan ja Masalan kirjastoilla Tuu- ja tee -tapahtumilla. Kuntalaisten osallisuus vahvistuu ja he ovat laajemmin mukana kurssitarjonnan laadinnassa.

Kansalaisopisto kehittää live verkko-opetusvalmiuksia opetukseen siten, että samalle oppitunnille voi osallistua sekä lähiopetuksessa että live verkko-opetuksessa etäyhteydellä. Hybridiopetuksella saadaan lisää kurssilaisia.

Kansalaisopisto kehittää osaamisperusteista kurssisuunnittelua yhteistyössä Hiiden opiston sekä paikallisten toisen asteen koulujen kanssa. Osaamisperusteisesti laaditut kurssit voivat tulla osaksi valtakunnallista Opetushallituksen ylläpitämään Koski-järjestelmää ja opiskelijat voivat hyväksi lukea näitä kursseja eri alojen tutkintoihin.

Kansalaisopisto osallistuu muiden vapaa-aikapalvelujen yksiköiden kanssa Kevätkarnevaalien sekä harrastusmahdollisuuksien edistämiseen liittyvien toimintojen kehittämiseen ja toteuttamiseen.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Nykytilanne	Tavoite	Vastuu
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin		Opetus tuotetaan 95 % lähiopetuksena. Opetusvälineistö ja opetushenkilöstön sekä opiskelijoiden valmiudet eivät mahdollista vielä täysin sujuvaa live verkko-opetusta. Kehitetään live verkko-opetusta mm. siten, että samalle oppitunnille/kurssille voi osallistua myös etäyhteydellä.	Vakiinnutetaan live-verkko-opetuksen osuus 5 % opetustarjonnasta.	Vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen rehtori

Kuvataidekoulu

Kirkkonummen kuvataidekoulun tehtävänä on järjestää toiminta-alueellaan taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän mukaista kuvataiteen opetusta taiteen perusopetuksesta annetun lain mukaisesti. Opetuksen tehtävänä on luoda perustaa lasten ja nuorten henkiselle hyvinvoinnille, emotionaaliselle, esteettiselle ja eettiselle kasvulle sekä antaa edellytyksiä hakeutua taiteenalojen koulutukseen tai elinikäiseen taiteiden harrastamiseen. Kuvataidekoulu kuuluu hallinnollisesti kansalaisopiston yhteyteen.

Toiminnan painopistealueet

- Kohtaamispaikka – kuvataidekoulu on paikka kohdata ja tulla itse kohdatuksi
- Monipuoliset opetuspalvelut yhteistyössä - opistojen välinen pedagoginen yhteistyö, yhteistyö vapaa-aikapalveluiden toimijoiden kesken (harrastustoiminta, tapahtumat ja hankkeet), taidepedagogisen vuorovaikutuksen laajentaminen, erityisesti varhaiskasvatus-, perusopetus-, kirjasto ja palvelutaloyhteistyöllä.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Oppimisympäristöjä kehitetään vastaamaan uuden opetussuunnitelman tarpeita, mahdollistaen mm. digitaalisen kuvankäsittelyn ja animaatiot. Opetussuunnitelma sisältää myös perinteiset kuvataiteen työtavat, joiden välineistöä kehitetään.

Kuvataidekoulu osallistuu muiden vapaa-aikapalvelujen yksiköiden kanssa Kevätkarnevaalien sekä harrastusmahdollisuuksien edistämiseen liittyvien toimintojen kehittämiseen ja toteuttamiseen.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Nykytilanne	Tavoite	Vastuu
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin		Opetus tuotetaan 95 % lähiopetuksena. Opetusvälineistö ja opetushenkilöstön sekä opiskelijoiden valmiudet eivät mahdollista vielä täysin sujuvaa live verkko-opetusta. Kehitetään live verkko-opetusta mm. siten, että samalle oppitunnille/kurssille voi osallistua myös etäyhteydellä.	Vakiinnutetaan live-verkko-opetuksen osuus 5 % opetustarjonnasta.	Vapaa sivistystyön ja taiteen perusopetuksen rehtori

Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalveluiden tehtävänä on huolehtia kuntien kulttuuri-toiminnasta annetussa laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamisesta sekä kunnan museotoiminnasta.

Toiminnan painopistealueet

- Kulttuuri-toiminnan kehittäminen kulttuuristrategian mukaisesti
- Lasten ja nuorten kulttuurikasvatusohjelman toteuttaminen
- Paikallisen kulttuuri-toiminnan tukeminen ja koordinointi
- Kotiseututiedon tallentaminen, tuottaminen ja tarjonta

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Paikallisen kulttuuristrategian mukaisesti tähdätään kulttuurilainsäädännön mukaiseen palveluiden kehittämiseen, kulttuuripalveluiden saavutettavuuden parantamiseen sekä kulttuurin toimintaedellytysten vahvistamiseen.

Kulttuuripalvelut valmistelee ja toteuttaa varhaiskasvatuksen ja opetuksen kulttuurikasvatusohjelmaan, Kirkkonummen Kulttuurikompassiin liittyvät hankinnat ja palvelut kouluille ja varhaiskasvatusyksiköille sekä kehittää kulttuurikasvatusohjelmaa yhdessä eri tahojen kanssa.

Kunnan oman museoalueen Ragvaldsin kuntoon ja osallistavaan toiminnallisuuteen panostetaan. Paikallishistoriaan liittyvän muistitiedon ja kuva-aineiston tallentamisen ja digitoinnin sekä tiedottamisen tarve on jatkuva.

Paikalliset järjestöt tuottavat Kirkkonummella suuren osan taide- ja kulttuuritarjonnasta, kansalaistoimintaa tuetaan avustajajärjestelmällä, yhteistyöllä ja neuvolla.

Kulttuuripalvelut osallistuu muiden vapaa-aikapalvelujen palveluyksiköiden kanssa harrastusmahdollisuuksien edistämiseen liittyvien toimintojen kehittämiseen ja toteuttamiseen.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Nykytilanne	Tavoite	Vastuu
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin		Varhaiskasvatuksen ja opetuksen kulttuurikasvatusohjelma "Kirkkonummen Kulttuurikompassi" laadittu, ohjelman 1. vaihe hyväksytty käynnistettäväksi. Uusien osioiden pilotointi jatkuu.	Kulttuurikasvatusohjelman 1 vaiheen osiot toteutuneet, pilotit toteutuneet	Kirjasto- ja kulttuuripäällikkö

Kirjastopalvelut

Kirjasto on lakisääteistä peruspalvelua, joka edistää väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin, tiedon saatavuutta ja käyttöä, lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa, mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen sekä aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta.

Toiminnan painopistealueet

- Yhteisöllisyys ja osallisuus uusissa tiloissa
- Kuntalaisten digivalmennus
- Omatoimisuuden lisääminen automaattien ja sähköisten palvelujen avulla
- Lasten ja nuorten lukemisen edistäminen yhdessä koulujen ja vapaa-aikapalvelujen muiden palveluyksiköiden kanssa

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Kirjastotalo Fyrrissä toimii kirjaston lisäksi asukaspuisto, nuorisopalvelut, musiikkileikkikoulu ja Toimarin kahvila. Talossa on myös paljon tiloja, joissa kolmas sektori voi järjestää toimintaa.

E-aineistojen kysyntä lisääntyy edelleen. Myös sähköisten lehtien tarjontaa lisätään.

Lasten ja nuorten lukemisen edistäminen on yksi kirjaston keskeisimpiä tehtäviä. Huoli lasten ja nuorten lukemisen vähenemisestä on kasvanut. Pystytään vastaamaan lukemisen edistämisen kasvaneeseen tarpeeseen, kirjastolta vaaditaan entistäkin enemmän panostusta. Kirjastossa panostetaan myös erityisesti senioreiden digivalmennukseen.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on myöntänyt kirjastolle hankerahan kohteeseen "Mitä sä luet? - Uusia reittejä nuorten lukutaitotyöhön somen, vertaisvinkkauksen ja lukemisen yhteisöjen kautta". Hankkeessa panostetaan yläkouluikäisten nuorten vapaa-ajan lukemiseen ja otetaan nuoret mukaan kumppaneiksi lukutaitotyöhön. Hanketyöntekijän avustuksella perustetaan nuorten someryhmä, jonka kanssa tuotetaan somesisältöjä ja kirjavinkkivideoita nuorille. Hanke toteutetaan kaksikielisenä ja yhteistyössä nuorisopalveluiden työntekijöiden kanssa.

Kirjastopalvelut osallistuu muiden vapaa-aikapalvelujen palveluyksiköiden kanssa harrastusmahdollisuuksien edistämiseen liittyvien toimintojen kehittämiseen ja toteuttamiseen.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Nykytilanne	Tavoite	Vastuu
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin		Kirjastotalo Fyrrä tarjoaa tiloja eri tahoille kokoontua ja järjestää tapahtumia Kirkkonummen keskustassa. Fyrrissä järjestetään avoimia tilaisuuksia eri toimijoiden toimesta.	Fyrrissä järjestettyjen avoimien tilaisuuksien määrä 200 tapahtumaa/vuosi	Kirjasto- ja kulttuuripäällikkö

Nuoriso- ja liikuntapalvelut

Nuoriso- ja liikuntapalvelut vastaa terveyttä ja hyvinvointia edistävän liikunnan palveluista, toteuttaa nuorisotyötä eri muodoissaan, rakennuttaa ja ylläpitää liikuntapaikkoja sekä edistää lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksia muiden sivistys- ja vapaa-aikapalveluiden yksiköiden ja paikallisten toimijoiden kanssa. Nuoriso- ja liikuntapalvelut tukee myös yhdistystoiminnan toteuttamista ja edistää nuorten vaikuttamismahdollisuuksia.

Toiminnan painopistealueet

- Kohtaaminen – tilat, paikat ja palvelumme tarjoavat mahdollisuuden kohtaamiselle ja kohdatuksi tulemiselle
- Nuorten vaikuttamismahdollisuuksien kehittäminen

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Koronapandemia on vaikuttanut suuresti kunnan ja yhdistysten tarjoamien nuoriso- ja liikuntapalveluiden määrään ja laatuun. Tämä haastaa nuoriso- ja liikuntapalvelut pitkäjänteiseen työhön hyvinvointierojen tasoittamiseksi.

Palveluita kehitetään ja toteutetaan kuntalaisille yhteistyössä kuntalaisten, paikallisten yhdistysten sekä kunnan eri toimijoiden kanssa. Toiminnan kehittämisen keskiössä on yhdessä tekeminen ja yhteistyö - tavoitteena mahdollisimman tarkoituksenmukaiset palvelut kuntalaisille.

Liikunta-alan ammattilaisten rekrytointihaasteet vaikuttavat kuntalaisille tarjottavien hyvinvointipalveluiden tarjontaan. Erityisesti kelpoisuusvaatimukset täyttävän henkilökunnan palkkaaminen on vaikeutunut koronapandemian jälkeen merkittävästi ja vaihtuvuus on suurta.

Nykyisen liikuntapaikkaverkoston ylläpitäminen turvallisena ja uusien liikuntapaikkojen ylläpito jatkuvasti nousevien kustannusten sekä liikuntapaikkojen infran vanhenemisen vuoksi edellyttää liikuntapaikkaverkoston sekä liikuntapaikkojen ylläpidon hoitoluokituksen tarkastelua. Liikunta- ja virkistysalueiden kunnossapidon järjestämismallin muuttamisen valmistelu siten, että uusi malli on käytössä 1.1.2024.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Nykytilanne	Tavoite	Vastuu
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin		Liikunta-alan kelpoisuusvaatimukset täyttävästä henkilöstöstä on pula. Huolehditaan henkilöstön työhyvinvoinnista, kouluttamisesta ja työnantajakuvasta.	Kaikissa vakansseissa (100 %) on kelpoisuusvaatimukset täyttävä työntekijä.	Nuoriso- ja liikuntapäällikkö
		Asiakastytyväisyysskyselyiden ja asiakkaiden osallistaminen palveluiden kehittämiseen on satunnaista. Toimintasuunnitelmissa ja niiden toteuttamisessa huomioidaan eri kohderyhmien osallistaminen palveluiden kehittämiseksi. Järjestetään asiakastytyväisyysskysely vuosittain.	Toimintasuunnitelmiin on kirjattu osallistamisen keinot sekä eri kohderyhmien asiakastytyväisyysskyselyt on toteutettu.	Nuoriso- ja liikuntapäällikkö
	4. Osallistuminen ja viestintä toimivat	Kirkkonummi on viime aikoina lakkauttanut nuorisotiloja tai rajannut niiden aukioloaikoja. Nuoret ovat toivoneet Fyryn nuorisotilaa laajemmin palvelevaa paikkaa, jossa on mahdollista viettää vapaa-aikaa. Kirkkonummella on näkyvissä myös huolestuttavaa jengiytymiskehitystä.	Selvitetään Walkers-kahvilatoiminnan (tai vastaavan) käynnistäminen osana kunnan hyte-työtä	Nuoriso- ja liikuntapäällikkö

Suomenkielinen kasvat- ja koulutuslautakunta

Tuloslaskelma

Suomenkielinen kasvat- ja koulutuslautakunta	TP 2021	TA 2022	KS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	4 219 142	4 391 488	4 377 840	4 459 270	4 548 454
Myyntituotot	725 649	708 112	704 938	718 050	732 411
Maksutuotot	2 481 717	2 767 694	1 998 220	2 035 387	2 076 095
Tuet ja avustukset	1 000 070	860 574	1 619 574	1 649 699	1 682 692
Muut toimintatuotot	11 705	55 108	55 108	56 134	57 256
Toimintakulut	-49 427 713	-52 251 991	-53 990 193	-54 719 821	-55 814 219
Henkilöstökulut	-41 061 205	-43 412 638	-44 037 168	-44 700 481	-45 594 489
Palkat ja palkkiot	-33 225 347	-35 363 284	-35 909 425	-36 448 755	-37 177 735
Henkilösivukulut	-7 835 858	-8 049 354	-8 127 743	-8 251 726	-8 416 754
Palvelujen ostot	-5 480 273	-5 832 910	-6 751 249	-6 845 636	-6 982 550
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 259 308	-1 447 237	-1 472 570	-1 391 963	-1 419 803
Avustukset	-1 430 150	-1 460 000	-1 610 000	-1 629 760	-1 662 355
Muut toimintakulut	-196 777	-99 206	-119 206	-151 981	-155 022
Toimintakate	-45 208 571	-47 860 503	-49 612 353	-50 260 551	-51 265 765
Sisäiset tuotot yhteensä	47 512	0	0	0	0
Sisäiset menot yhteensä	-20 366 907	-22 449 597	-22 859 940	-23 285 136	-23 750 842
joista:					
ICT-palvelut	-1 284 007	-1 297 557	-2 284 320	-2 326 809	-2 373 348
Puhtauspalvelut	-1 703 529	-1 792 166	-1 825 803	-1 859 763	-1 896 956
Rakennusten vuokrat	-6 045 294	-15 361 497	-14 903 679	-15 180 890	-15 484 509
Taloudellinen tulokellisuus					
Asukasmäärä 31.12.	40 441	40 803	40 855	41 121	41 384
euroa per asukas, ulkoiset 31.12.	-45 208 571	-1 173	-1 214	-1 222	-1 239

Erittely palveluryhmittäin

Suomenkielinen varhaiskasvat	TP 2021	TA 2022	KS 2023	TS 2024	TS 2025
Ulkoiset toimintatuotot	2 493 505	2 735 557	1 966 083	2 002 653	2 042 705
Ulkoiset toimintamenot	-20 511 548	-21 974 971	-23 006 270	-23 305 190	-23 771 296
Toimintakate	-18 018 043	-19 239 414	-21 040 187	-21 302 537	-21 728 591
<i>sisäiset toimintatuotot</i>	1 460	0	0	0	0
<i>sisäiset toimintamenot</i>	-5 644 568	-6 386 067	-6 136 401	-6 250 541	-6 375 554
Suomenkieliset opetuspalvelut	TP 2021	TA 2022	KS 2023	TS 2024	TS 2025
Ulkoiset toimintatuotot	1 725 637	1 655 931	2 411 757	2 456 617	2 505 749
Ulkoiset toimintamenot	-28 916 165	-30 277 020	-30 983 923	-31 414 631	-32 042 923
Toimintakate	-27 190 527	-28 621 089	-28 572 166	-28 958 014	-29 537 174
<i>sisäiset toimintatuotot</i>	46 052	0	0	0	0
<i>sisäiset toimintamenot</i>	-14 722 339	-16 063 530	-16 723 539	-17 034 595	-17 375 288

Talousarviomäärärahoihin vaikuttavat toiminnalliset muutokset

- Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain indeksitarkistukset ja tuloarajojen muutokset sekä perhevapaaudistus 1.8.2022 ja edelleen jatkuva kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu vähentävät asiakasmaksutuottoja koko vuoden 2023 osalta.
- Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen tuloarajoja korotetaan edelleen 1.3.2023 alkaen, mikä tulee alentamaan maksutuottoja entisestään merkittävästi. Tuloarajojen korotukset lisäävät myös palvelusetelin kustannuksia.
- Kelan etuuksien indeksikorotukset 1.8.2022 kotihoidon tuen ja yksityisen hoidon tuen osalta lisäävät varhaiskasvatuksen avustusten kustannuksia

- Yksityisen varhaiskasvatuksen osuutta palvelutuotannosta ohjataan suunnitellusti ja hallitusti. Palvelusetelin parannukset esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen ja alle 3-vuotiaan lapsen kertoimien osalta 1.8.2022 aiheuttavat kustannusvaikutuksia koko vuoden 2023 osalta. Palvelusetelin perusarvoa korotetaan indeksillä 1.1.2023 alkaen.
- Varhaiskasvatuslain 1.8.2021 voimaan tullut henkilöstön mitoitusta koskeva lakimuutos vaikuttaa edelleen henkilöstökustannuksiin niitä nostaen.
- Varhaiskasvatuslaki muuttui 1.8.2022 alkaen kasvun ja oppimisen tuen osalta. Lainmuutokset tulevat mahdollisesti aiheuttamaan kustannusvaikutuksia, jotka tarkentuvat toiminnan myötä vuoden 2023 aikana.
- Varhaiskasvatuslain henkilöstörakenteen muutokseen perustuen vapautuvia lastenhoitajan tehtäviä muutetaan tarpeen mukaan varhaiskasvatuksen opettajiksi/sosionomeiksi.
- Kirkkonummelle perustettu asuntopohjainen vastaanottokeskus ja Ukrainan sodan vuoksi yksityismajoituksessa olevien pakolaisten määrän kasvu Kirkkonummella lisää perusopetukseen valmistavan opetuksen paikkojen tarvetta, suomi toisena kielenä -opetuksen ja oman äidinkielen opetuksen tarvetta sekä suomen kielen tuen tarvetta eri oppiaineissa. Henkilöstön osaamisen kehittämiseen tulee varautua. Myös tulkkauksen ja kääntämisen tarve kasvaa.
- Poikkeuksellisten opetusjärjestelyjen ja koronavirusepidemian jälkiseurausten vaikutukset oppilaiden oppimiseen ja hyvinvointiin lisäävät edelleen sekä pedagogisten että oppilashuollollisten tukitoimien tarvetta.
- Koulujen ja lukion väistötilaratkaisut ja varustaminen sekä rakennushankkeiden suunnittelu sekä kasvaneet purku-, hankinta ja muuttokustannukset vaikuttavat opetuspalveluiden kustannuksiin.
- Opiskeluhoitoluottojen siirtyminen kunnan opetuspalveluista Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle vaikuttaa opetuspalveluiden kustannuksiin.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilötyövuodet, sis. vuosilomat	TP 2021	TA 2022	KS 2023	TS 2024	TS 2025
Varhaiskasvatuspalvelut	361,9	382,6	384,11	384,11	384,11
Arvio uusien perustettavien virkojen ja toimien määrästä		0	0	0	0
Arvio lakkautettavien virkojen ja toimien määrästä		0	0	0	0
Hyvinvointialueelle siirtyneet		0	1	0	0
Opetuspalvelut	490,5	479,0	467,07	467,07	467,07
Arvio uusien perustettavien virkojen ja toimien määrästä		0	3	0	0
Arvio lakkautettavien virkojen ja toimien määrästä		0	0	0	0
Hyvinvointialueelle siirtyneet		0	13	0	0
Yhteensä	852,4	861,6	851,18	851,18	851,18

Investoinnit

Projekti	Investointikohde	Tyyppi	KS 2023	TS 2024	TS 2025
9032	Koulujen langattomien verkkojen rakentaminen ja parantaminen	Irtain omaisuus	25000	0	0
9809	Varhaiskasvatuksen kota	Irtain omaisuus	25 000	0	0

Sisäinen valvonta

Sisäisen valvonnan kehittämisalue	Riski, syy, seuraus, suuruus	Tavoitetaso	Sovittu toimenpide / menettely vuodelle 2023
Panostaminen lasten ja nuorten hyvinvointiin.	Hyvinvointiin panostamisesta puuttuu kokonaisote ja -vastuu. Hyvinvointialueen ja kunnan yhdyspinnat eivät toimi ja kustannusten kohdentaminen ei toimi vastuiden mukaisesti.	Yhteistyön varmistaminen hyvinvointialueen kanssa panostamalla muutoksen johtamiseen ja toimivien rakenteiden sekä prosessien varmistamiseen.	Toimivien yhteistyörakenteiden ja -prosessien luominen.
Opetus- ja kasvatushenkilöstön rekrytointi.	Henkilöstön suuri vaihtuvuus ja pula koulutetusta henkilöstöstä.	Henkilöstön vaihtuvuus vähenee ja avoimiin tehtäviin saadaan kelpoisia, sitoutuneita hakijoita.	Henkilöstön pitovoiman vahvistaminen työhyvinvointia lisäämällä ja aktiivinen rekrytointi sekä koulutukseen osallistumisen tukeminen.

Suomenkielinen varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen eri toimintamuotoja ovat päiväkotij- ja perhepäivähoito, esiopetus sekä avoin varhaiskasvatus, johon asukaspuistotoiminta kuuluu.

Toiminnan painopistealueet

- Syrjäytymisen ehkäiseminen ja hyvinvoinnin edistäminen
- Kestävään elämäntapaan kasvaminen
- Tulevaisuustaitojen vahvistaminen
- Asiakkaiden yhdenvertainen osallisuus
- Henkilöstön osaamisen kehittäminen ja hyvinvointi

Talousarvion määrärahoihin vaikuttavat toiminnalliset muutokset

- Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain indeksitarkistukset ja tuloarajojen muutokset sekä perhevapaa-uudistus 1.8.2022 ja edelleen jatkuva kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu vähentävät asiakasmaksutuottoja koko vuoden 2023 osalta.
- Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen tuloarajoja korotetaan edelleen 1.3.2023 alkaen, mikä tulee alentamaan maksutuottoja entisestään merkittävästi. Tuloarajojen korotukset lisäävät myös palvelusetelin kustannuksia.
- Kelan etuuksien indeksikorotukset 1.8.2022 kotihoidon tuen ja yksityisen hoidon tuen osalta lisäävät varhaiskasvatuksen avustusten kustannuksia.
- Yksityisen varhaiskasvatuksen osuutta palvelutuotannosta ohjataan suunnitellusti ja hallitusti. Palvelusetelin parannukset esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen ja alle 3-vuotiaan lapsen kertomien osalta 1.8.2022 aiheuttavat kustannusvaikutuksia koko vuoden 2023 osalta. Palvelusetelin perusarvoa korotetaan indeksillä 1.1.2023 alkaen.
- Varhaiskasvatuslain 1.8.2021 voimaan tullut henkilöstön mitoitusta koskeva lakimuutos vaikuttaa edelleen henkilöstökustannuksiin niitä nostaan.
- Varhaiskasvatuslaki muuttui 1.8.2022 alkaen kasvun ja oppimisen tuen osalta. Lainmuutokset tulevat mahdollisesti aiheuttamaan kustannusvaikutuksia, jotka tarkentuvat toiminnan myötä vuoden 2023 aikana.
- Varhaiskasvatuslain henkilöstörakenteen muutokseen perustuen vapautuvia lastenhoitajan tehtäviä muutetaan tarpeen mukaan varhaiskasvatuksen opettajiksi/sosionomeiksi.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Perhevapaa-uudistuksen myötä lapset voivat aloittaa varhaiskasvatuksessa 8 kuukauden ikäisinä.

Yksityinen varhaiskasvatus muuttuu luvanvaraiseksi 1.1.2023 alkaen. Jatkossa lupaviranomaisena toimii Aluehallintovirasto.

1.9.2018 voimaantullut varhaiskasvatuslaki vahvistaa varhaiskasvatuksen laatua nostamalla henkilöstön koulutustasoa. Vuoteen 2030 mennessä päiväkodeissa tulee työskennellä 2/3 varhaiskasvatuksen opettajia ja sosionomeja nykyisen 1/3 sijaan, joista vähintään puolet varhaiskasvatuksen opettajan nimikkeellä. Vapautuvia lastenhoitajan tehtäviä muutetaan varhaiskasvatuksen opettajiksi/sosionomeiksi.

Varhaiskasvatuksen tarjonta sopeutetaan kysyntään suunnitelmakaudella kaikilla alueilla vähentämällä henkilöstöä niissä yksiköissä, joissa täyttöaste on pienempi kuin varhaiskasvatuspaikkatarjonta.

Varhaiskasvatuksen palveluverkko perustuu tehokkaaseen tilankäyttöön ja korkeaan täyttöasteeseen. Yksityisen varhaiskasvatuksen osuutta koko palvelutuotannosta ohjataan suunnitellusti ja hallitusti kunnan huoltovarmuus sekä asiakkaan valintamahdollisuudet huomioon ottaen. Yksityisen varhaiskasvatuksen osuus palvelutarjonnasta on 25 - 27 %. Yksityistä varhaiskasvatusta tuetaan palvelusetelillä. Palvelusetelin parannukset esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen ja alle 3-vuotiaan lapsen kertomien osalta 1.8.2022 alkaen aiheuttavat kustannusvaikutuksia koko vuoden 2023 osalta. Palvelusetelin perusarvoa korotetaan indeksillä 1.1.2023 alkaen.

Osallistutaan kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun 1.8.2021-31.7.2024. Suomenkieliset kokeilupäiväkodit ovat Vuorenmäki, Nissniku, Masala ja Kartanonranta.

Varhaiskasvatuslaki muuttui 1.8.2022 alkaen kasvun ja oppimisen tuen osalta. Lainmuutokset tulevat mahdollisesti aiheuttamaan kustannusvaikutuksia, jotka tarkentuvat toiminnan myötä vuoden 2023 aikana.

Varhaiskasvatuksen pedagogiikkaa kehitetään edelleen valtionavustuksella tasa-arvoisuuden, yhdenvertaisuuden sekä inklusiivisen toimintakulttuurin toteutumisen tukemiseksi.

Varhaiskasvatuslain mukaisen tuen uudistamista edistetään vuosina 2022 - 2023 valtionavustuksilla.

Jatketaan edelleen ympäristökasvattaja-koulutusten järjestämistä oppisopimuksin.

Jatketaan edelleen Vihreän lipun- toimintaa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Nykytilanne	Tavoite	Vastuu
2. Investoimme tulevaisuuteen: Investoimme oppimisen ja hyvinvoinnin kautta tulevaisuuteen.		Varhaiskasvatuksen kelpoisesta kasvatushenkilöstöstä on pula. Huolehditaan hyvästä työnantajakuvasta ja henkilöstön työhyvinvoinnista sekä kouluttamisesta.	Lakisääteisen kasvatushenkilöstön (myös sijaiset yli 5 kk) kelpoisuusaste 90 % kunnallisessa varhaiskasvatuksessa.	Varhaiskasvatusjohtaja
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin: Tarjoamme kaksikielisiä palveluja kaikille, vauvoista ikäihmisiin. Kehitämme lähipalveluita hyvinvoinnin tueksi.		Varhaiskasvatuspalveluiden lähtökohtana toimiva palveluverkko, monipuoliset, asiakaslähtöiset ja laadukkaat varhaiskasvatuspalvelut.	Asiakastyytyväisyys vähintään hyvällä tasolla (4)	Varhaiskasvatusjohtaja
		Lähtökohtaisesti lapsiryhmät muodostetaan mahdollisimman tehokkaasti. Täyttöastetta heikentävät mahdolliset tilarajoitteet sekä väljempi lasten ja henkilöstön välinen suhdeluku tukea tarvitsevien lasten ryhmissä.	Kunnallisten päiväkotipaikkojen täyttöaste on vähintään 98 %.	Varhaiskasvatusjohtaja
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin: Vähennämme kuntalaisten välistä eriarvoisuutta ottamalla huomioon eri väestöryhmien tarpeet palveluiden ja toiminnan suunnittelussa. Vahvistamme sosiaalista kestävyyttä toimivan kotoutumisen kautta.		Yksityisen varhaiskasvatuksen osuutta koko palvelutuotannosta halutaan kasvattaa suunnitellusti kunnan huoltovarmuus ja asiakkaiden valintamahdollisuudet huomioon ottaen.	Yksityisen varhaiskasvatuksen osuus palvelutuotannosta 25–27 %	Varhaiskasvatusjohtaja

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2021	TA 2022	KS 2023	TS 2024	TS 2025
Varhaiskasvatus					
0–6-vuotiaiden lkm. 31.12	2 460	2 488	2 502	2 531	2 559
Varhaiskasvatuksessa olevat lapset, % ikäluokasta 0–6 v.	70	73	73	73	73
Lapsia yksityisessä varhaiskasvatuksessa	402	454	456	461	467
Lapsia kunnallisessa varhaiskasvatuksessa	1 328	1 362	1 370	1 387	1 401
Kunnallisen varhaiskasvatuksen nettokust. euroa/lapsi	11 004	10 976	11 234	11 208	11 207
Lapsia kotihoidontuen piirissä 31.12. (fi+sv)	321	359	359	361	364
Varhaiskasvatuksen nettokust. € / ikäluokasta 0-6 v / lapsi (fi+sv)	8 845	9 187	9 628	9 684	9 691
0-6-vuotiaiden määrä (fi+sv)	2 887	2 896	2 898	2 910	2 937
Esiopetus					
Oppilasmäärä	384	382	367	369	322

Tilivelvolliset vastuuhenkilöt

Tilivelvolliset vastuuhenkilöt vastaavat käyttösunnitelmassa vastuulleen kuuluvan toimintakatteen ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta.

Palveluryhmä tai -yksikkö	Kustannuspaikka tai -paikat	Kohde	Tilivastuullinen	Nimike	Sijainen	Sijaisen nimike
Varhaiskasvatuspalvelut	3211 – 3311, 3410 - 3450	-	Anu Vesiluoma	varhaiskasvatusjohtaja	Vesa Joronen	varhaiskasvatuksen erityisasiantuntija
Investointiprojekti Varhaiskasvatuksen kota	Projekti 9809	-	Anu Vesiluoma	varhaiskasvatusjohtaja	Vesa Joronen	varhaiskasvatuksen erityisasiantuntija

Suomenkieliset opetuspalvelut

Suomenkieliset opetuspalvelut muodostuvat suomenkielistä perusopetusta, perusopetuksen valmistavaa opetusta, lukiokoulutusta, perusopetusta täydentävää oman äidinkielen opetusta, koululaisten iltapäivätoimintaa sekä kerhotoimintaa koskevista toiminnoista.

Talousarvion määrärahoihin vaikuttavat toiminnalliset muutokset

- Kirkkonummelle perustettu asuntopohjainen vastaanottokeskus ja Ukrainan sodan vuoksi yksityismajoituksessa olevien pakolaisten määrän kasvu Kirkkonummella lisää perusopetukseen valmistavan opetuksen paikkojen tarvetta, suomi toisena kielenä -opetuksen ja oman äidinkielen opetuksen tarvetta sekä suomen kielen tuen tarvetta eri oppiaineissa. Henkilöstön osaamisen kehittämiseen tulee varautua. Myös tulkkauksen ja kääntämisen tarve kasvaa.
- Poikkeuksellisten opetusjärjestelyjen, koronavirusepidemian ja sen jälkiseurausten vaikutukset oppilaiden oppimiseen ja hyvinvointiin lisäävät edelleen sekä pedagogisten että oppilashuollollisten tukitoimien tarvetta.
- Koulujen ja lukion väistötilaratkaisut ja varustaminen sekä rakennushankkeiden suunnittelu sekä kasvaneet purku-, hankinta ja muuttokustannukset vaikuttavat opetuspalveluiden kustannuksiin.
- Opiskeluhoitolpalveluiden siirtyminen kunnan opetuspalveluista Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle vaikuttaa opetuspalveluiden kustannuksiin.

Toiminnan painopistealueet

- Hyvinvointi jokaisessa koulu- ja oppilaitosyhteisössä
- Oppilaan oikeus tarvitsemaansa tukeen omassa lähikoulussa
- Samanaikais- ja tiimiopettajuuden tuomien pedagogisten mahdollisuuksien kehittäminen
- Kieli- ja kulttuuritietoisuuden opetuksen kehittäminen
- Kestävään elämäntapaan kasvaminen

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Suurimpana toimintaympäristön muutoksena vuonna 2023 tulee olemaan opiskeluhoitolpalveluiden siirtyminen kunnan opetuspalveluista Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle. Opetuspalvelut tulee aktiivisesti tekemään yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa toimivan yhteistyön rakentamiseksi, jotta opiskeluhoitolpalveluiden jatkuvuus voidaan turvata ja yhteisöllisen opiskeluhoiton ensisijaisuus säilyy.

Venäjän Ukrainaan kohdistama hyökkäys vaikuttaa myös Kirkkonummen opetuspalveluiden toimintaan. Ensimmäiset ukrainalaiset turvapaikanhakijat saapuivat Kirkkonummella keväällä 2022 ja silloin 44 oppilasta aloitti opiskelun perusopetukseen valmistavassa opetuksessa. Heinäkuussa 2022 Babando Oy perusti Kirkkonummelle asuntopohjaisen vastaanottokeskuksen ja elokuussa perusopetuksen valmistavalla luokalla opiskelevien ukrainalaisten määrä kaksikertaistui. Vuoden 2023 aikana valmistavassa opetuksessa opiskelevat lapset ja nuoret tulevat siirtymään perusopetukseen sekä lukiokoulutukseen ja tämä edellyttää opetuspalveluiden resurssien allokointia suomen kielen tukemiseen eri oppiaineissa. Lisäksi suomi toisena kielenä -oppimäärän opiskelevien määrä tulee kasvamaan, samoin kuin oman äidinkielen opetuksen tarve.

Poikkeuksellisten opetusjärjestelyjen, koronavirusepidemian ja sen jälkiseurausten vaikutuksiin oppilaiden oppimiseen ja hyvinvointiin pyritään vastaamaan sekä pedagogisin että oppilashuollollisin keinoin parhaalla mahdollisella tavalla käytettävissä olevien resurssien puitteissa ja lisäksi haetaan valtion erityisavustusta tukeakseen vieraskielisten oppilaiden sekä erityisen ja tehostetun tuen oppilaiden oppimista.

Lasten ja nuorten kouluun kiinnittymistä vahvistetaan kouluvalmentajatoimintaa kehittämällä. Haemme yhdessä muiden Kuuma-kuntien kanssa jatkorahoitusta sitouttavan koulu yhteistyön hankkeelle, jossa tavoitteena on jatkokehittää kouluun kiinnittäviä käytänteitä erityisesti heikosti kouluun sitoutuneiden oppilaiden osalta.

Lukioiden ja opistojen yhteiskampuksen sekä Gesterbyn kampuksen osalta suunnittelu on edennyt vuoden 2022 aikana. Gesterbyn ja Nissnikun koulut sekä Porkkalan lukio toimivat osittain väistötiloissa. Nissnikun koululle toteutetaan lisää väistötiloja. Koulun väistötilaratkaisujen, rakennushankkeen suunnittelutyön ja oppilasmäärän kasvun vuoksi Nissnikun kouluun tarvitaan apulaisrehtorin virka.

Porkkalan lukion aloituspaikat ovat täyttyneet hyvin. Lukion tulevaisuuslinja on aloittanut toimintansa ja luonut yhteistyöverkostoja erilaisiin ulkopuolisiin toimijoihin. Lukiokoulutuksessa fokuksessa ovat laadukkaasti toteutuva opetus ja opiskelijoiden hyvinvointi tarvittavine tukipalveluineen sekä kieli- ja kulttuuritietoisuuden opetuksen kehittäminen vieraskielisten opiskelijoiden tueksi.

Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus (TUVA) alkoi 1.8.2022. ja siinä yhdistyivät aiemmat toiselle asteelle valmentavat koulutukset. TUVA-koulutuksessa voi vahvistaa opiskelu- ja urasuunnitelmiaan, korottaa perusopetuksen arvosanoja sekä opiskella osia lukio- ja ammatillisesta koulutuksesta. Omnia tarjoaa jäsenkunnilleen tutkintokoulutukseen valmentavaa koulutusta Espoossa ja olemme olleet suunnittelutyössä mukana. Omnia ja Luksia järjestävät jäsenkuntiansa alueella myös yksilöllistä TUVA-koulutusta vieraskielisille maahanmuuttajille, jolloin opiskelussa painotetaan suomen kielen ja kulttuurin taitojen vahvistumista.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Nykytilanne	Tavoite	Vastuu
2. Investoimme tulevaisuuteen: Toimimme aktiivisesti ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi. Olemme sitoutuneet Hinku-tavoitteisiin ja varmistamme niiden edistymisen kaikessa kunnan toiminnassa seurannan ja koordinaation kautta.		Kaikkien koulujen lukuvuosisuunnitelmassa kuvataan kestävä kehityksen mukainen toiminta.	Jokaisessa opetuspalvelujen yksikössä toteutetaan vähintään yksi ilmastoteko. Toteuma 100 %.	Opetusjohtaja
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin: Vähennämme kuntalaisten välistä eriarvoisuutta ottamalla huomioon eri väestöryhmien tarpeet palveluiden ja toiminnan suunnittelussa. Vahvistamme sosiaalista kestävyyttä toimivan kotoutumisen kautta.		Erityisen tuen oppilaille annetaan tukea lähikouluissa omassa pienryhmässä tai inklusiivisesti yleisopetuksen luokilla. Osa oppilaista ohjataan keksitettyyn erityisen tuen luokille.	Laaditaan yhtenäinen opetuspalvelujen toimintamalli oppilaan tarvitseman erityisen tuen toteuttamiseksi oppilaan omassa lähikoulussa. Toteuma 100 %. Vaativan erityisen tuen oppilaiden oikeus keskitettyjen erityisopetuksen opetusryhmien (Jokirinne, Papinmäki, Heikkilä, Winellska) opetukseen säilyy.	Opetusjohtaja
		Kouluissa annetaan vieraskielisille oppilaille perusopetukseen valmistavaa opetusta joko ryhmämuotoisesti tai yleisopetukseen ryhmään integroituna. Lisäksi vieraskielinen oppilas voi opiskella äidinkieltä ja kirjallisuutta suomi toisena kielenä oppimäärän mukaan. Koulukohtaisia kieli- ja kulttuuritietoisuuden opetuksen toimintamalleja ei ole kuvattu.	Kieli- ja kulttuuritietoista opetusta kehitetään henkilökunnan osaamista vahvistamalla. Kaikissa yksiköissä järjestetään henkilökunnalle koulukohtainen koulutustilaisuus kieli- ja kulttuuritietoista opetuksesta. Toteuma 100 %. Opetuksen toteuttamismallit kirjataan koulujen lukuvuoden 2023–2024 lukuvuosisuunnitelmiin. Toteuma 100 %.	Opetusjohtaja
3. Panostamme asukkaisiin: Edistämme kestävä elämäntapaa, hyvinvointia, terveyttä ja osallisuutta yhteistyössä kuntalaisten, yritysten, yhteisöjen ja hyvinvointialueen kanssa. Kannustamme kuntalaisia		Oppilaskyselyssä keväällä 2022 36,6 % kokee, että heitä ei ole kiusattu lainkaan koulussa tämän kouluvuoden aikana. Oppilaskyselyssä keväällä 2022 54,7 % kokee, että	Lapset ja nuoret voivat hyvin. Henkilöstön jaksaminen paranee. Oppilaskyselyssä 2023 kasvaa niiden oppilaiden %-osuus, jotka kokevat, että heitä ei ole kiusattu koulussa	Opetusjohtaja

hyvinvointia ja terveyttä edistäviin valintoihin.		<p>aikuiset puuttuvat aina kiusaamiseen koulussa.</p> <p>Kunnan yhteistä opiskelijakyselyä lukiolaisille ei ole järjestetty.</p> <p>Huoltajakyselyssä 2022 76,8 % huoltajista ovat sitä mieltä, että koulu tukee lapsensa hyvinvointia.</p> <p>Henkilöstökysely 2022: "minulla on hyvät voimavarat kohdata muutoksia ja uusia haasteita työssäni" - suomenkielisen opetuksen henkilökunnasta 68,5 % on samaa mieltä. (59,8 % vuonna 2021)</p>	<p>lainkaan tämän kouluvuoden aikana.</p> <p>Oppilaskyselyssä 2023 kasvaa niiden oppilaiden %-osuus, jotka kokevat, että aikuiset puuttuvat aina kiusaamiseen koulussa.</p> <p>Järjestetään lukiolaisten hyvinvointia mittaava opiskelijakysely.</p> <p>Huoltajakyselyssä 2023 kasvaa niiden huoltajien %-osuus, jotka ovat sitä mieltä, että koulu tukee lapsensa hyvinvointia.</p> <p>Henkilöstökysely 2023: "minulla on hyvät voimavarat kohdata muutoksia ja uusia haasteita työssäni" – samaa mieltä valinneiden %-osuus kasvaa.</p>	
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin: Vähennämme kuntalaisten välistä eriarvoisuutta ottamalla huomioon eri väestöryhmien tarpeet palveluiden ja toiminnan suunnittelussa. Vahvistamme sosiaalista kestävyyttä toimivan kotoutumisen kautta.	2. Tasapainotamme taloutta	Suomen- ja ruotsinkieliset oppilaskohtaiset kustannukset eivät ole yhdenmukaisia	<p>Luodaan sitovat tavoitteet suomen- ja ruotsinkielisten oppilaskohtaisten kustannusten yhdenvertaistamiseksi.</p> <p>Toimenpide: Toimenpidesuunnitelma laaditaan helmikuun loppuun mennessä. Mittari: suunnitelma valmis / ei 1.3.2023</p>	Sivistysjohtaja

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2021	TA 2022	KS 2023	TS 2024	TS 2025
Perusopetus					
Oppilasmäärä	4 116	4 116	4 059	3 957	4 000
Bruttokustannukset euroa / oppilas	9 026	9 510	9 982	10 342	10 333
Ulkoiset bruttokustannukset euroa / oppilas	5 578	5 798	6 179	6 402	6 396
Lukiokoulutus					
Oppilasmäärä	617	595	595	595	595
Bruttokustannukset euroa / oppilas	5 085	5 904	7 162	7 234	7 306
Ulkoiset bruttokustannukset euroa / oppilas	4 430	4 852	5 216	5 269	5 321

Tilivelvolliset vastuuhenkilöt

Tilivelvolliset vastuuhenkilöt vastaavat käyttösunnitelmassa vastuulleen kuuluvan toimintakatteen ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta.

Palveluryhmä tai -yksikkö	Kustannuspaikka tai -paikat	Kohde	Tilivastuullinen	Nimike	Sijainen	Sijaisen nimike
Opetuspalvelut	3410; 3460 - 3553	-	Astrid Kauber	opetusjohtaja	Katri Vepsä	ruotsinkielisen opetuksen opetuspäällikkö
Investointiprojekti Koulujen langattomien verkkojen rakentaminen ja parantaminen	Projekti 9032	-	Astrid Kauber	opetusjohtaja	Katri Vepsä	ruotsinkielisen opetuksen opetuspäällikkö

Ruotsinkielinen kasvatus- ja koulutuslautakunta

Tuloslaskelma

Ruotsinkielinen kasvatus- ja koulutuslautakunta	TP 2021	TA 2022	KS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	1 138 939	1 185 681	1 072 374	1 092 320	1 114 167
Myyntituotot	176 985	190 966	190 966	194 518	198 409
Maksutuotot	682 206	641 235	455 928	464 408	473 696
Tuet ja avustukset	251 594	353 480	422 480	430 338	438 945
Muut toimintatuotot	28 154	0	3 000	3 056	3 117
Toimintakulut	-12 793 421	-12 923 243	-13 296 678	-13 506 309	-13 776 435
Henkilöstökulut	-10 686 283	-11 013 346	-11 136 426	-11 343 562	-11 570 436
Palkat ja palkkiot	-8 749 186	-9 070 711	-9 080 768	-9 249 671	-9 434 666
Henkilösivukulut	-1 937 098	-1 942 635	-2 055 658	-2 093 891	-2 135 770
Palvelujen ostot	-1 368 666	-1 180 250	-1 373 228	-1 402 118	-1 430 158
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-391 377	-391 884	-466 390	-411 753	-419 988
Avustukset	-298 224	-308 981	-283 981	-289 263	-295 048
Muut toimintakulut	-48 870	-28 782	-36 653	-59 613	-60 805
Toimintakate	-11 654 482	-11 737 562	-12 224 304	-12 413 989	-12 662 268
Sisäiset tuotot yhteensä	11	0	0	0	0
Sisäiset menot yhteensä	-5 324 718	-5 063 292	-5 610 920	-5 715 283	-5 829 589
joista:					
ICT-palvelut	-251 066	-285 949	-509 412	-518 887	-529 265
Puhtauspalvelut	-473 595	-474 454	-431 946	-439 981	-448 781
Rakennusten vuokrat	-1 652 321	-3 410 166	-3 688 977	-3 757 591	-3 832 743
Taloudellinen tuloksellisuus					
Asukasmäärä 31.12.	40 441	40 803	40 855	41 121	41 384
euroa per asukas, ulkoiset 31.12.	-11 654 482	-288	-299	-302	-306

Erittely palveluryhmittäin

Ruotsinkielinen varhaiskasvatus	TP 2021	TA 2022	KS 2023	TS 2024	TS 2025
Ulkoiset toimintatuotot	611 997	574 235	407 928	415 515	423 825
Ulkoiset toimintamenot	-4 354 207	-4 488 540	-4 609 775	-4 683 293	-4 776 960
Toimintakate	-3 742 210	-3 914 305	-4 201 847	-4 267 778	-4 353 135
<i>sisäiset toimintatuotot</i>					
<i>sisäiset toimintamenot</i>	-1 032 344	-1 155 646	-1 238 851	-1 261 893	-1 287 131
Ruotsinkielinen opetus	TP 2021	TA 2022	KS 2023	TS 2024	TS 2025
Ulkoiset toimintatuotot	526 942	611 446	664 446	676 805	690 342
Ulkoiset toimintamenot	-8 439 213	-8 434 703	-8 686 903	-8 823 016	-8 999 475
Toimintakate	-7 912 271	-7 823 257	-8 022 457	-8 146 211	-8 309 133
<i>sisäiset toimintatuotot</i>	11	0	0	0	0
<i>sisäiset toimintamenot</i>	-4 292 374	-3 907 647	-4 372 069	-4 453 390	-4 542 458

Varhaiskasvatuksen talousarviomäärärahoihin vaikuttavat toiminnan muutokset

- Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain indeksitarkistukset ja tuloarajojen muutokset sekä perhevapaaauudistus 1.8.2022 ja edelleen jatkuva kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu vähentävät asiakasmaksutuottoja koko vuoden 2023 osalta.
- Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen tuloarajoja korotetaan edelleen 1.3.2023 alkaen, mikä tulee alentamaan maksutuottoja entisestään merkittävästi. Tuloarajojen korotukset lisäävät myös palvelusetelin kustannuksia.
- Kelan etuuksien indeksikorotukset 1.8.2022 kotihoidon tuen ja yksityisen hoidon tuen osalta lisäävät varhaiskasvatuksen avustusten kustannuksia

- Yksityisen varhaiskasvatuksen osuutta palvelutuotannosta ohjataan suunnitellusti ja hallitusti. Palvelusetelin parannukset esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen ja alle 3-vuotiaan lapsen kertoimien osalta 1.8.2022 aiheuttavat kustannusvaikutuksia koko vuoden 2023 osalta. Palvelusetelin perusarvoa korotetaan indeksillä 1.1.2023 alkaen.
- Varhaiskasvatuslain 1.8.2021 voimaan tullut henkilöstön mitoitusta koskeva lakimuutos vaikuttaa edelleen henkilöstökustannuksiin niitä nostaen.
- Varhaiskasvatuslaki muuttui 1.8.2022 alkaen kasvun ja oppimisen tuen osalta. Lainmuutokset tulevat mahdollisesti aiheuttamaan kustannusvaikutuksia, jotka tarkentuvat toiminnan myötä vuoden 2023 aikana.
- Varhaiskasvatuslain henkilöstörakenteen muutokseen perustuen vapautuvia lastenhoitajan tehtäviä muutetaan tarpeen mukaan varhaiskasvatuksen opettajiksi/sosionomeiksi.

Opetuksen talousarviomäärärahoihin vaikuttavat toiminnan muutokset

- Kannustamme vieraskielisiä perheitä ja oppilaita koulun perusopetukseen valmistavaan ruotsinkieliseen opetukseen joko ryhmittäin tai integroituna Winellska skolanin yleisopetuksen ryhmään. Kieli- ja kulttuuritietoista opetusta kehitetään vahvistamalla henkilöstön osaamista. Täydennyskoulutuksen ja tukipalvelujen sekä käännös- ja tulkkauspalvelujen tarve kasvaa.
- Vastaaminen lasten ja nuorten oppimisen tukeen ja kasvun haasteisiin (koronapandemian aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittaminen ja korjaaminen sekä mahdollisten tulevien maailmanlaajusten terveysriskien ja -tekijöiden huomioiminen).
- Winellska skolanin yläluokkien väistötilaratkaisut ja lukion ylioppilaskirjoitusten tilat ja niiden varustaminen, rakennushankkeiden suunnittelu sekä purku-, hankinta- ja muuttokustannusten kasvu vaikuttavat opetuspalvelujen kustannuksiin.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilötyövuodet, sis. vuosilomat	TP 2021	TA 2022	KS 2023	TS 2024	TS 2025
Varhaiskasvatuspalvelut	78,9	80,4	80,72	80,72	80,72
Arvio uusien perustettavien virkojen ja toimien määrästä*		0	0	0	0
Arvio lakkautettavien virkojen ja toimien määrästä		0	0	0	0
Hyvinvointialueelle siirtyneet		0	2	0	0
Opetuspalvelut	139,8	138,00	131,52	131,52	131,52
Arvio uusien perustettavien virkojen ja toimien määrästä		0	0	0	0
Arvio lakkautettavien virkojen ja toimien määrästä		0	0	0	0
Hyvinvointialueelle siirtyneet		0	5	0	0
Yhteensä	218,6	218,4	212,24	212,24	212,24

Sisäinen valvonta

Sisäisen valvonnan kehittämisalue	Riski, syy, seuraus, suuruus	Tavoitetaso	Sovittu toimenpide / menettely vuodelle 2023
Panostaminen lasten ja nuorten hyvinvointiin.	Hyvinvointiin panostamisesta puuttuu kokonaisote ja -vastuu. Hyvinvointialueen ja kunnan yhdyspinnat eivät toimi ja kustannusten kohdentaminen ei toimi vastuiden mukaisesti.	Yhteistyön varmistaminen hyvinvointialueen kanssa panostamalla muutoksen johtamiseen ja toimivien rakenteiden sekä prosessien varmistamiseen.	Toimivien yhteistyörakenteiden ja -prosessien luominen.
Opetus- ja kasvatushenkilöstön rekrytointi.	Henkilöstön suuri vaihtuvuus ja pula koulutetusta henkilöstöstä.	Henkilöstön vaihtuvuus vähenee ja avoimiin tehtäviin saadaan kelpoisia, sitoutuneita hakijoita.	Henkilöstön pitovoiman vahvistaminen työhyvinvointia lisäämällä ja aktiivinen rekrytointi sekä koulutuksiin osallistumisen tukeminen.

Ruotsinkielinen varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen eri toimintamuotoja ovat päiväkotij- ja perhepäivähoito, esiopetus sekä avoin varhaiskasvatus, mukaan lukien asukaspuistotoiminta.

Toiminnan painopistealueet

- Syrjäytymisen ehkäiseminen ja hyvinvoinnin edistäminen
- Kestävään elämäntapaan kasvaminen
- Tulevaisuustaitojen vahvistaminen
- Asiakkaiden yhdenvertainen osallisuus
- Henkilöstön osaamisen kehittäminen ja hyvinvointi

Varhaiskasvatuksen talousarvion määrärahoihin vaikuttavat toiminnan muutokset

- Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain indeksitarkistukset ja tuloarajojen muutokset sekä perhevapaa-uudistus 1.8.2022 ja edelleen jatkuva kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu vähentävät asiakasmaksutuottoja koko vuoden 2023 osalta.
- Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen tuloarajoja korotetaan edelleen 1.3.2023 alkaen, mikä tulee alentamaan maksutuottoja entisestään merkittävästi. Tuloarajojen korotukset lisäävät myös palvelusetelin kustannuksia.
- Kelan etuuksien indeksikorotukset 1.8.2022 kotihoidon tuen ja yksityisen hoidon tuen osalta lisäävät varhaiskasvatuksen avustusten kustannuksia.
- Yksityisen varhaiskasvatuksen osuutta palvelutuotannosta ohjataan suunnitellusti ja hallitusti. Palvelusetelin parannukset esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen ja alle 3-vuotiaan lapsen kertomien osalta 1.8.2022 aiheuttavat kustannusvaikutuksia koko vuoden 2023 osalta. Palvelusetelin perusarvoa korotetaan indeksillä 1.1.2023 alkaen.
- Varhaiskasvatuslain 1.8.2021 voimaan tullut henkilöstön mitoitusta koskeva lakimuutos vaikuttaa edelleen henkilöstökustannuksiin niitä nostamalla.
- Varhaiskasvatuslaki muuttui 1.8.2022 alkaen kasvun ja oppimisen tuen osalta. Lainmuutokset tulevat mahdollisesti aiheuttamaan kustannusvaikutuksia, jotka tarkentuvat toiminnan myötä vuoden 2023 aikana.
- Varhaiskasvatuslain henkilöstörakenteen muutokseen perustuen vapautuvia lastenhoitajan tehtäviä muutetaan tarpeen mukaan varhaiskasvatuksen opettajiksi/sosionomeiksi.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutus toimintaan

Perhevapaa-uudistuksen myötä lapset voivat aloittaa varhaiskasvatuksessa 8 kuukauden ikäisinä.

Yksityinen varhaiskasvatus muuttuu luvanvaraiseksi 1.1.2023 alkaen. Jatkossa lupaviranomaisena toimii Aluehallintovirasto.

Jatkamme ruotsinkielisen opintopolun vahvistamista aktiivisella yhteistyöllä ja jatkamalla johtamisen vahvistamista. Pyrimme tekemään näkyväksi yhtenäisen opintopolkumme, joka on myös valtakunnallisesti ainutlaatuinen. Tarjoamme laadukkaita varhaiskasvatuspalveluja sekä opetusta lapsillemme ja nuorillemme. Vaalimme äidinkieltämme ja toimimme siten kaikki kielellisinä esikuvina eri ammattirooleissamme. Työskentelemme aktiivisesti Kirkkonummen ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa ja opetuksessa aktiivisen yhteistyön kautta ja rakentamalla kosketuspintoja, siltoja ja verkostoja Suomen ruotsinkieliselle alueelle ja muuallekin Suomeen ja muihin Pohjoismaihin. Hyvällä yhteistyöllä lasten ja nuorten siirtyminen asteelta toiselle käy sujuvasti. Aktiivinen yhteistyö johtaa hyvinvointiin ja kasvattaa myötätuntoa Kirkkonummen ruotsinkielisyyttä kohtaan elinikäisen oppimisen kautta, jossa pieni kasvaa ja kehittyy isoksi.

Jatketaan henkilöstön ja lasten digitaalisen osaamisen kehittämistä, jotta digitaidot saavuttavat samanlaiset tavoitteet koko ruotsinkielisellä yhtenäisellä oppimispolulla.

Panostamme edelleen myös ulkopedagogiikkaan, Metsämörri-toimintaan ja Vihreään Lippuun. Folkhälsanin tuen avulla ympäristöpedagogi tutustuttaa lapset ja henkilöstön syventyneemmin ympäristöpedagogiikkaan.

1.9.2018 voimaantullut varhaiskasvatuslaki vahvistaa varhaiskasvatuksen laatua nostamalla henkilöstön koulutustasoa. Vuoteen 2030 mennessä päiväkodeissa tulee työskennellä 2/3 varhaiskasvatuksen opettajia ja sosionomeja nykyisen 1/3 sijaan, joista vähintään puolet varhaiskasvatuksen opettajan nimikkeellä. Vapautuvia lastenhoitajan tehtäviä muutetaan varhaiskasvatuksen opettajiksi/sosionomeiksi.

Varhaiskasvatuksen palveluverkko perustuu tehokkaaseen tilankäyttöön ja korkeaan täyttöasteeseen. Yksityisen varhaiskasvatuksen osuutta koko palvelutuotannosta ohjataan suunnitellusti ja hallitusti kunnan huoltovarmuus sekä asiakkaan valintamahdollisuudet huomioon ottaen. Yksityisen varhaiskasvatuksen osuus palvelutarjonnasta on 25 - 27 %. Yksityistä varhaiskasvatusta tuetaan palvelusetelillä. Palvelusetelin parannukset esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen ja alle 3-vuotiaan lapsen kertomien osalta 1.8.2022 alkaen aiheuttavat kustannusvaikutuksia koko vuoden 2023 osalta. Palvelusetelin perusarvoa korotetaan indeksillä 1.1.2023 alkaen.

Osallistutaan kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun 1.8.2021-31.7.2024. Ruotsinkielisestä varhaiskasvatuksesta Sjököulla daghem osallistuu kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun.

Varhaiskasvatustalouden muuttui 1.8.2022 alkaen kasvun ja oppimisen tuen osalta. Lainmuutokset tulevat mahdollisesti aiheuttamaan kustannusvaikutuksia, jotka tarkentuvat toiminnan myötä vuoden 2023 aikana.

Valtion tuen avulla vahvistamme yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja varhaiskasvatuksen inklusiivista toimintakulttuuria.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen painopiste	Nykytilanne	Tavoite	Vastuu
2. Investoimme tulevaisuuteen: Investoimme oppimisen ja hyvinvoinnin kautta tulevaisuuteen.	Varhaiskasvatuksessa on pätevistä kasvatushenkilöstöstä puutetta. Huolehdimme hyvästä työnantajakuvasta sekä henkilökunnan hyvinvoinnista ja täydennyskoulutusmahdollisuuksista.	Lakisääteinen varhaiskasvatuksen henkilöstön kelpoisuusaste (myös yli 5 kk sijaiset) on 90 % kunnallisessa päivähoitossa.	Ruotsinkielisten varhaiskasvatus- ja opetuspalvelujen johtaja
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin: Tarjoamme kaksikielisiä palveluja kaikille, vauvoista ikäihmisiin. Kehitämme lähipalveluita hyvinvoinnin tueksi.	Lähtökohtana on toimiva palveluverkko monipuolisine, asiakaslähtöisinä ja laadukkaine varhaiskasvatuspalveluineen.	Asiakastyytyväisyys vähintään hyvällä tasolla (3).	Ruotsinkielisten varhaiskasvatus- ja opetuspalvelujen johtaja
	Lähtökohtana on, että lapsiryhmät muodostetaan mahdollisimman tehokkaasti. Täyttöastetta heikentävät mahdolliset tilarajoitukset ja suurempi lasten ja henkilöstön välinen suhdeluku niissä ryhmissä, joissa on tuen tarpeessa olevia lapsia.	Kunnallisten päiväkotipaikkojen täyttöaste on vähintään 98 %.	Ruotsinkielisten varhaiskasvatus- ja opetuspalvelujen johtaja
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin: Vähennämme kuntalaisten välistä eriarvoisuutta ottamalla huomioon eri väestöryhmien tarpeet palveluiden ja toiminnan suunnittelussa. Vahvistamme sosiaalista kestävyttä toimivan kotoutumisen kautta.	Varhaiskasvatuspalvelut muodostuvat kokonaisuudesta, jossa kunnallista varhaiskasvatusta täydentää yksityinen varhaiskasvatus. Halutaan suunnitellusti lisätä yksityisen varhaiskasvatuksen osuutta koko palvelutuotannosta ottaen huomioon kunnan palveluvarmuus ja asiakkaiden valintamahdollisuudet.	Yksityisen varhaiskasvatuksen osuus palvelusta on 25–27 %.	Ruotsinkielisten varhaiskasvatus- ja opetuspalvelujen johtaja

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2021	TA 2022	KS 2023	TS 2024	TS 2025
Varhaiskasvatus					
0–6-vuotiaita 31.12.	460	408	435	430	432
Lapsia varhaiskasvatuksessa, % 0–6-vuotiaiden ikäluokasta	87	87	87	87	87
Lapsia kunnallisessa varhaiskasvatuksessa	310	282	286	284	286
Lapsia yksityisessä varhaiskasvatuksessa	95	110	92	90	90
Kunnallisen varhaiskasvatuksen nettokustannukset, €/lapsi	10 230	12 898	12 785	13 003	13 042
Lapsia kotihoidon tuen piirissä 31.12. (fi+sv)	321	359	359	361	364
Varhaiskasvatuksen nettokustannukset, € / 0–6-vuotiaiden ikäluokka (fi+sv)	8 845	9 187	9 628	9 684	9 691
0–6-vuotiaita (fi+sv)	2 887	2 896	2898	2910	2937
Esiopetus					
Oppilasmäärä	90	86	84	83	84

Tilivelvolliset vastuuhenkilöt

Tilivelvolliset vastuuhenkilöt vastaavat käyttösunnitelmassa vastuulleen kuuluvan toimintakatteen ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta.

Palveluryhmä tai -yksikkö	Kustannuspaikka tai -paikat	Kohde	Tilivastuullinen	Nimike	Sijainen	Sijaisen nimike
Varhaiskasvatuspalvelut	3611 - 3812	-	Anu Vesiluoma	varhaiskasvatusjohtaja	Vesa Joronen	varhaiskasvatuksen erityisasiantuntija

Ruotsinkielinen opetus

Tilivelvollinen vastuhenkilö: opetusjohtaja, vastuuhenkilön varahenkilö ruotsinkielisen opetuksen opetuspäällikkö.

Ruotsinkielinen opetus käsittää ruotsinkielisen perusopetuksen, toisen asteen lukiokoulutuksen, koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan sekä kerhotoiminnan.

Opetuksen talousarvion määrärahoihin vaikuttavat toiminnan muutokset

Kannustamme vieraskielisiä perheitä ja oppilaita koulun perusopetukseen valmistavaan ruotsinkieliseen opetukseen joko ryhmittäin tai integroituna Winellska skolanin yleisopetuksen ryhmään. Kieli- ja kulttuuritietoista opetusta kehitetään vahvistamalla henkilöstön osaamista. Täydennyskoulutuksen ja tukipalvelujen sekä käännös- ja tulkkauspalvelujen tarve kasvaa.

Vastaaminen lasten ja nuorten oppimisen tukeen ja kasvun haasteisiin (koronapandemian aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittaminen ja korjaaminen sekä mahdollisten tulevien maailmanlaajuisten terveysriskien ja -tekijöiden huomioiminen).

Winellska skolanin yläluokkien väistötilaratkaisut ja lukion ylioppilaskirjoitusten tilat ja niiden varustaminen, rakennushankkeiden suunnittelu sekä purku-, hankinta- ja muuttokustannusten kasvu vaikuttavat opetuspalvelujen kustannuksiin.

Toiminnan painopistealueet

- Jokaisessa koulussa hyvinvointiin sisältyvät mm.

tunnetaidot ja vuorovaikutus

AKTU-mallin varmistaminen

positiivinen pedagogiikka

oppilaiden, henkilöstön ja koko yksikön ilmapiiri, yhteistyö ja hyvinvointi

lasten ja nuorten oppimisen tukeen ja kasvun haasteisiin vastaaminen, oppilaiden hyvinvointi (koronapandemian aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittaminen ja korjaaminen)

- Oppilaan oikeus tarvitsemaansa tukeen omassa lähikoulussa
- Samanaikaisen oppimisen ja tiimiopettajuuden pedagogisten mahdollisuuksien kehittäminen.
- Monikulttuurisuuden tunnustaminen ja monikulttuurisen opetuksen kehittäminen
- Kestävään elämäntapaan kasvattaminen.
- Hiilineutraalisuomi.fi:n (Hinku) tavoitteiden toteuttaminen peruskouluissa ja lukiossa kunnan hyväksymän energia- ja ilmasto-ohjelman suunnitelman mukaisesti.
- Uusien koulurakennusten rakennussuunnitelmassa eteneminen kunkin rakennushankkeen aikataulun mukaisesti
- Kirkkonummen ruotsinkielisen oppilasohjelman laskusuunnan taittaminen

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutus toimintaan

Suurin muutos vuonna 2023 on oppilas- ja opiskelijahuollon siirtyminen kunnan opetuspalveluista uudelle hyvinvointialueelle.

Opetuspalvelut tulevat aktiivisesti tekemään yhteistyötä uuden hyvinvointialueen kanssa luodakseen ja rakentaakseen toimivaa yhteistyötä siten, että oppilas- ja opiskeluhuollon palveluita voidaan jatkossakin turvata ja varmistaa ja että sen pääsääntöinen rooli pysyy ennallaan.

Ukrainan sota vaikuttaa toimintaan monella eri tasolla, esimerkiksi kohonneina kustannuksina. Kannustamme vieraskielisiä perheitä ja oppilaita koulun perusopetukseen valmistavaan ruotsinkieliseen opetukseen joko ryhmittäin tai integroituna Winellska skolanin yleisopetuksen ryhmään.

Koronapandemia sekä sen vaikutukset oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvointiin vaativat jatkossakin sekä pedagogisia että oppilas- ja opiskelijahuollon toimenpiteitä parhaalla mahdollisella tavalla olemassa olevien resurssien puitteissa.

Jatkamme ruotsinkielisen opinpolun vahvistamista aktiivisella yhteistyöllä ja jatkamalla johtamisen vahvistamista. Pyrimme tekemään näkyväksi yhtenäisen opinpolkumme, joka on myös valtakunnallisesti ainutlaatuinen. Tarjoamme laadukkaita varhaiskasvatuspalveluja sekä opetusta lapsillemme ja nuorillemme. Vaalimme äidinkieltämme ja toimimme siten kaikki kielellisinä esikuvina eri ammattirooleissamme. Työskentelemme aktiivisesti Kirkkonummen ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa ja opetuksessa aktiivisen yhteistyön kautta ja rakentamalla kosketuspintoja, siltoja ja verkostoja Suomen ruotsinkieliselle alueelle ja muuallekin Suomeen ja muihin Pohjoismaihin. Hyvällä yhteistyöllä lasten ja nuorten siirtyminen asteelta toiselle käy sujuvasti. Aktiivinen yhteistyö johtaa hyvinvointiin ja kasvattaa myötätuntoa Kirkkonummen ruotsinkielisyyttä kohtaan elinikäisen oppimisen kautta, jossa pieni kasvaa ja kehittyy isoksi.

Folkhälsanin tuen avulla ympäristöpedagogi tutustuttaa lapset ja Kirkkonummen ruotsinkielisen perusopetuksen henkilöstön syvällisemmin ympäristöpedagogiikkaan.

Winellska skolan tulee edelleen vuoden 2023 aikana toimimaan väistötiloissa uutta koulukampusta odotellessa. Alaluokilla opetus jatkuu paviljongeissa, ja yläluokilla 1.1.2023 alkaen eri väistötiloissa Kirkkonummen keskustassa. Folkhälsanin tuen avulla Kirkkonummen ruotsinkielinen resurssikeskus jatkaa työtään koko ruotsinkielisen opinpolun erityispedagogiikassa.

Yhteistyö Gesterbyn koulun kielikylpyopetuksen kanssa on edennyt niin, että lukuvuonna 2022–2023 kaikki yläluokat opiskelevat Winellska skolanissa.

Lukioiden ja opistojen yhteiskampuksen suunnittelu etenee, ja innovatiivisten oppimisympäristöjen suunnittelutyöhön palkataan ulkopuolinen konsultti. Kirkkonummen kunnalle on annettu ulkoista rahoitusta konsultin panokseen.

Kyrkslätts gymnasium jatkaa Kirkkonummen keskustan väistötiloissa. Lukion tulevien vuosien ylioppilaskirjoituksiin sopivaa kiinteistöä selvitetään.

Oppivelvollisuuden 18 ikävuoteen laajentamisen myötä opetuksen järjestäjältä ja kotikunnalta vaaditaan uusia toimintoja ja työmuotoja. Kaikilla perusopetuksen päättävillä oppilailla on velvollisuus hankeutua toisen asteen opintoihin. Perusopetuksen ja lukio-opetuksen järjestäjänä Kirkkonummen kunta vastaa annettujen ohjeistusten mukaisesta seurannasta ja ohjauksesta sekä kotikunnan velvollisuudesta, kun opiskelija jää ilman opiskelupaikkaa tai keskeyttää opintonsa. Opiskelijoille maksuton toisen asteen koulutus tuo opetustoimelle merkittäviä toisen asteen lisäkustannuksia. Kunta on palkannut oppivelvollisuuskoordinaattorin, joka on myös työskennellyt 20-%: sesti ruotsinkielisen opetuksen palveluksessa.

1.8.2022 aloitettiin uusi tutkintokoulutukseen valmentava koulutus (TUV). Yrkesinstitutet Practicum järjestää TUV-koulutusta pääkaupunkiseudun ruotsinkielisille opiskelijoille. Opiskelijalla on myös oikeus hakeutua muihin tutkintokoulutukseen valmentavaa koulutusta järjestäviin kouluhin ja opistoihin.

Nuorisopalvelujen hankerahoittama ja erittäin arvostettu koulunuoriso-ohjaajan työ Winellska skolanissa jatkuu, jos talous toteutuu vapaa-aikatoimen taloussuunnitelmassa. Toimintaa suunnitellaan yhteistyössä nuoriso- ja vapaa-aikapalveluiden kanssa.

Toiminnassamme kasvatamme kestävään elämäntapaan ja edistämme kestävää kehitystä kunnan Hiilineutraalisuomi.fi-tavoitteiden mukaisesti seuraavilla teemakokonaisuuksilla: kierrätys, ruokahävikin minimointi, kestävä liikkuminen ja kestävä kehityksen kasvat.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Nykytilanne	Tavoite	Vastuu
2. Investoimme tulevaisuuteen: Toimimme aktiivisesti ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi. Olemme sitoutuneet Hinku-tavoitteisiin ja varmistamme niiden edistymisen kaikessa kunnan toiminnassa seurannan ja koordinaation kautta.		Kaikkin koulujen lukuvuosisuunnitelmassa kuvataan kestävä kehityksen mukainen toiminta.	Jokaisessa opetuspalvelujen yksikössä toteutetaan vähintään yksi ilmastoteko. Toteuma 100 %.	Opetusjohtaja
3. Panostamme asukkaisiin: Edistämme kestävä elämäntapaa, hyvinvointia, terveyttä ja osallisuutta yhteistyössä kuntalaisten, yritysten, yhteisöjen ja hyvinvointialueen kanssa. Kannustamme		Oppilaskyselyssä keväällä 2022 69,7 % kokee, että heitä ei ole kiusattu lainkaan koulussa tämän kouluvuoden aikana. Oppilaskyselyssä keväällä 2022 43,7 % kokee, että aikuiset puuttuvat aina kiusaamiseen koulussa. Kunnan yhteistä opiskelijakyselyä lukiolaisille ei ole järjestetty.	Lapset ja nuoret voivat hyvin. Henkilöstön jaksaminen paranee. Oppilaskyselyssä 2023 kasvaa niiden oppilaiden %-osuus, jotka kokevat, että heitä ei ole kiusattu koulussa lainkaan tämän kouluvuoden aikana. Oppilaskyselyssä 2023 kasvaa niiden oppilaiden %-osuus, jotka	Opetusjohtaja

<p>kuntalaisia hyvinvointia ja terveyttä edistäviin valintoihin.</p>		<p>Huoltajakyselyssä 2022 58,4 % huoltajista ovat sitä mieltä, että koulu tukee lapsensa hyvinvointia.</p> <p>Henkilöstökysely 2022: ”minulla on hyvät voimavarat kohdata muutoksia ja uusia haasteita työssäni” - ruotsinkielisen opetuksen henkilökunnasta 73,9 % on samaa mieltä.</p> <p>(65,6 % vuonna 2021)</p>	<p>kokevat, että aikuiset puuttuvat aina kiusaamiseen koulussa.</p> <p>Järjestetään lukiolaisten hyvinvointia mittaava opiskelijakysely.</p> <p>Huoltajakyselyssä 2023 kasvaa niiden huoltajien %-osuus, jotka ovat sitä mieltä, että koulu tukee lapsensa hyvinvointia.</p> <p>Henkilöstökysely 2023: ”minulla on hyvät voimavarat kohdata muutoksia ja uusia haasteita työssäni” – samaa mieltä valinneiden %-osuus kasvaa.</p>	
<p>3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin: Vähennämme kuntalaisten välistä eriarvoisuutta ottamalla huomioon eri väestöryhmien tarpeet palveluiden ja toiminnan suunnittelussa. Vahvistamme sosiaalista kestävyttä toimivan kotoutumisen kautta</p>		<p>Erityisen tuen oppilaille annetaan tukea lähikouluissa omassa pienryhmässä tai inklusiivisesti yleisopetuksen luokilla. Osa oppilaista ohjataan keskitetyksi erityisen tuen luokkiin.</p>	<p>Laaditaan yhtenäinen opetuspalvelujen toimintamalli oppilaan tarvitseman erityisen tuen toteuttamiseksi oppilaan omassa lähikoulussa. Toteuma 100 %.</p> <p>Vaativan erityisen tuen oppilaiden oikeus keskitettyjen erityisopetuksen opetusryhmien (Jokirinne, Papinmäki, Heikkilä, Winellska) opetukseen säilyy.</p>	<p>Opetusjohtaja</p>
		<p>Kannustamme vieraskielisiä perheitä ja oppilaita perusopetukseen valmistavaan ruotsinkieliseen opetukseen koulussa joko ryhminä tai integroituna Winellska skolanin 1.–3. vuosiluokan yleisopetuksen ryhmään. Koulukohtaisia kieli- ja kulttuuritietoisuuden opetuksen toimintamalleja ei ole kuvattu.</p>	<p>Kieli- ja kulttuuritietoista opetusta kehitetään henkilökunnan osaamista vahvistamalla.</p>	<p>Opetusjohtaja</p>
<p>3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin: Vähennämme kuntalaisten välistä eriarvoisuutta ottamalla huomioon eri väestöryhmien tarpeet palveluiden ja toiminnan suunnittelussa. Vahvistamme sosiaalista kestävyttä toimivan kotoutumisen kautta.</p>	<p>2. Tasapainotamme taloutta</p>	<p>Suomen- ja ruotsinkieliset oppilaskohtaiset kustannukset eivät ole yhdenmukaisia.</p>	<p>Luodaan sitovat tavoitteet suomen- ja ruotsinkielisten oppilaskohtaisten kustannusten yhdenvertaistamiseksi.</p> <p>Toimenpide: Toimenpidesuunnitelma laaditaan helmikuun loppuun mennessä. Mittari: suunnitelma valmis / ei 1.3.2023</p>	<p>Sivistysjohtaja</p>

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2021	TA 2022	KS 2023	TS 2024	TS 2025
Perusopetus					
Oppilasmäärä	944	944	902	895	890
Bruttokustannukset euro/oppilas	10 578	10 167	11 054	11 252	11 429
Ulkoiset bruttokustannukset euro/opiskelija	6 519	6 435	7 253	7 383	7 499
Lukiokoulutus					
Opiskelijoita	193	193	194	194	194
Bruttokustannukset euro/oppilas	9 225	8 676	12 057	12 178	12 299
Ulkoiset bruttokustannukset euro/opiskelija	7 006	6 098	7 486	7 561	7 636

Tilivelvolliset vastuuhenkilöt

Tilivelvolliset vastuuhenkilöt vastaavat käyttösunnitelmassa vastuulleen kuuluvan toimintakatteen ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta.

Palveluryhmä tai -yksikkö	Kustannuspaikka tai -paikat	Kohde	Tilivastuullinen	Nimike	Sijainen	Sijaisen nimike
Opetuspalvelut	3870 - 3953	-	Astrid Kauber	opetusjohtaja	Katri Vepsä	ruotsinkielisen opetuksen opetuspäällikkö

Käyttösuunnitelma 2023

Yhdyskuntatekniikan palvelualue

Yhdyskuntatekniikan lautakunta
Rakennus- ja ympäristölautakunta
Toimitilapalvelujen lautakunta

Yhdyskuntatekniikan palvelualue

Tuloslaskelma

Yhdyskuntatekniikan palvelualue	TP 2021	TA 2022	KS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	4 151 253	3 857 555	5 517 409	5 620 033	5 732 435
Myyntituotot	584 191	636 555	615 409	626 858	639 395
Maksutuotot	1 371 190	1 017 000	1 092 000	1 112 312	1 134 558
Tuet ja avustukset	100 687	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	2 095 185	2 204 000	3 810 000	3 880 863	3 958 482
Toimintakulut	-42 730 329	-45 649 856	-39 766 431	-40 205 694	-40 976 616
Henkilöstökulut	-10 716 656	-12 279 416	-11 065 462	-11 271 275	-11 496 699
Palkat ja palkkiot	-8 646 918	-9 883 881	-9 011 560	-9 179 176	-9 362 760
Henkilösivukulut	-2 069 738	-2 395 535	-2 053 902	-2 092 099	-2 133 939
Palvelujen ostot	-18 570 441	-19 788 995	-15 342 369	-15 327 355	-15 600 721
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 031 125	-6 913 250	-7 278 645	-7 414 022	-7 562 298
Avustukset	-183 065	-250 000	-250 000	-254 650	-259 743
Muut toimintakulut	-6 229 042	-6 418 195	-5 829 955	-5 938 392	-6 057 155
Toimintakate	-38 579 076	-41 792 301	-34 249 022	-34 585 661	-35 244 181
Sisäiset tuotot yhteensä	35 593 456	39 838 203	32 865 226	33 476 523	34 146 056
Sisäiset menot yhteensä	-1 810 616	-1 763 462	-1 816 478	-1 850 265	-1 887 274
joista:					
ICT-palvelut	-196 486	-189 317	-220 560	-224 661	-229 157
Puhtauspalvelut	-72 979	-72 832	-75 089	-76 486	-78 015
Rakennusten vuokrat	-998 688	-1 501 314	-1 520 829	-1 549 118	-1 580 102
Taloudellinen tuloksellisuus					
Asukasmäärä 31.12.	40 441	40 803	40 855	41 121	41 384
euroa per asukas, ulkoiset 31.12.	-38 579 076	-1 024	-838	-841	-852

Yhdyskuntatekniikan lautakunta

Tuloslaskelma

Yhdyskuntatekniikan lautakunta	TP 2021	TA 2022	KS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	1 445 499	1 174 600	1 342 500	1 367 470	1 394 821
Myyntituotot	242 470	141 600	258 500	263 309	268 575
Maksutuotot	258 355	234 000	244 000	248 539	253 510
Tuet ja avustukset	46 489	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	898 184	799 000	840 000	855 622	872 736
Toimintakulut	-16 293 055	-17 654 289	-13 202 952	-13 148 132	-13 377 909
Henkilöstökulut	-3 069 272	-3 606 053	-3 330 772	-3 392 720	-3 460 576
Palkat ja palkkiot	-2 455 336	-2 844 473	-2 713 248	-2 763 715	-2 818 989
Henkilösivukulut	-613 935	-761 580	-617 524	-629 005	-641 587
Palvelujen ostot	-12 474 934	-13 231 536	-9 118 980	-8 988 208	-9 134 791
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-419 615	-475 700	-428 700	-436 669	-445 398
Avustukset	-178 065	-220 000	-220 000	-224 092	-228 574
Muut toimintakulut	-151 169	-121 000	-104 500	-106 443	-108 570
Toimintakate	-14 847 556	-16 479 689	-11 860 452	-11 780 662	-11 983 088
Sisäiset tuotot yhteensä	6 394	0	0	0	0
Sisäiset menot yhteensä	-882 470	-778 549	-724 524	-738 001	-752 763
joista:					
ICT-palvelut	-82 922	-71 885	-84 300	-85 868	-87 587
Puhtauspalvelut	-57 643	-56 444	-57 884	-58 961	-60 140
Rakennusten vuokrat	-628 752	-650 220	-582 340	-593 172	-605 036
Taloudellinen tuloksellisuus					
Asukasmäärä 31.12.	40 441	40 803	40 855	41 121	41 384
euroa per asukas, ulkoiset 31.12.	-14 847 556	-404	-290	-286	-290

Erittely palveluryhmittäin

Maankäytön ja yhdyskuntarakentamisen palvelut	TP 2021	TA 2022	KS 2023	TS 2024	TS 2025
Ulkoiset toimintatuotot	1 440 262	1 170 600	1 333 500	1 358 303	1 385 471
Ulkoiset toimintamenot	-9 287 298	-10 187 789	-7 097 952	-7 229 965	-7 374 559
Toimintakate	-7 847 037	-9 017 189	-5 764 452	-5 871 662	-5 989 088
<i>sisäiset toimintatuotot</i>	6 394	0	0	0	0
<i>sisäiset toimintamenot</i>	-711 839	-590 044	-506 048	-515 461	-525 772
Joukkoliikenne	TP 2021	TA 2022	KS 2023	TS 2024	TS 2025
Ulkoiset toimintatuotot	5 237	4 000	9 000	9 167	9 350
Ulkoiset toimintamenot	-7 005 757	-7 466 500	-6 105 000	-5 918 167	-6 003 350
Toimintakate	-7 000 519	-7 462 500	-6 096 000	-5 909 000	-5 994 000
<i>sisäiset toimintatuotot</i>					
<i>sisäiset toimintamenot</i>	-170 631	-188 505	-218 476	-222 540	-226 991

Yhdyskuntatekniikan lautakunnan tehtävänä on vastata kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalveluiden, tontti- ja paikkatietopalveluiden, palvelualueen yhteisten hallintopalveluiden sekä kunnallistekniikkapalveluiden tuottamisesta. Lautakunta vastaa myös kunnan yleisistä alueista sekä metsien hoidosta. Lautakunnan määrärahoista jaetaan avustuksia vuonna 2023 yksityisteille ja vapaapalokuntien kiinteistöjen korjaamiseksi. Yhdyskuntatekniikan lautakunta jakaa avustuksia talkootyöhön kuntalaisten ja yhteisöjen haettavaksi yleisten alueiden ympäristön parantamiseen sekä nuorisoseura- ja yhdistystalojen peruskorjaukseen.

Joukkoliikenteen toimintaa koordinoidaan yhdyskuntatekniikan palvelualueelta. Kunnan joukkoliikenneviranomaisen on HSL.

Talousarviomäärärahoihin vaikuttavat toiminnalliset muutokset

- Sote-uudistuksen myötä Länsi-Uudenmaan pelastuspalvelujen tuottamat palo- ja pelastuspalvelut siirtyvät Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen järjestämisvastuulle vuoden 2023 alussa. Lautakunnan alaiseen toiminnasta on siirtynyt pois noin 2,8 miljoonan euron kustannukset. Lautakunnan alaiseen toimintaan jäävät edelleen palo- ja pelastustoimeen kohdistuvat eläkekulut sekä vapaapalokuntien rakennuksille osoitetut avustusmäärärahat.
- Yleinen kustannustason nousu on ollut voimakasta, mikä vaikuttaa kaikkeen toimintaan.
- Uudisrakentamisen myötä ylläpidettävien alueiden laajuus ja ylläpidon määrärahojen tarve kasvaa
- Kunnossapidon kustannukset vaihtelevat voimakkaasti sääolosuhteiden mukaan. Talousarviossa on varauduttu normaaleihin sääolosuhteisiin.
- Kunnossapidon määrärahoja on kohdennettava kunnallistekniikan vastuulle siirtyneille hulevesijärjestelmille.
- Koronapandemia on vaikuttanut merkittävästi joukkoliikenteeseen, mutta matkustajamäärien elpyminen on alkanut. Kirkkonummen kunnan HSL:lle maksama kuntaosuus joukkoliikenteen järjestämisestä riippuu mm. matkustajamäärien kehityksestä ja lippujen hinnoittelumallista. Joukkoliikenteeseen varatun määrärahatarpeen arviointiin vuonna 2023 liittyy epävarmuutta. Kirkkonummen kuntaosuudet TTS-kaudella 2023-2025 ovat 6,7-7,7 milj. euroa vuosittain ennen edellisten vuosien kertyneen ylijäämän vähentämistä. Keväällä 2022 julkaistun HSL:n tilinpäätöksen 2021 mukaan HSL sai valtion myöntämiä joukkoliikenteen koronatukia lähes 87 milj. euroa, josta kohdistui noin 3,6 milj. euroa Kirkkonummen kuntaosuuteen ja näin ollen ylijäämää muodostui 2,7 milj. euroa 31.12.2021. Vuoden 2022 lopussa arvioidaan HSL:n käyttöennusteen mukaan Kirkkonummen kuntaosuuden ylijäämää olevan yhteensä 4,832 milj. euroa, josta hyvitetäisiin 1,610 milj. euroa vuonna 2023 ja 805 000 vuosina 2024-2025. Tulevina vuosina metrolinjojen kasvavat infra-kustannukset nostavat Kirkkonummen kuntaosuutta.

Toiminnan painopistealueet

Talousarviossa on huomioitu kunnan talouden tasapainottamisen vaatimukset. Haastavassa kuntatalouden tilanteessa tarvitaan toimenpiteitä lautakunnan alaisen toiminnan tuottavuuden parantamiseksi ja toiminnan kustannusten hallitsemiseksi. Käytössä olevat resurssit on kohdennettava tärkeimpiin tehtäviin.

Joukkoliikenteen määrärahavaraus on tehty HSL:n hallituksen 25.10.2022 § 106 mukaisesti.

Kaavoitus, tarvittavien kunnallisteknisten hankkeiden toteuttaminen sekä kunnan maapolitiikan hoitaminen ovat keskeisiä toimintoja kunnan elinvoimaisuuden varmistamisessa ja kasvun tukemisessa.

- Kaavoitushankkeiden toteuttaminen kuntastrategian, kaavoitusohjelman ja maankäytön kehityskuvan tavoitteiden mukaisesti. Yrityskaavahankkeita koskevat kaavoitusaloitteet käsitellään välittömästi kaavoitusohjelman käsittelyn ulkopuolellakin.
- Pyritään varmistamaan riittävät henkilöresurssit kaavoitusohjelman, investointiohjelman sekä maankäyttösopimusten ja tontinluovutuksen toteuttamiseksi asetettujen tavoitteiden mukaisesti.
- Helsingin seudun MAL-suunnitelman ja MAL-sopimuksen toteuttamisedellytysten varmentaminen kaavoituksessa ja asuntotuotannon edistämiseksi. Vuonna 2023 valmistellaan ja linjataan Helsingin seudun MAL 2023 -suunnitelmaa koskevat keskeiset päätökset, mikä edellyttää palvelualueen virkahenkilöiden osallistumista hankkeeseen.
- HINKU-tavoitteiden sekä energian säästön edistäminen ja Kirkkonummen kunnan kestävä energian ja ilmaston toimintasuunnitelman (SECAP) toimenpiteiden toteuttaminen. Edistetään kestävä yhdyskuntarakennetta, liikenteen päästöjen vähentämistä ja energiatehokasta rakentamista kaavoituksella ja tontinluovutuksilla, edistetään kaavoituksen ilmastovaikutusten arvioinnin selvittämistä, kehitetään uusia toimintatapoja mm. hankinnoissa. Talousarvioehdotuksen investointiossa sisältää määrärahoja seuraaville SECAP-suunnitelman mukaisille toimenpiteille:
 - Siirrytään LED-valaistukseen kunnan ulko- ja katuvalaistuksessa (investointihankkeet)
 - Kävelyn ja pyöräilyn edellytysten parantaminen (investointihankkeet).

Varaudutaan myös akuutteihin energiansäästötoimenpiteisiin

- katuvalaistuksen säätämiseen tekniikan mahdollistamissa puitteissa

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Nykytilanne	Tavoite	Vastuu
1. Houkuttelemme ja kasvamme: Tähtäämme vahvaan ja suunnitelmalliseen väestökasvuun.		Kuntastrategian mukaisen väestönkasvun sekä strategian mukaisten asuinrakentamisen tavoitteiden toteutumiseksi kuntaan tarvitaan uutta asuntorakentamista, mitä varten tarvitaan uusia asemakaava-alueita.	Kuntastrategian ja kaavoitus-ohjelman mukaisten tavoitteiden toteutuminen. Vuoden aikana hyväksytyjen asemakaavojen uuden asuinrakennusoikeuden määrä on n. 40 000 kem2	kunnan-arkkitehti
		Kunta on kaavoittanut viime vuosina monia kerrostalovaltaisia alueita. Kuntastrategian mukaisesti lisätään pientalojen ja rivitalojen osuutta kaavoituksessa.	Pientalojen ja rivitalojen osuuden kasvattaminen siten, että se on vähintään 67 % vuoden aikana kaavoitettavasta kerrosalasta	kunnan-arkkitehti
	2. Tasapainotamme taloutta	Tontinmyynti- ja vuokratuloja tarvitaan vahvistamaan kunnan taloustilannetta. Omakotitonttutuotanto kunnan omistamalle maalle on ollut viime vuosina vähäistä.	Tavoitteena on luovuttaa vuosittain vähintään 50 omakotitonttia sekä 5000 k-m ² kerrostalo-, rivitalo sekä yhtiömuotoisia pientalotontteja, joista pitkällä tähtäimellä yli puolet on rivitalo- sekä pientalo-tontteja.	kunnan-geodeetti
	1. Luonnonläheisyys on lumovoimatekijämme	Kunnan metsästrategian mukaan vuotuiset hiilinielut (kasvu m ³ /v) vähenevät.	Uusi metsästrategia lisää vuotuista hiilinielua, turvaa luonnon monimuotoisuutta ja vuotuisilla puunmyyntituloilla katetaan vähintään metsien hoidon kustannukset.	kunta-tekniikka-päällikkö
1. Houkuttelemme ja kasvamme: Huolehdimme keskuksien, asuntoalueiden ja työpaikka-alueiden saavutettavuudesta myös kevyttä liikennettä ja joukkoliikennettä kehittäen.		Kunta tavoittelee kestävien kulkumuotojen kasvua sekä ympäristö- että talousvaikutusten kannalta. Koronapandemia on vaikuttanut merkittävästi joukkoliikenteen käyttäjämääriin.	Joukkoliikenteen käyttäjämäärien kasvu.	yhdyskunta-tekniikan johtaja
	2. Tasapainotamme taloutta	HSL:n kuntaosuuden taso on ennen edellisten vuosien yli-jäämää on 7,7 milj euroa v. 2023. Koronapandemia on vaikuttanut voimakkaasti joukkoliikenteeseen. Tulevina vuosina metrolinjojen kasvavat	Kunnan subventioaste pysyy alle 50 %.	yhdyskunta-tekniikan johtaja

		infrakustannukset tuovat nousupainetta Kirkkonummen kuntaosuuteen.		
2. Investoimme tulevaisuuteen: Toimimme aktiivisesti ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi. Olemme sitoutuneet Hinku-tavoitteisiin ja varmistamme niiden edistymisen kaikessa kunnan toiminnassa seurannan ja koordinaation kautta.	2. Tasapainotamme taloutta	Energian säästäminen katuvalaistuksessa. Katuvalaisimista noin 50 % led-valaisimia.	Tavoite muuttaa vanhoja valaisimia led-valaisimiin noin 700 kpl vuodessa.	kunta- tekniikka- päällikkö
		Hiilidioksidipäästöjen vähentäminen infran uudisrakentamisessa. Urakoissa ei tällä hetkellä ohjausta hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi.	Muutetaan urakkakilpailutuksia siten, että urakoissa voidaan harkinnan mukaan ottaa huomioon päästöjä vähentäviä tavoitteita.	kunta- tekniikka- päällikkö
2. Investoimme tulevaisuuteen	2. Tasapainotamme taloutta	Kunnallistekniikan investointihankkeiden yhteydessä joudutaan usein tekemään paljon lisä- ja muutostöitä.	Yhdyskuntatekniikan kilpailutusten laatua parannetaan siten, että urakoiden lisätöiden määrä vähenee 20 %.	kunta- tekniikka- päällikkö

Henkilöstösuunnitelma

Henkilötyövuodet, sis. vuosilomat	TP 2021	TA 2022	KS 2023	TS 2024	TS 2025
Yhdyskuntatekniikan lautakunta	65,47	70,5	70,5	70,5	70,5
Arvio uusien perustettavien virkojen ja toimien määrästä		0	0	0	0
Arvio lakkautettavien virkojen ja toimien määrästä		0	0	0	0
Hyvinvointialueelle siirtyneet		0	0	0	0

Riskienhallinta

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Riskilaji	Riski	Riskienhallinta-toimenpiteet	Riskiarvo
2. Investoimme tulevaisuuteen: Teemme rohkeasti investointeja kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti	2. Tasapainotamme taloutta	Strateginen ja taloudellinen riski	Kunta ei onnistu kilpailutuksen kautta saamaan infrarakennushankkeisiin urakoitsijoita.	Varmistetaan hankkeiden oikea-aikainen kilpailutus. Varmistetaan, että hankkeen rakennussuunnitelmat ovat toteutuskelvolliset.	Todennäköisyys : 2 Merkittävyys: 2 4
	2. Tasapainotamme taloutta	Strateginen ja taloudellinen riski	Yleis- ja asemakaavat viivästyvät, jolla on vaikutus infrahankkeiden aikatauluun.	Pyritään varmistamaan kaavoituksen eteneminen panostamalla mm. kunnallistekniikan yleissuunnittelun laatuun. Luodaan realistiset aikataulutavoitteet hankkeille, jolloin hankkeiden rakentamisen aikataulutarkkuus paranee. Neuvottelemme proaktiivisesti maanomistajien kanssa.	Todennäköisyys : 3 Merkittävyys: 2 6
	2. Tasapainotamme taloutta	Strateginen ja taloudellinen riski	Kunnan infrarakennushankkeiden viivästyminen ja kustannusten nousu esim. pilaantuneiden maamassojen vuoksi, urakoitsijan konkurssin vuoksi, yleisenkustannustason nousun vuoksi, suunnittelun puutteiden ja virheiden johdosta tulevat viivästyksset ja kustannusten nousut.	Huolehditaan, että hankkeet suunnitellaan hyvin ja kohteista tehdään riittävät tutkimukset, joilla vältetään olosuhteista muodostuvat epävarmuustekijät. Varmistetaan urakoitsijoiden luotettavuus ennen sopimusten allekirjoittamista ja pyritään mahdollisimman hyvin ennakoimaan yleisenkustannustason vaikutus hankkeisiin esim. teettämällä uudet kustannusarviot mikäli aiempi arvio on jo vanhentunut.	Todennäköisyys : 2 Merkittävyys: 2 4
1. Houkuttelemme ja kasvamme	2. Tasapainotamme taloutta	Toiminnallinen riski	Henkilöressurssien vajeus ja kilpailu osaavasta henkilökunnasta, jolloin uusien henkilöiden palkkaaminen vaikeutuu. Riittävät henkilöressussit vaikuttavat koko lautakunnan alaiseen toimintaan. Vaje johtaa olemassa olevan henkilöstön uupumiseen.	Huolehditaan, että henkilöstö voi hyvin ja että Kirkkonummen kunta on haluttu paikka työskennellä. Varmistetaan, että avoimet tehtävät täytetään ja panostetaan rekrytoinnin laatuun mm. käyttämällä asiantuntijoita apuna. Lisätään yhteistyötä mm. oppilaitosten kanssa, jotta	Todennäköisyys : 3 Merkittävyys: 2 6

			<p>Ilman riittäviä resursseja investointien toteutuminen oikeassa aikataulussa vaarantuu.</p> <p>Kunnossapidon osalta on riskinä, että palvelut kuntalaisille heikentyvät oleellisesti ja tällä voi olla kuntalaisten terveyttä ja henkeä vaarantava vaikutus. Heikkolaatuiset palvelut ovat kunnan imagon ja tavoitteiden kannalta vahingolliset.</p>	alalle saadaan uusia tekijöitä.	
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin	2. Tasapainotamme taloutta	Strateginen ja taloudellinen riski	<p>Vaikeiden sääolosuhteiden vaikutus kunnossapitopalveluiden tuottamiseen. Vaikeat sääolosuhteet nostavat kunnossapidon kustannuksia merkittävästi. Ilmastonmuutos on aiheuttanut sen, että etenkin talvet voivat muuttua Etelä-Suomessa runsas lumisiksi ja sään nopea vaihtelu nollan molemmin puolin lisää kunnossapidon tarvetta huomattavasti heikoituksen tarpeen lisääntyessä. Olosuhteet vaikuttavat myös siihen, että miten kunta pystyy reagoimaan kuntalaisilta tulevaan palautteeseen. Palautteen määrä kasvaa huomattavasti vaikeiden sääolosuhteiden vallitessa.</p>	<p>Huolehditaan, että Kunnallistekniikkapalveluilla on riittävät resurssit niin henkilöstön osalta kuin määrärahojen osalta. Huolehditaan lisäksi, että henkilöstön ammattitaito on ajantasalla. Varmistamme, että talvikunnossapitotöiden laatua valvotaan riittävästi.</p>	<p>Todennäköisyys : 3 Merkittävyys: 3 9</p>
2. Investoimme tulevaisuuteen		Toiminnallinen riski	<p>Konsulttitoimeksiannot (selvitykset ja yleisluonteiset suunnitelmat). Konsulteilta ei saada tarjousia tai tarjoutumisia hyvin rajoitetusti.</p>	<p>Tiivis yhteistyö konsultin kanssa ja hyvin laaditut kilpailutusasiakirjat. Sopivat suunnittelukokonaisuudet. Hyvä tilaajaimago. Riittävä ja osaava henkilöstö hoitamaan tehtäviä.</p>	<p>Todennäköisyys : 2 Merkittävyys: 2 4</p>
2. Investoimme tulevaisuuteen: Kaavoitus ja luvitus toimivat ketterästi ja jouhevasti.		Strateginen ja taloudellinen riski	<p>Kaavoitusohjelman toteutumatta jääminen. Kaavahanke jumittuu, kun suunnitteluratkaisua ei löydy tai maanomistajan näkemykset tavoitetilasta muuttuvat laaditusta kaavoituksen</p>	<p>Vuorovaikutus maanomistajien kanssa ja riittävien resurssien varaaminen ja työn ohjaaminen. Realistiset aikataulut.</p>	<p>Todennäköisyys : 3 Merkittävyys: 3 9</p>

			käynnistämissopimuksesta tai muista syistä, kuten ennakoimattomat selvitystarpeet.		
--	--	--	--	--	--

Sisäisen valvonnan suunnitelma

Sisäisen valvonnan kehittämisalue	Riski, syy, seuraus, suuruus	Tavoitetaso	Sovittu toimenpide / menettely vuodelle 2023
Investointihankkeiden taloudellinen seuranta	Investointien talousarvion toteutumien vaihtelut sekä määrärahojen alittaminen. Riskin suuruusluokka on merkittävä toteutuessaan.	Investointihankkeet pysyvät hankkeen suunnitelmien kustannusarvion mukaisina. Investointihankinnat tehdään ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Hankkeet toteutuvat suunnitelluissa aikatauluissa.	Investointien toteumatilanteen raportointi lautakunnalle neljännesvuosittain mukaan lukien osavuosisikatsaus ja toimintakertomus. Talousarvion toiminnallisena tavoite
Kunnan omaisuuden arvon säilyttäminen	Käyttötalouden määrärahat eivät riitä riittävään ylläpidon tasoon, korjausvelka kasvaa. Riskin suuruusluokka on merkittävä toteutuessaan.	Hoidon tason säilyttäminen vähintään lainmukaisella tasolla. Rakennetun ympäristön ylläpidolla taataan turvallinen ympäristö. Kunnossapidon toimenpiteillä säilytetään rakennetun omaisuuden arvo. Yleisiä alueita ylläpidetään pitkäjänteisellä suunnitelmalla.	Ylläpidon säästötoimenpiteet kohdistetaan sellaisiin toimenpiteisiin, jotka eivät alenna omaisuuden arvoa. Käyttötalouden toteumista seurataan säännönmukaisesti. Seurataan, että määrärahat riittävät käyttökustannuksiin Lautakunnalle raportoidaan toiminnallisten tavoitteiden sekä talouden tilanne säännöllisesti.
Henkilöstön riittävyys ja ajantasainen osaaminen	Ohut henkilöstöorganisaatio on altis toimintahäiriöille, jolloin käyttösuunnitelmassa asetettuja tavoitteita ei kyetä toteuttamaan. Kriittinen henkilöstö vaihtaa työpaikkaa tai jää eläkkeelle. Osaavaa henkilöstöä ei saada rekrytoitua. Pitkät poissaolot aiheuttavat resurssivajetta. Resurssivajeen vuoksi ei kyetä reagoimaan yllättäviin toimintaympäristön muutoksiin.	Tehdään ennakoivaa henkilöstösuunnittelua. Hyödynnetään sisäistä rekrytointia, kun se on mahdollista. Varmistetaan riittävät resurssit eri tehtävissä. Toiminnan tavoitteet asetetaan vallitsevan resurssitilanteen mukaisesti. Pysymme toimintaympäristön muutoksissa ajan tasalla. Toimintaa ohjaavat asiakirjat päivitetään riittävän usein.	Palvelualueen vastuuhenkilöt varmistavat, että osaaminen on hyvällä tasolla ja että henkilöstö osallistuu koulutuksiin. Vastuuhenkilöt sekä varmistavat henkilöstön ajantasaiset tehtäväkuvat, toimivat sijaisjärjestelyt ja prosessien dokumentoinnin. Palvelualueen johtoryhmä varmistaa riittävät resurssit palvelualueella. Johtoryhmä seuraa toimialan henkilöstön

	Toimintaa muutetaan, mutta toimintaohjeita ei ehditä päivittää.	Palvelualue panostaa koulutukseen ja vahvistaa osaamista asiantuntijatasolla. Työtyytyväisyyskyselyn tulokset paranevat.	vaihtumista ja avoimien paikkojen täyttämistä.
--	---	---	--

Tilivelvolliset vastuuhenkilöt

Tilivelvolliset vastuuhenkilöt vastaavat käyttösuunnitelmassa vastuulleen kuuluvan toimintakatteen, menomäärärahan tai tuloarvion riittävydestä ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta. Käyttösuunnitelmassa annetaan tiedoksi ostolaskujen hyväksyjät ja asiataarkastajat, joita palvelualuejohtaja voi tarvittaessa päätöksellään muuttaa talousarviovuoden aikana esimerkiksi organisaatio- tai talousrakenteen muuttuessa.

Palvelualuejohtaja on tilivelvollinen kaikista kustannuspaikoista.

Yhdyskuntatekniikan hallinto voi tarvittaessa tiliöidä, asiataarkastaa ja hyväksyä laskuja kaikille kustannuspaikoille.

Palveluryhmä tai -yksikkö	Kustannuspaikka tai -paikat	Kohde	Tilivastuullinen	Nimike	Sijainen	Sijaisen nimike
Maankäytön ja yhdyskuntatekniikan palveluryhmä	6100-6401, 7601		Anna-Kaisa Kauppinen	Yhdyskuntatekniikan johtaja	Tero Luomajärvi	Kunnanarkkitehti
Kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalvelut	6111-6112		Tero Luomajärvi	Kunnanarkkitehti	Simon Store	Asemakaava-päällikkö
Tontti- ja paikkatietopalvelut	6121-6122		Otso Kärkkäinen	Kunnangeodeetti	Markku Korhonen	Paikkatieto-päällikkö
Kunnallisteekniikkapalvelut	6131-7601		Toni Keski-Lusa	Kuntatekniikka-päällikkö	Annika Selart	Kunnossapito-päällikkö
Joukkoliikenne	6302		Toni Keski-Lusa	Kuntatekniikka-päällikkö	Anna-Kaisa Kauppinen	Yhdyskuntatekniikan johtaja
Hallinto	6100, 6105, 6401		Sirpa Salminen	hallintopäällikkö	Kia Forsell	suunnittelija
Investointien tilivelvolliset vastuuhenkilöt:						
Muut pitkävaikutteiset menot	6122	projekti: 9015	Markku Korhonen	paikkatieto-päällikkö	Otso Kärkkäinen	kunnangeodeetti
Liikenneväylät ja puistot Liikunta- ja virkistysalueet	6142, 6145, 6151	Projektit: 9402-9599 Kohteet: 9100-9999	Toni Keski-Lusa	kuntatekniikka-päällikkö	Hannu Ruhanen	vastaava suunnitteluinsinööri

Kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalvelut

Kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalvelut -yksikkö vastaa kunnan maankäytön suunnittelusta. Kaavoituksella sekä siihen liittyvällä liikenne-järjestelmäsuunnittelulla luodaan edellytykset hyvälle ja toimivalle elinympäristölle, yritystoiminnalle ja yhdyskuntarakenteelle sekä kunnan kasvulle. Toteutetaan kunnan vetovoimaa ja kasvua tukevaa sekä ympäristöllisesti ja kaavataloudellisesti kestävää maankäytön suunnittelua ja asemakaavoja, jotka tukevat joukkoliikenteen kehittämistä. Alueelliset osayleiskaavat laaditaan kuntastrategian ja maankäytön kehityskuvien mukaisesti kunnan kokonaisvaltaisen kehityksen ja ennustettavuuden hallitsemiseksi.

Toiminnan painopistealueet

Kaavoitusohjelman toteuttaminen on yksikön keskeisin tehtävä yhteensopivasti kuntastrategian, kunnassa tehtyjen maankäyttölinjausten ja päivitettävän palveluverkkoselvityksen periaatteiden mukaisesti.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Helsingin seudun MAL 2023 -suunnitelma saataneen valmiiksi vuonna 2023. Alustavasti kunnalle asetettavat tavoitteet vuosittaiseksi asuin-rakennusoikeudeksi (arvio n. 40 000 k-m²) ja uusien asuntojen määräksi (arvio n. 430) säilyvät pitkälti MAL 2019 -suunnitelman mukaisina. MAL 2023 -suunnitelman pohjalta seudun kuntien ja valtiovallan kesken neuvoteltava MAL-sopimus on tarkoitus valmistua syksyn 2023 aikana.

Kirkkonummi on KUUMA-kuntien puheenjohtajakunta vuonna 2023. Se tarkoittaa, että kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalvelut yksiköllä on vetovastuu KUUMA-kaavoitusryhmän toiminnasta.

Talousarviossa on varauduttu kaavahankkeiden edellyttämään asiantuntijapalvelujen ostoon (kaavojen edellyttämät selvitykset ja vaikutusten arvioinnit).

Vuoden 2023 alussa kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalveluissa on henkilöstövajausta, millä on vaikutusta esimerkiksi kaavoitusohjelman toteuttamistavoitteiden saavuttamiseen.

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2021	TA 2022	KS 2023	TS 2024	TS 2025
Vuoden aikana aloitetut kaavahankkeet, OAS, kpl	3	5	5	5	5
Vuoden aikana hyväksytyt (osa)yleiskaavat, kpl	0	1	1	1	1
Vuoden aikana hyväksytyt asemakaavat ja niiden kaavamuutokset, kpl	5	5	5	5	5
Vuoden aikana hyväksytyt ranta-asemakaavat ja niiden kaavamuutokset, kpl	0	1	1	1	1

Tontti- ja paikkatietopalvelut

Tontti- ja paikkatietopalvelujen tehtävänä on kunnan maapolitiikan toteuttaminen ja maaomaisuuden hallinta: maanhankinta, asema-kaavoitukseen liittyvät sopimukset yksityisten maanomistajien kanssa, tontinluovutus, maa-alueiden vuokralle antaminen, tonttijaot sekä kunnan edustaminen maanmittaustoimituksissa. Palveluyksikkö vastaa kunnan paikkatietojärjestelmän sekä paikkatietoihin ja kiinteistö-verotukseen liittyvien kuntarekisterien ylläpidosta ja kehittämisestä, paikkatietoaineistojen tuottamisesta ja ylläpidosta, viranomais- ja maastomittauksesta sekä kunnan kopiolaitoksesta.

Toiminnan painopistealueet

- Maanhankinta yleiskaava-alueilla
- Hallintamuodoltaan monipuolisen asuntokannan rakentamisen edistäminen tontinluovutusehdoin ja merkittävässä maankäyttösopimuksissa
- Rakennusrekisterin parantaminen

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Kunnan kiinteistöverotusta varten kunnan rakennusrekisterin parantamista jatketaan ja integroidaan tarvittavat kiinteistö- ja rakennustiedot osaksi Facta-kuntarekisteriä. Kirkkonummi on KUUMA-kuntien puheenjohtajakunta vuonna 2023, jolloin tontti- ja paikkatietopalvelut -yksiköllä on vetovastuu KUUMA-asuntoryhmän toiminnasta.

Kunnallistekniikkapalvelut

Kunnallistekniikkapalvelut -yksikkö vastaa yleisten alueiden, kuten katujen, torien, liikennealueiden, puistojen, leikkipaikkojen, viheralueiden, lähivirkistysalueiden sekä maa-, metsä- ja vesiomaisuuden investointirakentamisesta sekä hoidosta ja ylläpidosta. Lisäksi palveluyksikkö vastaa yksityistieavustuksista, hylättyjen ajoneuvojen viranomaistehtävistä sekä sijoitus-, katu- ja yleisten alueiden käyttöluopien myöntämisestä. Kunnallistekniikkapalvelut tuottaa kunnan sisäisen tilaaja-tuottajamallin mukaisesti liikuntapaikkojen investointirakentamisen sekä niiden hoidon ja ylläpidon.

Toiminnan painopistealueet

Toiminnan painopistealueet ovat asemakaava-alueiden yllä- ja kunnossapitotehtävät. Yllä- ja kunnossapitotehtäviin kuuluu mm. katujen päällysteiden korjaukset, katujen auraukset, katuvalaistuksen ylläpito, viheralueiden hoito, leikkipaikkojen ja lähivirkistysalueiden ylläpito.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Haastavassa kuntatalouden tilanteessa kunnallistekniikan kunnossapidon ja korjaamisen määrärahoja kohdistetaan tärkeimpiin toimenpiteisiin ja tämä vaikuttaa kunnossapidon tasoon.

- Katujen päällysteiden uusimisen ja korjausten määrärahat kohdennetaan välttämättömiin korjauksiin, mutta ne eivät riitä korjausvelan pienentämiseen. Infraomaisuuden korjausvelkaa pyritään hallitsemaan investointiosaan sisältyvien saneeraushankkeiden kautta.
- Hulevesijärjestelmän ylläpidossa keskitytään akuutteihin ongelmatilanteisiin ja hulevesien hallinta-rakenteiden kunnossapito-ohjeen mukaisia toimenpiteitä tehdään rajoitetusti. Hulevesien hallinnan parantamisen toimenpiteitä sisältyy lautakunnan talousarvion investointiohjelmaan. Hulevesijärjestelmäomaisuuden kunnan kartoitus sisältyy tulevien vuosien ohjelmaan jota varten on varattava riittävä määräraha taloussuunnitelmavuosille.
- Katujen kunnossapidon kustannukset vaihtelevat sääolosuhteiden mukaan. TA 2023 esityksessä katujen kunnossapidon kustannuksia sopeutetaan tarvittaessa seuraavasti:
 - Kadut harjataan talven hiekoitussepelistä, mutta tehokas pölyntorjunta vaatii katujen pesua. Katujen kevätpesua voidaan supistaa olosuhteiden mukaisesti.
 - Katujen varret ja jalankulku- ja pyöräilyväylien reunat niitetään pääsääntöisesti kerran vuodessa.
 - Katujen talvikunnossapidon yhteydessä on aika ajoin tarvetta lumen ajolle. Lumenajoa vähennetään varastoimalla lunta rakennetun ympäristön yleisillä alueilla.
 - Lähivirkistysalueiden, puistojen ja leikkipaikkojen hoidon tasoa arvioidaan tarvittaessa. Kesäkuukaistutukset kuitenkin toteutetaan.
 - Yksittäisten aloitteiden ja palautteiden perusteella tehdään välttämättömimmät toimenpiteet tai varustelutason parannukset
- Talousarviossa ei ole varauduttu kesätyöntekijöiden palkkaamiseen

Talousarviossa on varauduttava kustannusindekseihin sidottujen sopimusten, energia- ja polttoainekustannusten sekä rakennusmateriaalien kustannusnousuun.

Uudisrakentamisen myötä ylläpidettävien alueiden laajuus ja kunnossapidon kustannukset kasvavat joka vuosi. Tämän vaikutuksesta korjaustoimenpiteiden tarvetta ja ajoitusta arvioidaan tapauskohtaisesti ja kunnossapidon tasoa sovitetaan käytössä oleviin määrärahoihin. Määrärahojen pysyminen samalla tasolla tai niiden pienentyminen johtaa nopeasti korjausvelan kasvamiseen. Korjausvelan kasvu puolestaan johtaa nopeasti kunnallistekniikkapalvelujen tuottamien palvelujen heikkenemiseen ja sitä myötä kunnan elinvoimaisuuden heikkenemiseen.

Talousarvioesitykseen ei ole budjetoitu puunmyyntituloja. Uuden metsäsuunnitelman mukaisesta toimenpideohjelmasta on valitettu. Hyväksytyt ja lainvoimaisen ohjelman toteuttaminen kilpailutetaan ja hoitotoimenpiteet voivat alkaa aikaisintaan talvella 2022–2023. Metsästrategian mukaisella enimmäishakkuu-määrällä 2 500 m³/v suuri osa myyntituloista kohdistetaan puun korjuuseen ja metsien hoitoon (harvennukset). Metsästrategian päivitys on vireillä ja sen laatimista kiirehditään.

Toiminnan suurimmat kustannuserät

Talousarvioon sisältyvät liikennealueiden kunnossapidon määrärahat ovat 2,224 milj. euroa. Liikennealueiden kunnossapito käsittää mm. aluehoitajien palkkamäärärahat, kunnossapidon alue- ja talvihoitourakoiden katujen kunnossapito (katujen talvi- ja kesäkunnossapito), kadunvarsien niidot, katujen kevätpesut ja puhtaanapito, katukalusteet (liikennemerkkit, jäteastiat, penkit tms.), muiden kulkuväylien ylläpito, yleisten alueiden valaistuksen, katujen päällystämiseen varatut määrärahat, joukkoliikenneinfran rakentamisen sekä liikenneturvallisuuden parantamiseen määrärahavaraus.

- katujen päällysteiden uusimiseen ja korjauksiin on varattu 250 000 € määräraha (2022: 150 000 €, 2021: 100 000 €, 2020: 150 000 € ja 2019: 200 000 €).
- joukkoliikenneinfran rakentamisen määrärahavaraus (mm. pysäkkien perusparannukset) on 30 000 € (2022: 30 000 €, 2021: 30 000 € ja 2020: 50 000 €)

- liikenneturvallisuuden parantamiseen määrärahavaraus on 40 000 € kuntalaisten liikenneturvallisuusaloitteiden ym. toimenpiteiden toteuttamiseen (mm. ajoesteitä, hidasteiden korjaukset ja suoja- ja maalauskset) (2022: 40 000 €, 2021: 40 000 € ja 2020: 80 000 €)
- aluehoitajien henkilöstökustannukset 170 000 €

Talvikunnossapidon toteutuneet kustannukset raportoidaan lautakunnalle erikseen hoitokausittain.

Talousarvioon sisältyvät lähivirkistysalueiden hoidon määrärahat ovat 0,683 milj. euroa. Lähivirkistysalueiden hoito käsittää mm. aluehoitajien palkkamäärärahat, kunnossapidon alue- ja viherhoitourakoiden viheralueiden kunnossapito, yleisten alueiden puistojen, viheralueiden ja leikkipaikkojen ylläpito, puistokalusteet (jäteastiat, penkit, pyörätelineet tms.), yleisten alueiden kausivalaistus ja yksittäiset puiden kaadot.

Avustukset

Talousarvioehdotukseen on varattu nk. talkooavustus määräraha 40 000 euroa avustuksille (määräraha on alustavasti jaettu seuraavasti: kuntalaisten, yhdistysten ja yhteisöjen haettavaksi yleisten alueiden ympäristön parantamiseen 20 000 euroa ja nuorisoseura- ja yhdistystalojen peruskorjaukseen 20 000 euroa). Vesiensuojelun avustukset ovat siirretty rakennus- ja ympäristölautakunnan määrärahoihin.

Yksityistieavustuksiin on varattu 150 000 euroa (2021: 150 000 €). Yksityistieavustuksen tarkoituksena on tukea tiekuntia rahallisesti, jotta vakituisen asutuksen piirissä olevat yksityistiet pysyisivät kunnossa.

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2021	TA 2022	KS 2023	TS 2024	TS 2025
Hoidetut viheralueet, ha	112	112	167	167	168
Kunnossapidettävät liikenneväylät, km	264	260	263	265	267
josta katuja, km	128	130	131	132	133
josta katujen vierellä olevia kevyen liikenteen väyliä, km	80	80	81	82	82
josta muista kevyen liikenteen väyliä ja puistoraitteja, km	52	50	51	51	52
josta pysäköintialueita, ha	5,6	4,8	5,7	5,8	5,9

Joukkoliikenne

Tehtävä käsittää Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) kuntaosuudet sekä liityntäpysäköinnin menot. HSL on Kirkkonummen joukkoliikenteen toimivaltainen viranomaisena. HSL:n tehtävä on suunnitella ja järjestää toiminta-alueensa joukkoliikennekokonaisuus. HSL kilpailuttaa ja hankkii Kirkkonummen kunnan tarvitsemat joukkoliikennepalvelut, joihin liittyvät sopimukset näin ollen ovat HSL:n ja liikennöitsijöiden välisiä.

Joukkoliikenteen kustannuksiin HSL:n kuntaosuuksiin vuodelle 2023 on varattu HSL:n talous- ja toimintasuunnitelman mukaisesti 6,096 milj. euroa, vuodelle 2024 on varattu 5,909 milj. euroa ja vuodelle 2025 on varattu 5,94 milj. euroa. Kuntaosuuksissa on huomioitu aiempina vuosina kertyneen ylijäämän vähentäminen kunnan maksuosuudesta. Kuntaosuuden lisäksi huomioidaan liityntäpysäköinnin kustannukset. HSL:n yhtymäkokouksen hyväksymässä lopullisessa talous- ja toimintasuunnitelmassa 2023-2025 Kirkkonummen kuntaosuus vuodelle 2023 on 6 123 000 €.

HSL:n kanssa käynnistetään neuvottelut vuoden aikana toteutettavista linjastomuutoksista, joilla tavoitellaan 107 000 euron vuosittaista säästöä Kirkkonummen kuntaosuuteen. Mahdolliset linjastomuutokset suunnitellaan ja kohdennetaan HSL:n kanssa yhteistyössä esimerkiksi kesäliikenteeseen.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

HSL:n toiminta-alueelle on rakenteilla suuria hankkeita: metron jatko Kivenlahteen, Espoon kaupunkirata Kauklahteen, poikittainen pikaraitio-yhteys Raide-Jokeri sekä useita muita raitiotiehankkeita. Metroliikenteen kasvavat infrakustannukset nostavat tulevina vuosina Kirkkonummen kuntaosuutta. Runkoverkosto edellyttää hyvin toimivaa liityntälinjastoa, jonka suunnittelussa asiakkaiden kuunteleminen on entistä keskeisempää. Kirkkonummen linjasto kilpailutettiin syksyllä 2021 Kivenlahden metron tilanteeseen tehdyn linjastosuunnitelman pohjalta. Uusi liikennöintisopimus alkaa vuoden 2023 alussa kestäen seitsemän vuotta. Metron liikennöinti käynnistyy joulukuussa 2022 aikana Kiven-lahteen. Kirkkonummen liityntälinjat liikennöidään ainakin vuoteen 2025 asti Matinkylään. Vaihtoehtona olisi siirtää päätepysäkki Kivenlahteen tai Espoonlahteen, jolloin matka-aika Matinkylään ja sen itäpuolelle kuten Helsinkiin pitenisi. Tilannetta arvioidaan metroliikenteen käynnistymisen jälkeen. Veikkolan suunnalla Pohjolan liikenteen vetäytyminen markkinaehtoisesta liikenteestä toi keväällä 2022 haasteen palvelutason järjestämiseen, joka järjestyi uuden liikennöitsijän korvattessa poistunutta liikennettä.

HSL:n toiminnan ja talouden suunnittelu on edelleen haasteellista. Matkustajamäärien hidaskasvu ja liikkumisen muutos vaikuttaa lippu-tulokehitykseen sekä polttoaineiden ja energian hinta Ukrainan sodan vuoksi nostavat joukkoliikenteen kustannuksia. HSL on esittänyt uusia hinnoittelumalleja joukkoliikenteen houkuttelevuuden lisäämiseksi varsinkin pitkillä matkoilla. Yhtenä vaihtoehtona on esitetty tasatariffimallia, joka lisäisi joukkoliikenteen käyttöä, mutta samalla nostaisi huomattavasti kehyskuntien ja eniten Kirkkonummen kuntaosuutta. Kunta on antanut alustavan toiminta- ja taloussuunnitelman yhteydessä lausunnon asiasta.

Rakennus- ja ympäristölautakunta

Tuloslaskelma

Rakennus- ja ympäristölautakunta	TP 2021	TA 2022	KS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	1 167 033	783 000	848 000	863 773	881 048
Maksutuotot	1 112 835	783 000	848 000	863 773	881 048
Tuet ja avustukset	54 198	0	0	0	0
Toimintakulut	-1 290 020	-1 472 173	-1 529 464	-1 557 916	-1 589 074
Henkilöstökulut	-848 462	-912 463	-959 188	-977 030	-996 570
Palkat ja palkkiot	-695 060	-746 021	-782 186	-796 734	-812 669
Henkilösivukulut	-153 402	-166 442	-177 002	-180 296	-183 901
Palvelujen ostot	-428 965	-522 900	-533 300	-543 221	-554 087
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 272	-6 400	-6 566	-6 688	-6 821
Avustukset	-5 000	-30 000	-30 000	-30 558	-31 169
Muut toimintakulut	-1 321	-410	-410	-419	-427
Toimintakate	-122 987	-689 173	-681 464	-694 143	-708 026
Sisäiset tuotot yhteensä	9 424	0	0	0	0
Sisäiset menot yhteensä	-84 674	-101 093	-97 805	-99 624	-101 617
joista:					
ICT-palvelut	-24 206	-23 028	-17 004	-17 320	-17 667
Rakennusten vuokrat	-60 179	-78 065	-80 801	-82 304	-83 950
Taloudellinen tuloksellisuus					
Asukasmäärä 31.12.	40 441	40 803	40 855	41 121	41 384
euroa per asukas, ulkoiset 31.12.	-122 987	-17	-17	-17	-17

Lupa- ja ympäristöpalvelut -palveluryhmä

Lupa- ja ympäristöpalveluiden palveluryhmä käsittää rakennusvalvonnan, ympäristösuojelun sekä ympäristöterveydenhuollon tehtävät. Rakennus- ja ympäristölautakunta toimii kunnan lakisääteisenä rakennusvalvontaviranomaisena ja ympäristönsuojeluviranomaisena sekä edistää luonnon ja maiseman suojelua kunnassa.

Rakennusvalvonta- ja ympäristösuojeluviranomaisen lakisääteisten tehtävien lisäksi lautakunta toimii kunnan määräämänä viranomaisena maankäyttö- ja rakennuslain mukaisissa poikkeamislupa- ja maisematyölupa-asioissa, ulkoilulain mukaisissa leirintäalue-tehtävissä, julkisen ulkotilan valvonnassa ja rakennusluvan erityisten edellytysten arvioinnissa suunnittelutarvealueella.

Talousarvion määrärahoihin vaikuttavat toiminnalliset muutokset

Rakennusvalvonta

Kirkkonummen rakennusvalvonta osallistuu "Kunnan rakennusvalvonnan sähköisen lupaprosessin edelleen kehittämien ja prosessien automatisointiin" -hankkeeseen. Hankkeessa on mukanaan tällä hetkellä 23 kuntaa. Hankeen päähakija ja hallinnoijana toimii Helsingin kaupunki. Hankkeessa aloitetaan konkreettisesti rakennuslupatarkastuksen automatisointi lupakäsittelyyn nopeuttamiseksi. Lisäksi hanke sisältää myös kehitystyötä, jotta tulevaisuudessa IFC-mallit voidaan vastaanottaa rakennusluvan yhteydessä sekä liittää kunnan hallinnoimaan 3D-kaupunkimalliin.

Määrärahoissa on huomioitu määräaikaisen (n. 4 kk) projektityöntekijän työpanos.

Ympäristönsuojelu

Vesiensuojelun alueellisen toimenpideohjelman toteutusta jatketaan vuonna 2023 tukemalla ja avustamalla virtavesien kunnostushankkeita sekä teettämällä Lapinkylänjärvelle kunnostussuunnitelma. Toimenpideohjelman toteutusta tukevat Siuntionjoki 2030 -ja Rannikkovesivisio 2050 -hankkeet on huomioitu ympäristönsuojelun määrärahoissa. Kunnanvaltuuston päätöksen 28.02.2022 § 16 mukaisesti osoitetaan määrärahat Estbyånin vesistön tarkennettua toimenpidesuunnitelmaa varten. Toimenpidesuunnitelma laaditaan Rannikkovesivisio 2050 -hankkeessa. Rannikkovesivisio 2050 -hankkeessa toteutetaan lisäksi vesiensuojelutoimenpiteitä, joilla tähdätään vesistöjen tilan parantamiseen, tulvimis- ja eroosio-ongelmien ehkäisemiseen sekä vesiluonnon monimuotoisuuden ylläpitämiseen.

Ympäristöministeriön rahoittama ilmastohanke "Pienen ja keskisuuren kunnan kustannustehokkaan ilmastotyön malli. Kuntien ilmastotyön evoluutio koordinoinnista asiantuntijuuteen ja konkreettisiin päästövähennyksiin" päättyy 30.11.2022. Ilmastotyötä

jatketaan vakituisen ilmastokoordinaattorin johdolla. Ilmastokoordinaattorin työajasta ja palkkakustannuksista 50 % kohdistuu Kirkkonummelle ja 50 % Vihtiin. Kahden yhteisen ilmastohankkeen aikana kehitetyt työtavat tukevat jaetun ilmastoasiantuntijan työskentelyä myös jatkossa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Nykytilanne	Tavoite	Vastuu
2. Investoimme tulevaisuuteen	1. Luonnonläheisyys on lumovoimatekijämme	Siuntionjoki 2030 -hanke on käynnistynyt vuonna 2019 ja jatkuu vuoteen 2024 asti. Rannikkovesihanke on ollut käynnissä vuodesta 2020. Rannikkovesihankkeessa on tehty kartoituksia ja seuranta sekä viestitty hankkeen tavoitteista ja toimenpiteistä. Tavastjärdenin kunnostussuunnitelma on valmistunut.	Siuntionjoki 2030 -ja Rannikkovesi-visio 2050 -hankkeiden jatkaminen ja toimenpiteiden toteutus. Estbyånin vesistön tarkennetun toimenpideohjelman laatiminen.	ympäristöpäällikkö
	1. Luonnonläheisyys on lumovoimatekijämme	Virtavesien kunnostushankkeita tuettiin 13 000 €:lla vuonna 2022.	Virtavesien kunnostushankkeita ja vesiensuojelua tuetaan ja avustetaan vähintään 10 000 €:lla.	ympäristöpäällikkö
		Kestävän energian ja ilmaston toimenpidesuunnitelman (SECAP) 31 toimenpiteestä 23 on käynnistynyt ja 2 valmistunut.	Vaikuttava ilmastotyö. Kestävän energian ja ilmaston toimenpidesuunnitelman (SECAP) toteutus. Kestävän energian ja ilmaston toimenpidesuunnitelman 31 toimenpiteestä 25 on käynnistynyt ja 4 valmistunut.	ympäristöpäällikkö
2. Investoimme tulevaisuuteen: Kaavoitus ja luvitus toimivat ketterästi ja jouhevasti.	4. Osallistuminen ja viestintä toimivat	Vuonna 2021 saapui lupapisteeseen 678 neuvontapyyntöä, joihin vastattiin keskimäärin 4,04 päivän sisällä.	Asiakaskontaktiin vastataan 10 päivän sisällä.	johtava rakennustarkastaja
	4. Osallistuminen ja viestintä toimivat	Uudisrakennuslupien keskimääräinen käsittelyaika oli 55 kalenteripäivää vuonna 2021.	Rakennuslupien käsitellään keskimäärin 8 viikon sisällä.	johtava rakennustarkastaja
	4. Osallistuminen ja viestintä toimivat	Rakennusvalvonnan asiakastyytyväisyyttä pyritään parantamaan.	Asiakastyytyväisyyden kasvu. Asiakastyytyväisyyskyselyn vastausten keskiarvo vähintään 8	johtava rakennustarkastaja

Henkilöstösuunnitelma

Henkilötyövuodet, sis. vuosilomat	TP 2021	TA 2022	KS 2023	TS 2024	TS 2025
Rakennus- ja ympäristölautakunta	14,2	15	15,5	15,5	15,5
Arvio uusien perustettavien virkojen ja toimien määrästä		0	0,5	0	0
Arvio lakkautettavien virkojen ja toimien määrästä		0	0	0	0
Hyvinvointialueelle siirtyneet		0	0	0	0

Riskienhallinta

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Riskilaji	Riski	Riskienhallintatoimenpiteet	Riskiarvo
2. Investoimme tulevaisuuteen: Toimimme aktiivisesti ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi. Olemme sitoutuneet Hinku-tavoitteisiin ja varmistamme niiden edistymisen kaikessa kunnan toiminnassa seurannan ja koordinaation kautta.	1. Luonnonläheisyys on lumovoimatekijämme	Strateginen ja taloudellinen riski	Ilmastotyöstä vastaavat henkilöt vaihtavat työpaikkaa tai jäävät eläkkeelle. Pitkät poissaolot ja rekrytointiongelmat aiheuttavat resurssivajetta, joka heijastuu ilmastotyön etenemiseen. Ilmasto- ja energiansäästötavoitteita ei saavuteta.	Ilmastotyötä jatketaan vakituisen ilmastokoordinaattorin johdolla. Ilmastokoordinaattori tukee kunnan yksiköiden ilmastotyötä ja osallistuu uuden henkilöstön perehdytykseen kertomalla ilmastotyöstä ja sen tavoitteista.	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 2 4
2. Investoimme tulevaisuuteen: Kaavoitus ja luvitus toimivat ketterästi ja jouhevasti.	4. Osallistuminen ja viestintä toimivat	Toiminnallinen riski	Ohut henkilöstöorganisaatio on altis toimintahäiriöille, jolloin käyttösuunnitelmassa asetettuja tavoitteita (vastine- ja käsittelyaikoja) ei kyetä toteuttamaan.	Vastuuhenkilöt sekä varmistavat henkilöstön ajantasaiset tehtäväkuvat, toimivat sijaisjärjestelyt ja prosessien dokumentoinnin.	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 2 4
	3. Johdamme tiedolla	Toiminnallinen riski	Kuntalaisten oikeusturva vaarantuu ja palvelun saanti heikentyy.	Riittävä henkilöstö turvaa palvelujen saannin. Henkilöstön osaaminen varmistaa kuntalaisten oikeusturvan toteutumisen.	Todennäköisyys: 1 Merkittävyys: 2 2

Sisäisen valvonnan suunnitelma

Sisäisen valvonnan kehittämisalue	Riski, syy, seuraus, suuruus	Tavoitetaso	Sovittu toimenpide / menettely vuodelle 2023
Henkilöstön riittävyys ja ajantasainen osaaminen	<p>Ohut henkilöstöorganisaatio on altis toimintahäiriöille, jolloin käyttösuunnitelmassa asetettuja tavoitteita ei kyetä toteuttamaan.</p> <p>Kriittinen henkilöstö vaihtaa työpaikkaa tai jää eläkkeelle.</p> <p>Osaavaa henkilöstöä ei saada rekrytoitua erityisesti rakennusvalvonnan puolelle</p> <p>Pitkät poissaolot aiheuttavat resurssivajetta.</p> <p>Resurssivajeen vuoksi ei kyetä reagoimaan yllättäviin toimintaympäristön muutoksiin.</p> <p>Riskin suuruusluokka on suuri.</p>	<p>Pysymme lainsäädännön ja toimintaympäristön muutoksissa ajan tasalla.</p> <p>Toimiala panostaa koulutukseen ja vahvistaa osaamista asiantuntijatasolla.</p> <p>Tehdään ennakoivaa henkilöstösuunnittelua. Hyödynnetään sisäistä rekrytointia, kun se on mahdollista.</p> <p>Varmistetaan riittävät resurssit eri tehtävissä.</p> <p>Toiminnan tavoitteet asetetaan vallitsevan resurssitilanteen mukaisesti.</p> <p>Työtyytyväisyyskyselyn tulokset pysyvät hyvin korkealla tasolla.</p>	<p>Toimialan vastuuhenkilöt varmistavat, että osaaminen on hyvällä tasolla ja että henkilöstö osallistuu koulutuksiin.</p> <p>Vastuuhenkilöt sekä varmistavat henkilöstön ajantasaiset tehtäväkuvat, toimivat sijaisjärjestelyt ja prosessien dokumentoinnin.</p> <p>Toimialan johtoryhmä varmistaa riittävät resurssit toimialalla.</p> <p>Johtoryhmä seuraa toimialan henkilöstön vaihtumista ja avoimien paikkojen täyttämistä.</p>
Toiminnallisten tavoitteiden saavuttaminen	<p>Kuntalaisten oikeusturva vaarantuu.</p> <p>Kuntalaisten palvelun saanti heikentyy.</p> <p>Riskin suuruus on kohtalainen.</p>	<p>Tulokset eivät saavuta tavoitteita.</p> <p>Käyttösuunnitelman tavoitteet ovat realistisia ja toteutettavissa.</p> <p>Riittävä henkilöstö turvaa palvelujen saannin.</p> <p>Henkilöstön osaaminen varmistaa kuntalaisten oikeusturvan toteutumisen.</p>	<p>Valvontatehtävät tehdään ohjeiden ja määräysten mukaisesti.</p> <p>Henkilökuntaa on riittävästi ja osaaminen ajantasaista.</p> <p>Käyttösuunnitelman toteutumista seurataan säännönmukaisesti osavuosikatsauksessa ja toimintakertomuksessa.</p>
Kestävä kuntatalous / Talouden seurannan kehittäminen	<p>Käyttötalouden toteutumien vaihtelut tai ylitykset</p> <p>Määrärahat jäävät käyttämättä tai ylittyvät.</p> <p>Viranomaistoiminnan myyntilaskutuksen seuranta</p> <p>Riskin suuruusluokka on kohtalainen</p>	<p>Määrärahat riittävät käyttö-kustannuksiin.</p> <p>Käyttötalouden toteumista seurataan säännön-mukaisesti.</p> <p>Seurataan valvontamaksujen oikeellisuutta ja taksan-mukaisuutta</p> <p>Lautakunta on tietoinen käyttötalouden tilanteesta.</p>	<p>Seurataan talouden toteumaa ja parannetaan sen ennustettavuutta.</p> <p>Käyttötalouden toteumien ja poikkeamien seuranta kehitetään analysoivammaksi sekä reagoidaan oleellisiin poikkeamiin.</p> <p>Lupavalmisteliija varmistaa muodostetun maksun taksanmukaisuuden</p> <p>Toimialan johtoryhmässä käsitellään käyttötalouden raportit, analyysit, poikkeamat ja ennusteet talousarvioon verrattuna.</p> <p>Onnistuminen raportoidaan osavuosikatsauksen ja toimintakertomuksen yhteydessä.</p>

Tilivelvolliset vastuuhenkilöt

Tilivelvolliset vastuuhenkilöt vastaavat käyttösuunnitelmassa vastuulleen kuuluvan toimintakatteen, menomäärärahan tai tuloarvion riittävydestä ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta. Käyttösuunnitelmassa annetaan tiedoksi ostolaskujen hyväksyjät ja asiatarkastajat, joita palvelualuejohtaja voi tarvittaessa päätöksellään muuttaa talousarviovuoden aikana esimerkiksi organisaatio- tai talousrakenteen muuttuessa.

Palvelualuejohtaja on tilivelvollinen kaikista kustannuspaikoista.

Palveluryhmän johtajalla on oikeus hyväksyä oman tulosalueensa kustannuspaikkojen laskut.

Yhdyskuntatekniikan hallinto voi tarvittaessa tiliöidä, asiatarkastaa ja hyväksyä laskuja kaikille kustannuspaikoille.

Palveluryhmä tai -yksikkö	Kustannuspaikka tai -paikat	Kohde	Tilivastuullinen	Nimike	Sijainen	Sijaisen nimike
Lupa- ja ympäristöpalvelut (palveluryhmä)	6501-6565		Daniel Grönroos	johtava rakennustarkastaja	Anu Hynninen	ympäristöpäällikkö
Rakennusvalvonta Terveys- ja elintarvikevalvonta Eläinlääkintähuolto	6501 6561 6565		Daniel Grönroos	johtava rakennustarkastaja	Anu Hynninen	ympäristöpäällikkö
Ympäristönsuojelu	6551		Anu Hynninen	ympäristöpäällikkö	Daniel Grönroos	johtava rakennustarkastaja

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonta huolehtii lakisääteisten viranomaistehtävien lisäksi suunnittelutarveratkaisu- ja poikkeamishakemusten ratkaisemisesta. Rakennusvalvonta edistää neuvonnan, lupa- ja päätöskäsittelyn ja valvonnan avulla ympäristöön sopeutuvaa rakentamista sekä valvoo rakentamisen ja rakennetun ympäristön laatua.

Toiminnan painopistealueet

- Lakisääteisten tehtävien ja viranomaiskatselmuksien viivytyksetön hoito
- Yritystoiminnan luvat käsitellään nopeutetulla aikataululla
- Sähköisen asiointin kehittäminen kuten lupapisteen päätöksenteon toiminnallisuuden ja sekä sähköisen arkiston jatkokehittäminen

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Rakentamispaine on säilynyt, jolloin neuvonnan ja ohjauksen tarve on kasvanut edistää hyvän ja käyttäjän tarpeita palvelevan, terveellisen, turvallisen, energiatehokkaan ja viihtyisän sekä toimivan ympäristön aikaansaamisessa. Sähköinen lupa-asiointi on lisännyt neuvonnan tarvetta ja asiakkaiden yhteydenottoja.

Tehokas ja vaikuttava asiakaspalvelu edellyttää riittävien asiantuntijahenkilöresurssien lisäksi tietojärjestelmien paikkatiedon helppoa saatavuutta. Rakennusvalvonnan tuottama lisäarvo on ennakoivaa, tasapuolista ja riippumatonta sekä kustannustehokasta. Luvattomaan ja luvanvastaiseen rakentamiseen on oltava edellytykset puuttua ajoissa.

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2021	TA 2022	KS 2023	TS 2024	TS 2025
Käsitellyt rakennusluvut, lkm.	634	450	450	450	450
Myönnettyt rakennusluvut, lkm.	633	445	445	445	445
Myönnettyt rakennusluvut, km ²	86 739	70 000	70 000	70 000	70 000
Käsitellyt poikkeamishakemukset ja suunnittelutarveratkaisut, lkm.	88	70	70	70	70
Myönnettyt poikkeamishakemukset ja suunnittelutarveratkaisut, lkm.	79	65	65	65	65

Ympäristönsuojelu

Ympäristönsuojelu hoitaa lakisääteisiä lupa-, valvonta-, seuranta- ja edistämistehtäviä, joilla ehkäistään ympäristön pilaantumista ja edistetään ympäristön kestävää käyttöä. Lisäksi ympäristönsuojelu hoitaa maankäyttö- ja rakennuslain mukaisia maisematyölupiin liittyviä tehtäviä.

Toiminnan painopistealueet

- Lakisääteisten lupa- ja valvontatehtävien laadukas ja viivyttyksetön hoito. Nykyisen hyvän palvelutason ylläpitäminen ja prosessien edelleen kehittäminen.
- Lakisääteisten ympäristön- ja luonnonsuojelun edistämistehtävien laadukas hoito. Nykyisen hyvän palvelutason ylläpitäminen ja edelleen kehittäminen.
 - Ympäristö- ja luontoarvojen turvaaminen: yhteistyö kunnan sisällä ja sidosryhmien kanssa, neuvonta, luvat ja lausunnot
 - Vesiensuojelun toimenpideohjelman toteuttaminen: vesistöjen tilan parantamiseen tähtäävät toimet ja hankkeet
- Vaikuttava ilmastotyö

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Lainsäädännössä tapahtuneet muutokset ja ministeriöiden sekä kuntaliiton antamat uudet ohjeistukset ovat lisänneet ympäristönsuojelun työmäärää ja aiheuttaneet jatkuvaa koulutustarvetta. Valtionhallinnon tavoitteet viranomaistoiminnan sujuvoittamiseksi ovat ohjanneet työn painopistettä ennakkovalvontaan perustuvasta lupakontrollista työllistävempään jälkivalvontaan. Yksikkö priorisoi työtehtäviään ja antaa lausunnot kunnan ympäristön kannalta merkityksellisistä hankkeista.

Kunnassa rekisteröitävien pienvenesatamien jätehuoltosuunnitelmien määrä on kasvanut merenkulun ympäristönsuojelulain lakimuutoksen 1.7.2021 jälkeen. Öljylämmityksestä luopumiseen myönnetty avustukset ovat lisänneet poikkeamispäätösten käsittelymääriä. Hajajätevesilainsäädännön siirtymäaika päättyi 31.10.2019, mikä aiheuttaa erityistä neuvontatarvetta edelleen vuonna 2023. Ympäristönsuojelu edistää kiinteistöjen liittymistä vesi- ja viemäriverkostoon laatimalla tiedotteita, kehoituksia, lausuntoja ja päätöksiä. Lisäksi kiinteistöjä neuvotaan liittymisen eri vaiheissa.

Uudenmaan vesienhoidon toimenpideohjelmia toteutetaan yksikön toimesta sekä ylikunnallisissa yhteistyöhankkeissa. Kunnanvaltuuston päätöksen 28.02.2022 § 16 mukaisesti osoitetaan määrärahat Estbyånin vesistön tarkennettua toimenpidesuunnitelmaa varten. Ympäristönsuojelu on mukana Veikkolan vesistöhanke, Siuntionjoki 2030 –hanke, Rannikkovesivisio 2050 -hanke, Rannikkovesien kunnostusverkoston, Länsi-Uudenmaan hajavesihankkeen ja Länsi-Uudenmaan rannikon elinympäristökunnostukset -hanke (RANKKU) ohjausryhmissä. Uudenmaan vesienhoidon toimenpideohjelman tavoitteet on huomioitu asiantuntijapalveluihin varatussa määrärahasa ja ympäristönsuojelun avustusten jakoperusteissa.

Kunnan ympäristönsuojelutavoitteiden toteutuminen edellyttää panostuksia ympäristön- ja luonnonsuojelutyöhön. Ympäristönsuojeluyksikkö tarjoaa ympäristön- ja luonnonsuojeluun liittyviä asiantuntijapalveluita, tekee luontoselvityksiä ja luonnonsuojelualueiden hoito- ja käyttösuunnitelmia sekä päivittää ja toteuttaa jättiputkien torjuntaohjelmaa.

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2021	TA 2022	KS 2023	TS 2024	TS 2025
Viranhaltijapäätökset ja ilmoitusten käsittely, kpl	64	50	50	50	50
Ympäristö- ja maa-aineslupapäätökset, kpl	1	1	1	1	1
Maisemalupapäätökset, kpl	0	2	2	2	2
Lausunnot, kpl	52	50	50	50	50
Tarkastukset, kpl	474	150	150	150	150
Selvitykset ja suunnitelmat, kpl	13	10	10	10	10

Ympäristöterveydenhuolto

Palvelut ja toiminnan kehittäminen

Ympäristöterveys huolehtii Espoon, Kauniaisten ja Kirkkonummen alueella elintarvike-, terveydensuojelu- ja tupakkalain mukaisesta valvonnasta sekä kunnalle kuuluvista eläinlääkintähuoltolain mukaisista tehtävistä.

Ympäristöterveys toteuttaa valvontaa vuosittaisen suunnitelmansa perusteella, jonka lisäksi resursseja kohdennetaan ennalta suunnittelemaan valvontatyöhön, kuten elintarvike- ja talousvesiperäisten terveysvaarojen ja -haittaepäilyjen sekä asumisterveyden sisäilmaongelmien selvittelyyn. Valvontayksikön työn tavoitteena on ehkäistä elintarvikkeiden sekä ympäristön aiheuttamia terveyshaittoja, järjestää ympärivuorokautinen kiireellisten eläinlääkintäpalveluiden saanti, sekä huolehtia seutuyksikön alueen eläinsuojelu- ja eläintautitehtävistä.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Yhteistoimintasopimus päivitettiin vuonna 2021. Aiemman sopimuksen nähden suurin muutos oli että eläinlääkintähuollon kustannukset jaetaan aiempien vuosien eläinlääkintähuollon palvelujen käytön perustella. Tämä on aavistuksen lisännyt Kirkkonummen kunnan sopimuskustannuksia, mikä on huomioitu tämän vuoden talousarviossa

Toimitilapalvelujen lautakunta

Toimitilapalvelujen lautakunta tuloslaskelma

Toimitilapalvelujen lautakunta	TP 2021	TA 2022	KS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	1 538 721	1 899 955	3 326 909	3 388 790	3 456 566
Myyntituotot	341 720	494 955	356 909	363 549	370 820
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	1 197 001	1 405 000	2 970 000	3 025 241	3 085 746
Toimintakulut	-25 147 254	-26 523 394	-25 034 015	-25 499 646	-26 009 633
Henkilöstökulut	-6 798 922	-7 760 900	-6 775 502	-6 901 525	-7 039 553
Palkat ja palkkiot	-5 496 521	-6 293 387	-5 516 126	-5 618 727	-5 731 102
Henkilösivukulut	-1 302 401	-1 467 513	-1 259 376	-1 282 798	-1 308 451
Palvelujen ostot	-5 666 542	-6 034 559	-5 690 089	-5 795 926	-5 911 843
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 605 238	-6 431 150	-6 843 379	-6 970 665	-7 110 079
Muut toimintakulut	-6 076 551	-6 296 785	-5 725 045	-5 831 530	-5 948 158
Toimintakate	-23 608 533	-24 623 439	-21 707 106	-22 110 856	-22 553 067
Sisäiset tuotot yhteensä	35 577 637	39 838 203	32 865 226	33 476 523	34 146 056
Sisäiset menot yhteensä	-843 471	-883 820	-994 149	-1 012 640	-1 032 894
joista:					
ICT-palvelut	-89 357	-94 404	-119 256	-121 473	-123 903
Puhtauspalvelut	-15 336	-16 387	-17 205	-17 525	-17 875
Rakennusten vuokrat	-309 756	-773 029	-857 688	-873 642	-891 116
Taloudellinen tulokellisuus					
Asukasmäärä 31.12.	40 441	40 803	40 855	41 121	41 384
euroa per asukas, ulkoiset 31.12.	-23 608 533	-603	-531	-538	-545

Toimitilapalvelujen lautakunnan tehtävänä on vastata tehtäväalueellaan kunnan omaisuudesta ja sen arvon säilyttämisestä, huolehtia talonrakennuksen investointihankkeiden suunnittelusta ja rakennuttamisesta, huolehtia kunnan rakennusten vuokrauksesta, ylläpidosta, hoidosta ja korjauksista sekä tarjota kunnan sisäisille toimijoille suunnittelu-, rakennus-, kiinteistö-, siivous- ja ruokapalveluja sekä urheilu- ja ulkoilualueiden ylläpitoa sekä huolehtia korkotuki- ja aravalakien ja siihen liittyvän lainsäädännön mukaan kunnan hoidettavaksi määräytyistä tehtävistä. Lautakunnan määrärahat sisältävät myös kunnallistekniikan kunnossapidon työhöhdossa toteutettavan liikunta-alueiden ylläpidon määrärahat.

Toimitilapalvelujen lautakunta vastaa myös Eerikinkartanon toiminnasta rakennusten osalta. Eerikinkartanon toiminnan kustannuksia katetaan C.F. ja Maria von Wahlbergin rahaston varoilla rahaston sääntöjen mukaisesti.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Nykytilanne	Tavoite	Vastuu
2. Investoimme tulevaisuuteen: Teemme rohkeasti investointeja kestäväen kehityksen periaatteiden mukaisesti		Kunnan rakennusten korjausvelka on merkittävä. Korjausohjelman hankkeita on viime vuosina jäänyt toteuttamatta henkilöstövajeen takia.	Rakennusten korjausvelka ei kasva ja vuosikorjaukset toteutetaan oikea-aikaisesti ja suunnitelmallisesti. Vuoden aikana on toteutettu korjausohjelman hankkeet käyttösuunnitelman mukaisesti (kyllä/ei).	toimitilajohtaja, ylläpito-päällikkö
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin	3. Johdamme tiedolla	Toimitilapalvelujen palveluyksiköt tuottavat sisäisiä palveluja sivistys- ja vapaa-aikapalvelujen ja muuhun kunnan toimintaan sekä tiloja käyttäville kuntalaisille. Joissakin kohteissa palvelun koettu laatu on ollut epätasaista. Asiakastytyväisyyskysely on tehty v. 2023 puhtaus- ja ruokapalveluissa.	Toimintaa kehitetään asiakastytyväisyyskyselyn tulosten perustella. Asiakastytyväisyys on hyvällä tasolla. Asiakastytyväisyyskyselyn tulokset: tyytyväisyys kasvaa verrattuna edelliseen kyselyyn (kyllä/ei), asiakastytyväisyyden hyvä taso (vähintään 3/5)	palvelujohtaja puhtaus- ja ruokapalvelut toimitilajohtaja
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin: Rakennamme lapsille ja nuorille terveet ja turvalliset tilat. Olemme lapsiystävällinen kunta. Kirkkonummella on jatkossakin turvallista liikkua paikasta ja ajasta riippumatta.		Talousarvion talonrakentamisen hankkeiden investointisuunnitelma on merkittävä. Poliittista strategisen tason päätöksentekoa varten tarvitaan selkeä tilannekuva kokonaisuudesta.	Toimitilojen investointiohjelma muodostetaan päivitetyn palveluverkkosuunnitelman mukaisesti ja investoinnit toteutetaan talousarvion mukaisesti. Gesterbyn koulukeskuksen, yhteiskampuksen, Nissnikun koulun sekä Kantvikin koulun rakennushankkeet ovat edenneet talousarvion investointisuunnitelman mukaisesti (kyllä/ei).	yhdyskuntatekniikan johtaja, toimitilajohtaja
4. Luomme uuden työn paikkoja – täällä on tilaa ajatella: Houkuttelemme asiantuntijatyöpaikkoja ja kehitämme nykyisiä työpaikkoja. Tähtäämme korkeampaan tuottavuuteen.	2. Tasapainotamme taloutta	Kunnan rakennusten salkutuksessa C-salkun kiinteistöjen (kiinteistöt, joista luovutaan jollain aikavälillä) yhteenlaskettu kerrosala on tilanteessa 11/2021 noin 77 000 kem ²	C-salkun kiinteistöistä luopumista tehostetaan. Vuoden aikana myydään ja puretaan 5000 m ² C-salkun kiinteistöjä.	yhdyskuntatekniikan johtaja, toimitilajohtaja
2. Investoimme tulevaisuuteen: Toimimme aktiivisesti ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi. Olemme sitoutuneet Hinku-tavoitteisiin ja	2. Tasapainotamme taloutta	Osana kunnan HINKU-tavoitteita on ruokahävikin vähentäminen ja hiilijalanjäljen pienentäminen.	Pyritään aktiivisesti vähentämään ruokahävikin määrää. Otetaan kouluissa käyttöön ruokahävikin mittaminen.	palvelujohtaja

varmistamme niiden edistymisen kaikessa kunnan toiminnassa seurannan ja koordinaation kautta.				
---	--	--	--	--

Henkilöstösuunnitelma

Henkilötyövuodet, sis. vuosilomat	TP 2021	TA 2022	KS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimitilapalvelujen lautakunta	165,38	170	149	150	150
Arvio uusien perustettavien virkojen ja toimien määrästä	0	0	0	0	0
Arvio lakkautettavien virkojen ja toimien määrästä	0	0	1	0	0
Hyvinvointialueelle siirtyneet	0	0	20	0	0

Riskienhallinta

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Riskilaji	Riski	Riskienhallintatoimenpiteet	Riski-arvo
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin: Rakennamme lapsille ja nuorille terveet ja turvalliset tilat. Olemme lapsiystävällinen kunta. Kirkkonummella on jatkossakin turvallista liikkua paikasta ja ajasta riippumatta.	2. Tasapainotamme taloutta	Toiminnallinen riski	Huonokuntoiset rakennukset altistavat lapset ja nuoret huonolle sisäilmalle. Aiheuttaa huonon lähtökohdan oppimiselle ja heikentää oppimistuloksia. Epäterveelliset olosuhteet voivat aiheuttaa elinikäisiä terveysongelmia.	Sisäilmatyöryhmä toimii. Riittävät resurssit (henkilö ja määräraha) tulee olla käytettävissä korjaustoimintaan ja PTS-tehtäviin. Investointimäärärahat pidetään riittävinä rakennuskannan uudistamiseen. Siivoustyön taso on riittävä pitämään osaltaan yllä terveitä olosuhteita.	Todennäköisyys: 3 Merkittävyys: 3 9
2. Investoimme tulevaisuuteen: Investoimme oppimisen ja hyvinvoinnin kautta tulevaisuuteen.	2. Tasapainotamme taloutta	Strateginen ja taloudellinen riski	Palveluverkko ei pysy ajantasaisena.	Palveluverkkosuunnitelma päivitetään tarvittaessa. Tarpeellinen rakennuskanta pidetään kunnossa ja uusia nykyaikaisia palveluverkkosuunnitelman mukaisia rakennuksia rakennetaan. Vanhoista ja tarpeettomista rakennuksista luovutaan. Rakennuksia puretaan ja	Todennäköisyys: 3 Merkittävyys: 3 9

				myydään. Purettujen rakennuksien tontti kaavoitetaan tarvittaessa uuteen käyttötarkoitukseen.	
2. Investoimme tulevaisuuteen: Toimimme aktiivisesti ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi. Olemme sitoutuneet Hinkutavoitteisiin ja varmistamme niiden edistymisen kaikessa kunnan toiminnassa seurannan ja koordinaation kautta.	3. Johdamme tiedolla	Strateginen ja taloudellinen riski	<p>Paljon energiaa kuluttava rakennus on kallis käyttää.</p> <p>Vaikeasti kierrätettävä rakennus on kallis purkaa.</p>	<p>Rakennuksen suunnitteluratkaisuissa huomioidaan pieni energian kulutus ja mahdollisuudet tuottaa energiaa paikallisesti.</p> <p>Rakennusmateriaalien valinnassa huomioidaan taloudellisuus huomioiden kierrätettävyyden ja uusiokäyttöä.</p>	<p>Todennäköisyys: 2</p> <p>Merkittävyys: 2</p> <p>4</p>
1. Houkuttelemme ja kasvamme	2. Tasapainotamme taloutta	Toiminnallinen riski	<p>Henkilöresurssien vajuus ja kilpailu osaavasta henkilökunnasta, jolloin uusien henkilöiden palkkaaminen vaikeutuu.</p> <p>Riittävät henkilöresurssit vaikuttavat koko lautakunnan alaiseen toimintaan. Vaje johtaa olemassa olevan henkilöstön uupumiseen. Ilman riittäviä resursseja investointien toteutuminen oikeassa aikataulussa vaarantuu sekä lakisääteisen ruoan tuottaminen vaarantuu. Puhtaus- ja ruokapalvelujen osalta ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus, henkilöstön ikärakenteesta johtuva runsas eläköityminen sekä sijaisjärjestelyjen vaikeus</p>	<p>Huolehditaan, että henkilöstö voi hyvin ja että Kirkkonummen kunta on haluttu paikka työskennellä. Varmistetaan, että avoimet tehtävät täytetään ja panostetaan rekrytoinnin laatuun mm. käyttämällä asiantuntijoita apuna. Lisätään yhteistyötä mm. oppilaitosten kanssa, jotta alalle saadaan uusia tekijöitä.</p>	<p>Todennäköisyys: 3</p> <p>Merkittävyys: 2</p> <p>6</p>

			(laitoshuoltaja, ravitsemistyöntekijä, kokki).		
			Palvelut kuntalaisille heikentyvät oleellisesti. Heikkolaatuiset palvelut ovat kunnan imagon ja tavoitteiden kannalta vahingolliset.		

Sisäisen valvonnan suunnitelma

Sisäisen valvonnan kehittämisalue	Riski, syy, seuraus, suuruus	Tavoitetaso	Sovittu toimenpide / menettely vuodelle 2023
Talouden seurannan kehittäminen			
Käyttötalouden seuranta	Talousarvion ylittyminen. Käyttötalouden seuranta ei ole ajantasaista. Ennustettavuus heikkenee. Riskin suuruusluokka on merkittävä toteutuessaan.	Pysytään asetetuissa määrärahoissa. Sitoutuneiden kustannusten hallinnointi ja ennakointi. Kyetään sopeuttamaan toimintaa, mikäli määrärahat ovat ylittymässä.	Kehitetään käyttötalouden ennakkoinnin työkaluja ja prosesseja. Lautakunnalle raportoidaan toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteuma säännöllisesti.
Investointihankkeiden taloudellinen seuranta	Investointien talousarvion toteutumien vaihtelut sekä määrärahojen alittaminen. Riskin suuruusluokka on merkittävä toteutuessaan.	Investointihankkeet pysyvät hankkeen suunnitelmien kustannusarvion mukaisina. Investointihankinnat tehdään ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Hankkeet toteutuvat suunnitelluissa aikatauluissa.	Investointien toteumatilanteen raportointi lautakunnalle neljännesvuosittain mukaan lukien osavuosisikatsaus ja toimintakertomus.
Investointien käytäntöjen kehittäminen	Investointien talousarvion toteutumien vaihtelut tai ylitykset. Määrärahat jäävät käyttämättä tai ylittyvät. Riskin suuruusluokka on merkittävä toteutuessaan.	Investointiohjelman hankkeet saadaan toteutettua suunnitellussa aikataulussa ja hyväksytyssä kustannusarviossa. Investointihankinnat tehdään ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Lautakunta on tietoinen investointien tilanteesta.	Toimialan vastuuhenkilöt varmistavat, että hankinnoista vastaavat tuntevat ja noudattavat lakeja, määräyksiä ja kunnan ohjeita. Toimialan investointien kilpailutusikäntöjen jatkuva arviointi, kehittäminen ja valvonta. Kehitetään toimialan investointien aikataulu- ja talousseuranta johtoryhmässä ja lautakunnassa. Lautakunnalle raportoidaan investointien tilanne, ennusteet sekä poikkeamat neljä kertaa vuodessa. Mahdolliset

			kustannuslylykset käsitellään ennakoivasti lautakunnassa.
Henkilöstön riittävyys ja ajantasainen osaaminen	Ohut henkilöstöorganisaatio on altis toimintahäiriöille, jolloin käyttösuunnitelmassa asetettuja tavoitteita ei kyetä toteuttamaan. Kriittinen henkilöstö vaihtaa työpaikkaa tai jää eläkkeelle. Osaavaa henkilöstöä ei saada rekrytoitua. Pitkät poissaolot aiheuttavat resurssivajetta. Resurssivajeen vuoksi ei kyetä reagoimaan yllättäviin toimintaympäristön muutoksiin. Toimintaa muutetaan, mutta toimintaohjeita ei ehditä päivittää.	Tehdään ennakoivaa henkilöstösuunnittelua. Hyödynnetään sisäistä rekrytointia, kun se on mahdollista. Varmistetaan riittävät resurssit eri tehtävissä. Toiminnan tavoitteet asetetaan vallitsevan resurssitilanteen mukaisesti. Pysymme toimintaympäristön muutoksissa ajan tasalla. Toimintaa ohjaavat asiakirjat päivitetään riittävän usein. Palvelualue panostaa koulutukseen ja vahvistaa osaamista asiantuntijatasolla. Työtyytyväisyyskyselyn tulokset paranevat.	Palvelualueen vastuuhenkilöt varmistavat, että osaaminen on hyvällä tasolla ja että henkilöstö osallistuu koulutuksiin. Vastuuhenkilöt varmistavat henkilöstön ajantasaiset tehtäväkuvat, toimivat sijaisjärjestelyt ja prosessien dokumentoinnin. Palvelualueen johtoryhmä varmistaa riittävät resurssit palvelualueella. Johtoryhmä seuraa toimialan henkilöstön vaihtumista ja avoimien paikkojen täyttämistä. Henkilöstövajeen tilanteissa valmistaudutaan konsulttien käyttöön henkilöstövajeen korvaajana.

Tilivelvolliset vastuuhenkilöt

Tilivelvolliset vastuuhenkilöt vastaavat käyttösuunnitelmassa vastuulleen kuuluvan toimintakatteen, menomäärärahan tai tuloarvion riittävydestä ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta. Käyttösuunnitelmassa annetaan tiedoksi ostolaskujen hyväksyjät ja asiataarkastajat, joita palvelualuejohtaja voi tarvittaessa päätöksellään muuttaa talousarviovuoden aikana esimerkiksi organisaatio- tai talousrakenteen muuttuessa.

Palvelualuejohtaja on tilivelvollinen kaikista kustannuspaikoista.

Palveluryhmän johtajalla on oikeus hyväksyä oman tulosalueensa kustannuspaikkojen laskut.

Yhdyskuntatekniikan hallinto voi tarvittaessa tiliöidä, asiataarkastaa ja hyväksyä laskuja kaikille kustannuspaikoille.

Palveluryhmä tai -yksikkö	Kustannuspaikka tai -paikat	Kohde	Tilivastuullinen	Nimike	Sijainen	Sijaisen nimike
Toimitilapalvelut - palveluryhmä	7101-7510		Anna-Kaisa Kauppinen	yhdyskuntatekniikan johtaja	Ville Könönen	toimitilajohtaja
Toimitilojen ylläpito- ja rakennuttamispalvelut	7103-7160		Ville Könönen	toimitilajohtaja		
Puhtaus- ja ruokapalvelut	7201-7510		Johanna Tuppurainen	palvelujohtaja, puhtaus- ja ruokapalvelut	Ville Könönen	toimitilajohtaja
Hallinto	7101-7102		Sirpa Salminen	hallintopäällikkö	Kia Forsell	suunnittelija

Toimitilapalvelut

Toimitilapalvelujen lautakunta (ent. palvelutuotannon jaosto ja palvelutuotannon lautakunta)

Määrärahat sisältävät lautakunnan kokoukset, koulutukset ja muut kulut sekä kunnan asuntoviranomaistoiminnan kustannukset.

- Talousarviossa on varauduttu siihen, että osa lautakunnan kokouksista pidetään läsnäkokouksina ja osa etäkokouksina.

Toimitilapalvelut

Määrärahat sisältävät toimitilojen rakennuttamis- ja kehittämispalvelut sekä toimitilojen ylläpitopalvelut.

Talousarviomäärärahoihin vaikuttavat toiminnalliset muutokset

- Sote-uudistuksen myötä hyvinvointialueen käytössä olevat tilat ovat siirtyneet hyvinvointialueen hallintaan. Tilojen vuokrat muuttuvat ulkoisiksi vuokratuloiksi. Kunnan ulkoa vuokrattujen tilojen vuokrasopimukset ja kustannukset ovat siirtyneet hyvinvointialueen vastuulle.
- Yleinen kustannustason nousu, erityisesti energiakustannukset
- Muutokset palveluverkossa: Gesterbyn rakennushanke käynnistyy ja uusia väistötiloja otetaan käyttöön. Vuoden aikana otetaan käyttöön Winellska skolanille toteutetut väistötilat keskustan alueella sekä Nissnikun koulun (alakoulun) käyttöön hankittavat väistötilat Masalan koulun läheisyyteen. Uusien väistötilojen vuokrat sekä jo käytössä olevien väistötilojen vuokrasopimusten mukaiset muutokset tilavuokriin on huomioitu talousarviossa.
- Gesterbyn koulukeskushanke toteutetaan leasingrahoituksella. Leasingvuokra lisää käyttötalouden toimintakuluja rakennushankkeen valmistumisen jälkeen.
- Talousarviossa on huomioitu kunnan talouden tasapainottamisen tavoitteet ja se edellyttää resurssien kohdentamista tärkeimpiin toimenpiteisiin, energiansäästötoimenpiteitä sekä toimenpiteitä lautakunnan alaisen toiminnan tuottavuuden parantamiseksi.
- Talousarvion toiminnallisen tavoitteiden ja investointiohjelman toteutuminen edellyttää, että avoinna oleviin tehtäviin saadaan rekrytoitua henkilöstöä.
- Liikunta- ja virkistysalueiden kunnossapidon määrärahat ja sisäiset tulot on määritelty sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan talousarvion mukaisesti.

Toiminnan painopistealueet

- Organisaation ja tehtäväkuvien kehittäminen sekä henkilöstön riittävyyden varmistaminen ja henkilöstöressurssin uudelleen järjestely tarvittaessa. Talousarviossa on varauduttu avoimena olevien tehtävien täyttämiseen.
- Investointiohjelman toteuttaminen talousarvion mukaisesti, korjausohjelmaa toteuttaminen lautakunnan käyttösuunnitelman mukaisesti.
- Kunnan kiinteistöjen suunnitelmallinen ja kustannustehokas ylläpito, pts-suunnittelun kehittäminen. Korjaukset suunnataan pts-suunnitelmien mukaisesti tärkeimpiin kohteisiin ja toimenpiteisiin. Käyttäjien tilamuutostyöt voidaan toteuttaa, jos ne ovat välttämättömiä.
- Ylläpitokustannusten pienentäminen myymällä ja purkamalla kiinteistösalkutuksen mukaisia myynti- ja purkukohteita
- Kunnan kiinteistöjen energiatehokkuuden edistäminen ja energiankulutuksen vähentäminen
 - varaudutaan energianjakelun katkoksiin ja toteutetaan energiansäästön kansallisia velvoitteita
 - toteutetaan kunta-alan energiatehokkuussopimuksen mukaisia energiansäästötoimenpiteitä.
 - Talousarvion investointiosa sisältää määrärahan energiatehokkuushankkeille
 - Selvitetään aurinkovoiman ja muiden energiatehokkuusinvestointien toteuttamista myös palvelusopimusmallilla
 - Edistetään energiatehokasta rakentamista, ilmastotavoitteet ja vähäpäästöisen energian käyttö huomioidaan investointien hankintakriteereissä.
- Edistetään muita HINKU-tavoitteita, Kirkkonummen kunnan kestävänsä energian ja ilmaston toimintasuunnitelman (SECAP) toimenpiteiden toteuttaminen talousarvion määrärahojen puitteissa

Toiminnan suurimmat kustannuserät

Henkilöstökustannukset -2 296 482 euroa

Palvelujen ostot -4 654 939 euroa, josta suurimmat erät ovat

- Rakennusten ja alueiden rakentamispalvelut, - 3 260 500 euroa, josta suurimmat erät ovat
 - Ylläpito -1 780 000 euroa
 - Vuosikorjaukset -800 000 euroa
 - Kiinteistöjen pihojen kunnossapito -500 000 euroa

- Liikunta- ja virkistysalueiden kunnossapito -140 000 euroa
- Asiantuntijapalvelut -206 500 euroa
- Puhtaanapito- ja pesulapalvelut -264 016
- ICT-palvelut -146 500 euroa
- ulkoistettu kiinteistöhuolto (Veikkola, Jokirinne) -385 000 euroa

Aineet, tarvikkeet ja tavarat -4 892 000 euroa, josta suurimmat erät ovat

- Sähkö ja kaasu -1 805 000
- Lämmitys -2 311 000 euroa
- Vesi -332 000 euroa
- Rakennus- ja muu materiaali -377 200

Muut toimintakulut -5 640 000 euroa, josta suurimmat erät ovat

- Rakennusten vuokrat - 5 336 000 euroa
 - Väistötilojen vuokrat
 - Kunnantalon ja pysäköintilaitoksen vuokra
 - Muut vuokratilat

Toimitilapalveluiden rakennuttamis- ja kehittämispalvelut

Toimitilapalveluiden rakennuttamis- ja kehittämispalvelut -yksikkö vastaa kunnan talonrakennushankkeista sekä rakennuskannan salkutuksen mukaisista toimenpiteistä. Yksikkö vastaa myös rakennuskannan hallinnosta.

Toimintaympäristön sisäisten ja ulkoisten muutosten vaikutukset toimintaan

Yleinen kustannustason nousu vaikuttaa kaikkeen toimintaan. Ukrainan sodan aiheuttamat rakennusmateriaalien saatavuushaasteet ja hintojen epävarmuus on aiheuttanut voimakasta hintojen nousua. Tilastokeskuksen mukaan rakennuskustannukset nousivat vuoden 2022 elokuussa 6,8 % vuodentakaisesta. Kustannukset nousivat erityisesti tarvikepanoksissa (teräsrakenteissa (24,9 %) ja lämmöneristeissä (22,7 %)). Materiaalien saatavuudessa on paikoin esiintynyt toimitusketjuun ja logistiikkaan liittyviä häiriöitä ja markkinoilta on ollut vaikea saada kiinteitä hintoja. Rakennusalan suhdannenäkymät ovat epävarmat. Suhdanteiden vaikutus talonrakennushankkeiden tarjouksiin ja urakkahintoihin on huomattava.

Kunnalla on käynnissä useita suuria talonrakentamisen investointihankkeita. Hankkeiden valmistelu ja toteuttaminen edellyttävät asiantuntijapalveluiden hyödyntämistä. Suunnittelun, urakkatarjousten valmisteluun, rakennuttamisen tehtäviin ja rakennusurakoiden valvontaan on varauduttu investointien määrärahoissa. Yksikössä on ollut merkittävää henkilöstövajausta kesän 2022 jälkeen. Talousarvion tavoitteiden saavuttaminen edellyttää, että saadaan rekrytoitua henkilöt yksikössä avoimna oleviin tehtäviin. Talousarviossa on varauduttu avoimna olevien tehtävien täyttämiseen.

Toimitilojen ylläpitopalvelut

Toimitilojen ylläpitopalvelut -yksikkö vastaa kunnan omistamien rakennusten huolto- ja kunnossapitopalveluista. Kiinteistöhuolto toteutetaan omalla henkilökunnalla lukuun ottamatta Veikkolan alueen sekä Killinmäen rakennusten ja Jokirinteen oppimiskeskuksen kiinteistöhuoltoa, jotka ovat ulkoistettu ulkopuoliselle palveluntuottajalle. Rakennusten kunnossapitoa toteutetaan omalla henkilökunnalla sekä ostopalveluina puitesopimusurakoitsijoilta.

Ylläpitopalvelujen määrärahat sisältävät myös kunnallistekniikan kunnossapidon työjohtossa (yhdyskuntatekniikan lautakunnan) toteutettavan liikunta- ja virkistysalueiden ylläpidon määrärahat. Liikunta- ja virkistysalueiden kunnossapidon määrärahat ja sisäiset tulot on määritelty sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan talousarvion mukaisesti.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Yksikössä on ollut merkittävää henkilöstövajausta viime vuosina. Talousarvion tavoitteiden saavuttaminen edellyttää, että saadaan rekrytoitua henkilöt yksikössä avoimna oleviin tehtäviin. Talousarviossa on varauduttu avoimna olevien tehtävien täyttämiseen.

Sääolosuhteet vaikuttavat ylläpidon (lämmitys, sähkö ja pihojen talvikunnossapito) kustannuksiin. Talousarviossa on varauduttu normaaleihin sääolosuhteisiin. Rakennuskustannusindeksin ja energian hintojen nousu vaikuttaa toimintamenoihin voimakkaasti. Kustannusten ennakoitu nousu on huomiotu talousarviossa.

Energiakustannusten osalta on huomioitu toteutettujen ja suunniteltujen energiatehokkuusinvestointien (lämmitysjärjestelmien muutokset sekä rakennusten automaatiojärjestelmien saneeraukset kiinteistöissä, joissa on vanhentuneita laitteita, järjestelmiä ja säätölaitteita) ja energian säästötoimenpiteiden (esimerkiksi lämpötilojen ja valaistuksen säätäminen mahdollisuuksien mukaan, käytöstä poistuvien kiinteistöt) vaikutus energiankulutukseen.

Ylläpidon määrärahoissa on huomioitu muutokset kunnan kiinteistökannassa; C-salkun kiinteistöjen myynti, purettavat rakennukset sekä Hyvinvointikeskusrakennuksen mahdollinen myynti syksyllä 2022 vähentää ylläpidon kustannuksia.

Rakennushankkeiden toteuttamisen ajaksi tarvittavien väistötilojen kustannuksiin vaikuttaa käyttöön otettavat Winellskan yläkoululle toteutettavat tilat Kirkkonummen keskustassa sekä Nissnikun koululle hankittavat väistötilat (alakoulun uudet väistötilat syksyllä 2023). Käytössä olevien vanhojen väistötilojen vuokrakustannukset laskevat sopimusten mukaisesti.

Sote-uudistuksen myötä hyvinvointialueen järjestämisvastuulle siirtyvän toiminnan käytössä olevat tilat siirtyvät hyvinvointialueen hallintaan. Kunnan omistuksessa olevien tilojen vuokrat muuttuvat ulkoiseksi vuokratuloksi. Kunnan ulkopuolisilta vuokraamien tilojen vuokrasopimukset siirtyvät hyvinvointialueen vastuulle, mikä pienentää kunnan ulkoisia vuokrakustannuksia.

Talousarvion sisältämät talouden tasapainottamisen toimenpiteet:

- Energiatehokkuusinvestoinnit ja energiansäästötoimenpiteet pienentävät energiakustannuksia
- C-salkun kiinteistöjen myynti ja purkaminen pienentää ylläpidon kustannuksia
- Tilankäytön kehittäminen pienentää ulkoisia vuokrakustannuksia

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2021	TA 2022	KS 2023	TS 2024	TS 2025
Ylläpidettävien toimitilojen kerrosala, m ²	162 770	158 939	158 939	158 939	158 939
Ylläpidettävien vuokrattujen tilojen kerrosala, m ²	29 084	29 720	31 393	31 393	31 393
Ylläpidettävien muiden tilojen kerrosala, m ²	11 340	11 340	11 340	11 340	11 340

Puhtaus- ja ruokapalvelut

Puhtaus- ja ruokapalvelut

Puhtauspalvelut

Puhtauspalvelujen tehtävänä on luoda puhtaita tiloja sekä lisätä turvallisuutta, terveellisyttä ja viihtyisyyttä kunnan kiinteistöissä. Palvelun tavoitteena on ylläpitää tarkoituksenmukaista ja laadukasta puhtaustasoa, ylläpitää pintamateriaalien kuntoa sekä parantaa ilmanlaatua. Puhtauspalvelujen talousarviossa huomioidaan tarvittavat resurssit, jotka perustuvat työn mitoitukseen asiakkaiden tarpeiden ja heidän käyttämiensä tilojen mukaan. Palvelujen hinnoittelu perustuu asiakkaan tilaamaan palvelukokonaisuuteen, kuten siivottavaan pinta-alaan, puhtaustasoon ja siivoustaajuuteen. Lisäksi palvelun suorittamisajankohta, kuten viikonlopputyö vaikuttaa hinnoitteluun. Asiakkaita pyritään huomioimaan laskutuksessa välittömästi, kun sisäisiä siivouseriä päivitetään toteutuneen palvelun mukaan. Toimintatuotot muodostuvat suurelta osin sisäisistä siivousmaksuista, jotka perustuvat toimitilapalvelujen lautakunnan päättämiin neliöhintoihin.

Ruokapalvelut

Ruokapalvelun tehtävänä on vastata ruokapalvelujen suunnittelusta ja toteutuksesta Kirkkonummen kunnan toimipaikoissa. Valtion ravitsemusneuvottelukunnan julkaisemissa suosituksissa kouluruokailun ja varhaiskasvatuksen osalta tarkennetaan lasten ja nuorten ruokapalvelun suunnittelua ja toteutusta. Kaikissa kouluissa tarjotaan sekä perus- että kasvisruokaa päivittäin vapaasti valittavaksi. Kymmenen viikon kiertävältä perusruokalistalta löytyy kasvisruokia kaikille tarjottavaksi, siten että lähes joka viikolla on kasvisruokapäivä.

Ruokapalvelujen talousarvio laaditaan siten, että toiminnan tuotot kattavat toiminnan kustannukset. Kunnan eri tilaajatahojen edustajat tilaavat ateriapalvelut alueensa tuotantokeittioista. Ruokapalvelu laskuttaa tilaajayksiköitä tilausten mukaan käyttäen toimitilapalvelujen lautakunnan päättämiä hintoja. Ruokatuotanto organisoidaan neljään aluetuotantokeittiöön, josta kaksi sijaitsee keskustan alueella, yksi Sundsbergissä ja yksi Veikkolassa. Ruokapalvelu valmistaa aterioita myös muutamien yksityisen toimijan kohteisiin.

Toiminnan painopistealueet

Puhtaus- ja ruokapalvelujen toiminnan lähtökohtana on tilaaja-asiakkaan tarpeet. Pääpainona on organisaation palvelutuotannon järjestäminen ja toiminnan kehittäminen asiakaslähtöisesti, joustavasti ja kustannustehokkaasti. Tärkeänä osana kunnan HINKU-tavoitteita on ruokahävikin vähentäminen ja hiilijalanjäljen pienentäminen. Kemikaaliton siivous on käytössä lähes kaikissa kouluissa, kunnantalolla ja Fyrrissä ja tarkoituksena on laajentaa kemikaaliton siivousta päiväkoteihin.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Vuonna 2023 puhtauspalvelua tuotetaan noin 97 500 m² verran 70 rakennuksessa. Palvelusta 70 % on omaa tuotantoa ja 30 % ostopalvelua. Siivottava pinta-ala ja samalla toimintatuotot vähenevät merkittävästi edellisiin vuosiin verrattuna, kun Sote-kiinteistöjen puhtaanapito siirtyy Länsi-Uudenmaan Hyvinvointialueelle 1.1.2023. Hyvinvointialueelle siirtyy samalla n. 12-13 puhtaanapidon laitoshuoltajan toimea, joka vähentää kuluja, erityisesti henkilöstökuluja. Toiminnan kustannuksiin vaikuttaa yleisen kustannustason nousu. Palkkakulujen kustannusvaikutus on 3-4 %, mikä vaikuttaa merkittävästi työvoimapainotteiseen toimintaan. Kunnan talouden tasapainottamisen vaatimukset on huomioitu mm. ikkunanpesujen harventamisella sekä kunnantalon siivouksen järjestämistavan muutoksella.

Vuonna 2023 tuotettavien aterioiden määrä tulee vähenemään. Ruokapalvelua järjestetään tilaajayksiköiden toiminnan ja tilausten mukaisesti ja Soteuudistus vaikuttaa ruokapalvelujen toimintaan, kun aterioiden järjestäminen Sote-asiakkaille siirtyy Länsi-Uudenmaan Hyvinvointialueen vastuulle. Samalla myös tuotannon kustannukset siirtyvät, kuten esim. palvelukeskuksen keittiön vuokratulot, elintarviketulot ja yhteensä seitsemän kokin ja ravitsemistyöntekijän henkilöstökulut. Henkilöstöruokailun tuotot ja kulut vähenevät, kun terveyskeskus suljetaan. Kunnan henkilöstö voi halutessaan jatkossa ruokailla työpaikkaruokailun hinnalla kouluissa.

Gesterbyn koulukeskuksen rakennushanke tulee vaikuttamaan puhtaus- ja ruokapalvelujen toimintaan usean vuoden ajan. Nykyisen koulun purku ja opetuksen siirtäminen väistötiloihin ja keskustan Koulukeskuksen tiloihin edellyttää henkilöstösiirtoa keskustan alueelle. Gesterbyn alueelta siirtyy väistötiloihin arviolta kaksi laitoshuoltajaa ja yksi laitoshuoltajan toimi jätetään täyttämättä.

Gesterbyn keittiön noin 3 500 annoksen valmistaminen siirtyy Koulukeskuksen, Jokirinteen sekä Kartanonrannan tuotantokeittioihin ja Gesterbyn tontille tulee siirtokelpoinen väistökeittiö, joka tulee toimimaan jakelukeittionä tontille jääville noin 800:lle ruokailijalle. Suurin osa henkilöstöstä siirtyy alueille, jossa ruoanvalmistus lisääntyy ja 3-4 ravitsemistyöntekijää jää työskentelemään väistökeittiöön. Kokonaisannosmäärät eivät merkittävästi vähene ja sama henkilöstömäärä tarvitaan tuottamaan

palvelua myös jatkossa. Henkilöstöresursointia arvioidaan kuitenkin jatkuvasti ja esimerkiksi eläköityvien kohdalla pohditaan rekrytointitarvetta. Ruokapalvelut tuotetaan kokonaisuudessaan omana palveluna.

Talousarvioesityksessä on huomioitu kunnan talouden tasapainottamisen tavoitteet. Toiminnan kustannuksiin vaikuttaa kuitenkin voimakkaasti yleisen kustannustason nousu. Palkkakulujen kustannusvaikutus on 3-4 %, mikä vaikuttaa merkittävästi työvoimapainotteiseen toimintaan. Vuoden 2023 elintarvikkeiden hintojen korotuksesta ei ole tietoa, mutta vuonna 2022 korotus oli noin 11 %. Ruokalistasuunnittelulla voidaan vaikuttaa elintarvikkekustannuksiin siten, että elintarvikustannukset kokonaisuudessaan eivät nouse, mutta poikkeuksellisten korkeiden korotusten vuoksi kustannusten alentaminen ei ole mahdollista ilman laadun heikkenemistä tai merkittäviä toiminnanmuutoksia. Myös muut hinnankorotukset ovat mahdollisia, kuten polttoaine- ja logistiikkakulut, siivoustarvikkeet, keittiökemikaalit ym.

Kunnan tulevat rakennushankkeet tulevat merkittävästi lisäämään puhtaanapidon ostopalvelun osuutta, koska hankkeet on päätetty toteuttaa elinkaarimallilla. Samalla kunnan henkilöstömäärä pienenee. Puhtauspalveluja tulee tuottamaan arviolta omaa henkilöstöä n. 35, kun Gerterbyn koulukeskus, Nissniku ja Yhteiskampus valmistuvat. Ruokapalveluihin ei ole odotettavissa suurempia muutoksia.

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2021	TA 2022	KS 2023	TS 2024	TS 2025
Puhtauspalvelut					
Kunnan henkilöstön siivottava pinta-ala	97 190	102 288	69 942	69 942	69 942
Ostopalvelujen osuus, m ²	32 418	32 141	27 516	27 516	27 516
Yhteensä	129 608	134 429	97 458	97 458	97 458
Ruokapalvelut					
Tuotettuja aterioita, opetustoimi	1 121 941	1 226 312	1 076 936	1 076 936	1 076 936
Tuotettuja aterioita, lasten päivähoito	1 094 688	1 036 672	914 457	914 457	914 457
Tuotettuja aterioita, hoivapalvelut	59 808	45 625	0	0	0
Tuotettuja aterioita, kotipalveluateriat	23 816	17 500	0	0	0
Tuotettuja aterioita, henkilöstöruokailu + valvonta-ateriat	130 804	132 748	104 464	104 464	104 464
Tuotettuja aterioita, muu tilausruokailu	64 491	63 866	68 564	68 564	68 564
Tuotettuja aterioita, hoivapalvelu, yksityinen	294	2 100	0	0	0
Tuotettuja aterioita, yksityinen päivähoito	41 924	41 924	36 352	36 352	36 352
Ostopalvelujen osuus tuotetuista aterioista, %	0	0	0	0	0

Investointiosa

Yhdyskuntatekniikan investoinnit

Muut pitkävaikutteiset menot

Hankeryhmään on tehtävätasolla budjetoitu kunnan rahoitusosuus sellaisiin hankkeisiin, jotka eivät jää kunnan käyttöömaisuudeksi. Lisäksi hankeryhmään on budjetoitu asiantuntijapalveluhankinnoista aiheutuvat tavanomaista suuremmat kartoituskustannukset.

Täydennyskartoitukset ja paikkatietojen tuottaminen 60 000 €

Vuonna 2023 on tarkoitus uusia digitaalisten paikkatietojen ja dokumenttien myyntiin tarkoitettu verkkokauppa. Sitowisen Louhi Kauppa -sähköisen verkkokaupan toiminta loppuu vuoden 2022 loppuun mennessä ja korvaava verkkokauppa otetaan käyttöön vuonna 2023. Kaupan kautta voidaan myydä haluttuja aineistoja käyttäjille ja palvelu hoitaa automaattisesti tuotteiden toimittamisen ja laskutuksen. Lisäksi vuonna 2023 Helsingin seudun ympäristö palvelut HSY kilpailuttaa koko pääkaupunkiseudun kattavan ilmakeuhahankkeen, jossa myös Kirkkonummi on mukana omalla osuudellaan.

Kiinteät rakenteet

Liikenneväylät ja puistot

Aluekohtaiset tiet ja muut liikennealueet

Isot hankkeet 3 960 000 €

- Kirkkonummentien ylikulkusillan rakennussuunnittelu ja rakentaminen (STk-urakka)
- Suunnittelu, toteuta, kehittä -hankkeena toteuttava hanke. Tehdään yhteistyössä Väyläviraston kanssa. Kunnan osuus 100 %.

keskusta:

- Asematien välillä Asemankaari-Kelan talo, Koulupolun, Tallikujan ja Asematien aukion ja kevyen liikenteen alikulkusillan suunnittelu ja rakentaminen
- Wiikintien, Kirkkotallinkujan ja liikealueen kehäyhteys välillä Kirkkotallintie-Wiikintie suunnittelu ja rakentaminen
- Kirkkonummentie ja Överbyntie suunnittelu ja rakentaminen
- Kt 51 yleissuunnittelu välillä Kirkkonummi- Siuntio

Uudet asemakaavahankkeet alueittain 12 350 000 €

- Juhlakallio ja Tolsanmäki
 - Hankkeiden katu- ja rakennussuunnittelu on käynnistynyt vuonna 2021. Juhlakallion suunnitelmista on jätetty oikaisuvaatimus hallinto-oikeuteen. Tolsanmäen suunnitelmat valmistuvat vuoden 2022 aikana. Rakentaminen alkaa aikaisintaan vuonna 2023.

Keskusta ja lähialueet:

- Läntinen Gesterby: Gesterbyntie, Gesterborgintie
- Vesitorninmäki itäosa: Vesitorninrinne
- Tolsanportti
- Tolsanjärvi (ent. Drusibacken)

Jorvas ja lähialueet:

- Kvis- ja Pohjois-Jorvas asemakaava-alue

Laajakallio ja lähialueet:

- Killinmäki

Masala ja lähialueet:

- Tinantien, Suomalapolun, Aittakujan sekä Köpaksenpolun (Bjönsinmäki) katujen suunnittelu ja rakentaminen
- Masalanportti vaihe 2: Sundsbergintie, kiertoliittymä ja Eteläinen Salmitie suunnittelu ja rakentaminen
- Mustikkarinne

Sundsberg ja lähialueet:

- Sarvvikinportti
- Kolabacken

Veikkola:

- Eerikinkartano 1. vaihe
- Veikkolanpuro II

Asumisviihtyvyyttä parantavat hankkeet alueittain 3 600 000 €

Keskusta ja lähialueet:

- Tallinmäki: Rovastinpuiston rakentaminen
- Tievalaistus kohde 11: Juusjärventie väli Evitskogintie-Solvikintie rakentaminen

Masala ja lähialueet

- Ratsumiehentien p-alueen rakentaminen
 - Parannetaan alueen vieraspysäköintiä rakentamalla muutama paikka kadun varteen.

Veikkola:

- Impivaaranpolun ja p-alueen (koulun ja päiväkodin länsipuolella) suunnittelu ja rakentaminen
- Eerikinkartanontien liikenneturvallisuuden parantaminen Vuorenmäen koulun kohdalla

Kevyen liikenteen raiteiden rakentaminen sekä kävelyn ja pyöräilyn toimenpideohjelma (kv 18.12.2017 § 90)

- Mt11277 Hirsalantien jalankulku- ja pyöräilyväylän ja pysäkkiparin välillä kt51-Kiilatie tie- ja rakennussuunnittelu ja rakentaminen
- Överbyntien jalankulku- ja pyöräilyväylän välillä Karlbergintie-Granbackantie tie- ja rakennussuunnittelu ja rakentaminen
- Jalankulku- ja pyöräilyväylän suunnittelu ja toteuttaminen Sjököllantielle ja Kylmäläntielle Kylmälän bussipysäkeiltä Sjököllan koululle, tie-, rakennussuunnittelu ja rakentaminen
- Mt 110 kevyenliikenteenväylän tie- ja rakennussuunnitelman laadinta välille Kolmiranta Veikkola ELY/kunta 50/50 periaatteella (Kv 11.5.2020 § 174)
- Tolsan asemanseutu-Jorvas rataraitin suunnittelu ja rakentaminen
- Radanvarsiraitin välillä Kuusalan pallokenttä-Jeppaksentie suunnittelu ja rakentaminen

Arvioidut määrittelemättömät hankkeet

- Tie- ja katualueiden valaistuksen uusiminen EU-säädösten mukaiseksi
- Hulevesijärjestelmien saneeraus
- Hankkeiden jälki/takuaikaiset kustannukset
- Ennalta määrittelemättömät selvitykset, pienet suunnittelukohteet

Korjausrakentaminen/saneerauskohteet 5 920 000 €

- Sokeritehtaantien saneeraus
 - Sokeritehtaantien saneerataan kolmessa vaiheessa, joista kaksi ensimmäistä toteutetaan vuonna 2023.
- Munkinmäentien saneeraus
- Tallinmäki: Toritien, Kärrytien, Rosberginpolun, Pappilanmäen ja Sakastinkujan suunnittelu ja rakentaminen
- Purokummuntien risteysalueen parantaminen
- Luostarinrinteen katu- ja rakennussuunnittelu
- Alueen 13 katujen rakentaminen: Vanhatie välillä Päivärinteentie-Lamminjärventie, Pengertie, Kaskiniityntie, Puutarhatie, Umpikuja, Mäkeläntie ja Lammaskallionkuja
- Alueiden 12 (Kyntäjäntie, Takkumäentie ja Pienviljelijäntie) katujen rakentaminen
- Munkinmäentie välillä Purokummuntie- Munkkullan silta
- Veikkolan hiekkasiilon tontin muotoilu
- Munkinmäentie välillä Purokummuntie- Munkkullan silta
- Muonamiehenkuja ja Rusthollinpolku suunnittelu ja rakentaminen

Liikunta ja virkistysalueet 1 225 000 €

- Keskustan urheilupuiston skeittipaikka
 - Uusi skeittipaikka rakennetaan urheilukentän ja uimahallin väliselle alueelle.

Keskusta

- Keskustan urheilupuisto: skeittialue
- Keskustan urheilupuisto: monitoimikenttä
- Keskustan nykyisen yleisurheilukentän suunnittelu (valaistus, tartan, katsomo, kastelujärjestelmä, aita jne.) ja peruskorjaus
- Heikkilän jalkapallokentän aidan uusiminen

Sundsberg ja lähialueet

- Sarvviinportin uimaranta ja ulkokuntoilupaikka, rakentaminen

Ulkoilualueet ja rannat

- Tampanjan p-alue
- Syväjärven uimarannan kehittäminen, suunnittelu
- Latuverkoston peruskorjaus

Investointitaulukko 2023

Liikenneväylät ja puistot	KS 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Isot hankkeet	-3 960 000	-5 250 000	-5 200 000	-9 700 000	-6 300 000
Keskusta:	-3 950 000	-5 150 000	-3 900 000	-6 000 000	-2 500 000
Asemankaaren alikulun, Ratapuiston, Munkkullan sillan suunnittelu ja rakentaminen, 2. vaihe			-400 000	-3 000 000	-2 500 000
Asematien välillä Asemankaari-Kelan talo, Koulupolun, Tallikujan ja Asematien aukion ja kevyen liikenteen alikulkusillan suunnittelu ja rakentaminen	-100 000	-300 000	-1 500 000	-3 000 000	
Kirkkonummentien ylikulkusillan rakennussuunnittelu ja rakentaminen	-3 500 000	-2 500 000			
Wiikintien, Kirkkotallinkujan ja liikealueen kehäyhteys välillä Kirkkotallintie-Wiikintie suunnittelu ja rakentaminen	-100 000	-300 000	-1 000 000		
Kirkkonummentie ja Överbyntie suunnittelu ja rakentaminen	-100 000	-2 000 000	-1 000 000		
Kt 51 yleissuunnittelu välillä Kirkkonummi- Siuntio	-150 000	-50 000			
Masala:	-10 000	-100 000	-1 300 000	-3 700 000	-3 800 000
Vaihe 2. Masalantie välillä Tinankuja-Pyssysepänkaari, Tinankujan, Työmiehenkujan, Junailijankujan, Tinanpolun ja asemanseudun suunnittelu ja rakentaminen (Masalan asemanseutu)		-100 000	-300 000	-700 000	-700 000
Vaihe 3. Masalantie väli Pyssysepänkaari-Hommaksenkaari suunnittelu ja rakentaminen					-100 000
Kt 50 Kehä III välillä kt 51 - Mankki: 1. vaihe: Tiesuunnitelman laatiminen (kunnan osuus 50 %): Masalan(portti) eritasoliittymä, rinnakkaisyhteydet ja liikenneturvallisuuden parantaminen	-10 000		-1 000 000	-3 000 000	-2 000 000
Kt 50 Kehä III välillä kt 51 - Mankki: 2. vaihe: Tiesuunnitelman laatiminen (kunnan osuus 50 %): Majvikin(portti) eritasoliittymät, rinnakkaisyhteydet ja liikenneturvallisuuden parantaminen					-1 000 000
Uudet asemakaavahankkeet alueittain	-12 300 000	-13 730 000	-14 420 000	-10 960 000	-7 350 000

(*) = maankäyttöspoilimus voimassa

(**) = maankäyttösojimus allekirjoitettu, kaava ei lainvoimainen

(***) = edellyttää sopimusta, mutta sopimusta ei vielä ole. Hanke ei ole käynnistynyt

Keskusta:	-3 900 000	-4 250 000	-5 300 000	-1 900 000	0
Läntinen Gesterby: Gesterbyntie, Gesterborgintie (***)	-300 000	-1 500 000			
Gesterbyn asemakaava-alue		-150 000	-300 000	-1 500 000	
Vesitorinmäki itäosa: Vesitorinrinne (*)	-1 500 000				
Tolsanportti	-50 000	-300 000			
Tolsanjärvi (ent. Drusibacken) (***)	-50 000	-300 000	-5 000 000	-400 000	
Juhlakallio ja Tolsanmäki (*)	-2 000 000	-2 000 000			

Jorvas ja lähialueet:	-400 000	-1 000 000	-1 100 000	-1 460 000	-500 000
Jorvaksenkolmion asemakaava-alue			-100 000	-800 000	
Kvis ja Pohjois-Jorvas asemakaava-alue (***)	-400 000	-1 000 000	-1 000 000	-500 000	
Jorvaksenmylly 2. Läntinen				-80 000	
Jorvaksenmylly 3. Itäinen				-80 000	-500 000
Laajakallio ja lähialueet:	-100 000	-100 000	-400 000	-1 000 000	-2 000 000
Killinmäki	-100 000	-100 000	-400 000	-1 000 000	-2 000 000
Masala ja lähialueet:	-2 350 000	-6 000 000	-2 000 000	-100 000	-100 000
Tinantien, Suomelanpolun, Aittakujan sekä Köpaksenpolun (Bjönsinmäki) katujen suunnittelu ja rakentaminen (**)	-500 000				
Suvmäki ja Majvik (***)					-100 000
Masalanportti vaihe 2: Sundsbergintie, kiertoliittymä ja Eteläinen Salmitie suunnittelu ja rakentaminen (*)	-1 500 000	-2 000 000			
Mustikkarinne (***)	-350 000	-4 000 000	-2 000 000	-100 000	
Sundsberg ja lähialueet	-5 100 000	-1 300 000	-2 500 000	-1 800 000	-400 000
Sarvikinranta (***) ja Sarvikinniitty		-800 000	-2 500 000	-1 800 000	-200 000
Riistametsä (*)	-400 000				
Sarvikinportti (*)	-1 500 000				
Kolabacken (**)	-3 200 000	-500 000			-200 000
Kantvik ja lähialueet:	0	-180 000	-700 000	-2 700 000	-650 000
Prikiranta		-100 000	-200 000	-2 700 000	-500 000
Pikkalanlahti					-150 000
Jollaranta		-80 000	-500 000		
Veikkola:	-450 000	-900 000	-2 420 000	-2 000 000	-3 700 000
Eerikinkartano 1. vaihe	-150 000	-300 000	-1 500 000	-1 500 000	-100 000
Veikkolanpuro II (***)	-300 000	-600 000	-800 000		-100 000
Veikkolanportti (tie- ja katualueet)			-120 000	-500 000	-3 500 000
Asumisviihtyvyyttä parantavat hankkeet alueittain	-3 600 000	-3 200 000	-2 270 000	-980 000	-2 460 000
Keskusta ja lähialueet	-180 000	-490 000	-210 000	0	-1 700 000
Tallinmäki: Rovastipuiston rakentaminen	-70 000	-350 000			
Finnsbackan puiston ja Pitäjätuvan puiston rakentaminen			-110 000		
Hevoshaan p-alueen suunnittelu ja rakentaminen		-20 000			
Munkinniitty: Munkinmäentien jatkon rakentaminen					
Neidonkallion p-alueen suunnittelu ja rakentaminen		-20 000	-100 000		
Arvio määrittelemättömistä investoinneista					-1 700 000
Tievalaistus kohde 13: Österbyntie väli Pähkinätie-Aavaranta suunnittelu ja rakentaminen					
Tievalaistus kohde 15: Överbyntie väli Isonsuontie-kunnan raja		-100 000			
Tievalaistus kohde 11: Juusjärventie väli Evitskogintie-Solvikintie rakentaminen	-110 000				

Masala ja lähialueet	-100 000	-100 000	0	0	0
Ratsumiehentien p-alueen rakentaminen	-100 000				
Tievalaistus kohde 14: Veklahdentie väli Sepänkyläntie-Kivisillantie suunnittelu ja rakentaminen		-100 000			
Kantvik ja lähialueet	0	0	-180 000	0	0
Sokerimestarintien p-alueen rakentaminen			-100 000		
Kantvikin koirapuiston rakentaminen			-80 000		
Veikkola	-80 000	-320 000	-120 000	-120 000	-100 000
Suonsyrjän p-alueen suunnittelu ja rakentaminen			-20 000	-100 000	
Puronsuuntien p-alueen suunnittelu ja rakentaminen		-20 000	-100 000		
Impivaaranpolun ja p-alueen suunnittelu ja rakentaminen	-20 000	-100 000			
Kaskelantien p-alueen rakentaminen				-20 000	-100 000
Tievalaistus kohde 12: Lamminpääntie väli n. 280-kunnan rakentaminen					
Eerikinkartanontien liikenneturvallisuuden parantaminen Vuorenmäen koulun kohdalla	-60 000	-200 000			
Kevyen liikenteen raittien rakentaminen sekä kävelyn ja pyöräilyn toimenpideohjelma (kv 18.12.2017 § 90)	-2 730 000	-1 780 000	-1 150 000	0	0
Mt11277 Hirsalantien jalankulku- ja pyöräilyväylän ja pysäkiparin välillä kt51-Kiilatatie tie- ja rakennussuunnittelu ja rakentaminen	-400 000				
Överbyntien jalankulku- ja pyöräilyväylän välillä Karlbergintie-Granbackantie tie- ja rakennussuunnittelu ja rakentaminen	-1 000 000	-600 000			
Jalankulku- ja pyöräilyväylän suunnittelu ja toteuttaminen Sjökölläntielle ja Kylmäläntielle Kylmälän bussipysäkeiltä Sjököllän koululle, tie-, rakennussuunnittelu ja rakentaminen	-150 000				
Mt 110 kevyenliikenteenväylän tie- ja rakennussuunnitelman laadinta välille Kolmiranta Veikkola ELY/kunta 50/50 periaatteella (Kv 11.5.2020 § 174)	-1 000 000	-600 000			
Tolsan asemanseutu-Jorvas rataraitin suunnittelu ja rakentaminen	-100 000	-500 000	-100 000		
Radanvarsiraitin välillä Kuusalan pallokenttä-Jeppaksentie suunnittelu ja rakentaminen	-80 000		-500 000		
Ulkoilureitin välillä Naissaarentie- Tuomitie suunnittelu ja rakentaminen			-300 000		
Veikkolan Vartiontien liikenneturvallisuuden parantaminen (jalankulku- ja pyöräilyväylä)					
Lemetin raitin välillä Haapapuro-Veikkola suunnittelu ja rakentaminen		-80 000	-250 000		
Arvioidut määrittelemättömät hankkeet	-510 000	-510 000	-610 000	-860 000	-660 000
Yleisten pysäköintialueiden suunnittelu ja rakentaminen			-100 000	-100 000	-100 000
Tie- ja katualueiden valaistuksen uusiminen EU-säädösten mukaiseksi	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	
Tievalaistuskohteet				-250 000	-250 000
Hulevesijärjestelmien saneeraus	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Hankkeiden jälki/takuuaikaiset kustannukset	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000

Ennalta määrittelemättömät selvitykset, pienet suunnittelukohteet	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Korjausrakentaminen/saneerauskohteet	-5 920 000	-6 250 000	-2 550 000	0	-1 000 000
Sokeritehtaantien saneeraus	-1 000 000	-500 000			
Ristikalliontien (välillä Kolsarintie- Sokeritehtaantie) saneeraus		-50 000	-1 000 000		
Munkinmäentien saneeraus	-150 000	-500 000	-200 000		
Tallinmäki: Toritien, Kärnytien, Rosberginpolun, Pappilanmäen ja Sakastinkujan suunnittelu ja rakentaminen	-900 000	-4 000 000			
Purokummuntien risteysalueen parantaminen	-300 000				
Luostarinrinteen katu- ja rakennussuunnittelu	-1 600 000				
Munkinniitty: Paadistenkaaren, Munkinmäentien kiertoliittymän rakennussuunnittelu ja rakentaminen (*)			-150 000		-1 000 000
Alueen 13 katujen rakentaminen: Vanhatie välillä Päivärinteentie-Lamminjärventie, Pengertie, Kaskiniityntie, Puutarhatie, Umpikuja, Mäkeläntie ja Lammaskallionkuja	-1 000 000				
Alueen 18 rakentaminen (Paasitie) ja Peräläntie välillä vt 1:n ylikulkusilta- Rakennettu osuus katujen rajentaminen sekä Inpivaarantien ja Männistöntien saneeraus		-600 000	-600 000		
Alueiden 12 (Kyntäjätie, Takkumäentie ja Pienviljelijätie) katujen rakentaminen	-80 000	-600 000	-600 000		
Veikkolan hiekkasiilon tontin muotoilu	-90 000				
Munkinmäentie välillä Purokummuntie- Munkkullan silta	-500 000				
Muonamiehenkuja ja Rusthollinpolku suunnittelu ja rakentaminen	-300 000				
Liikunta- ja virkistysalueet	-1 265 000	-1 550 000	-850 000	-950 000	-820 000
Keskusta	-735 000	-1 320 000	-250 000	-700 000	-220 000
Keskustan lämmitettävän tekonurmikentän uusiminen			-200 000		
Keskustan urheilupuisto: skeittialue	-380 000	-150 000			
Keskustan urheilupuisto: monitoimikenttä	-270 000				
Keskustan nykyisen yleisurheilukentän suunnittelu (valaistus, tartan, katsomo, kastelujärjestelmä, aita jne.) ja peruskorjaus	-25 000	-800 000			
Siirrettävän tekojääkentän suunnittelu ja rakentaminen			-50 000	-700 000	
Juhlakallion ulkokuntoilupaikan rakentaminen, Heikkilän jalkapallokentän aidan uusiminen	-30 000				-220 000
Laajakallio ja lähialueet:	0	0	0	-50 000	-600 000
Laajakallion lähiliikunta-alueen suunnittelu ja rakentaminen (Keijukaispuiston asemakaava)				-50 000	-600 000
Veikkola	0	0	-200 000	0	0
Veikkolan yleisurheilukentän tartanin vaihto ja valaistus			-200 000		

Sundsberg ja lähialueet	-400 000	0	0	0	0
Sarvikinportin uimaranta ja ulkokuntoilupaiikka, rakentaminen	-400 000				
Ulkoilualueet ja rannat	-130 000	-230 000	-400 000	-200 000	0
Linlon p-alue		-30 000	-100 000		
Meikon p-alue			-100 000		
Tampanjan p-alue	-100 000				
Latuverkoston peruskorjaus	-30 000	-200 000	-200 000	-200 000	
Syvjärven uimarannan kehittäminen	-30 000	-370 000			
Katu+liikunta investoinnit yhteensä	-27 045 000	-29 980 000	-25 290 000	-22 590 000	-17 930 000
Muut pitkävaikutteiset menot	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000	0
Täydennyskartoitukset ja paikkatietojen tuottaminen	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000	
Yhdyskuntatekniikan lautakunnan investoinnit yhteensä	-27 105 000	-30 040 000	-25 350 000	-22 650 000	-17 930 000

(*) = maankäyttö Sopimus voimassa

(**) = maankäyttö Sopimus allekirjoitettu, kaava ei lainvoimainen

(***) = edellyttää sopimusta, mutta sopimusta ei vielä ole. Hanke ei ole käynnistynyt

Toimitilapalvelujen lautakunnan investoinnit

Koulujen ja päiväkotien pihojen perusparannukset

Hankkeen kokonaiskustannus: 200 000 €/vuosi

Hankkeen kustannus v. 2023: 200 000 €

Hanketta koskevat tiedot:

Toimitilapalveluiden tehtävänä on ylläpitää kunnan kiinteistöjen piha-alueita. Piha-alueiden suunnitelmallinen ylläpito vaatii vuosittaista perusparannusta vanhentuvan laitekannan ja kulumisen johdosta. Määräraha kohdennetaan tarkemmin toimitilapalvelujen lautakunnan käyttösuunnitelman yhteydessä.

Toimitilapalveluiden energiatehokkuushankkeet

Hankkeen kokonaiskustannus: 400 000-700 000 €/vuosi

Hankkeen kustannus v. 2023: 700 000 €

Hanketta koskevat tiedot:

Kirkkonummen kunta kuuluu kuntien energiatehokkuussopimukseen, jossa on laadittu tavoitteet energian käytön vähentämiseksi seuraavien vuosien aikana. Vanhan rakennuskannan energiatehokkuuden parantaminen on yksi parhaista tavoista uusien sekä vanhentunutta laitekantaa ja samalla parantaa rakennusten energiatehokkuutta. Määräraha kohdennetaan tarkemmin toimitilapalvelujen lautakunnan käyttösuunnitelman yhteydessä.

Tilahallinnon korjausohjelma

Hankkeen kokonaiskustannus: 2 000 000 €/vuosi

Hankkeen kustannus v. 2023: 2 000 000 €

Hanketta koskevat tiedot:

Korjausohjelman määrärahoilla toteutetaan kunnan pts-suunnitelmien mukaisia kiinteistöjen peruskorjausinvestointeja. Määräraha kohdennetaan tarkemmin toimitilapalvelujen lautakunnan käyttösuunnitelman yhteydessä.

Irtain omaisuus

Puhtaus- ja ruokapalvelujen laitteet 130 000 €.

Määrärahalla hankintaan keittiölaitteita ja siivouskoneita rikkoutuneiden laitteiden ja koneiden tilalle.

Investointitaulukko 2023

Hanke	Hyväksytty kustannus- arvio	Päivitetty kustannus- arvio 08/2022	Arvio toteumasta 2022 loppuun mennessä	Raken- tamisen kokonais- tilanne %	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Talonrakentaminen									
Rakentamisvaiheessa									
Killinmäki	-1 500 000	-1 500 000	-641 113	43 %	-300 000				
Suunnitteluvaiheessa									
Yhteiskampus	-28 569 000	-33 250 000	-247 677	1 %	-200 000	-4 400 000	-13 400 000	-11 100 000	-4 000 000
Nissnikun koulu	-23 194 000	-26 146 000	-168 748	1 %	-200 000	-200 000	-9 300 000	-10 200 000	-6 200 000
Tarveselvitysvaiheessa									
Kantvikin koulu		-10 500 000		0 %	-100 000	-500 000	-1 000 000	-5 000 000	-4 000 000
Uimahallin peruskorjaus ja laajennus							-100 000		
Väestönsuojan peruskorjaus		-4 000 000				-100 000			
Heikkilän koulun peruskorjaus		-8 000 000				-100 000		-500 000	
Papinmäen koulun peruskorjaus ja muutostyöt		-5 000 000				-100 000			
Talonrakentaminen yhteensä	-53 263 000	-88 396 000	-1 057 538		-800 000	-5 300 000	-23 900 000	-26 800 000	-14 200 000
Muut rakennusinvestoinnit									
Korjausohjelma					-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000
Koulujen ja päiväkotien pihojen perusparannushankkeet					-200 000	-200 000	-200 000	-150 000	-150 000
Energiatehokkuushankkeet					-700 000	-500 000	-400 000	-200 000	-150 000
Irtain omaisuus									
Puhtaus- ja ruokapalvelujen laitteet					-130 000				
Toimitilapalvelujen lautakunnan investoinnit yhteensä	-53 263 000	-88 396 000	-1 057 538		-3 830 000	-8 000 000	-26 500 000	-29 150 000	-16 500 000
Kiinteistöleasinghankkeet									
Gesterbyn koulukeskus**	-42 500 000	-59 045 000	-416 332	1 %					
Hankkeet yhteensä	-95 763 000	-147 441 000	-1 473 870						

Killinmäki

Hanketta koskevat tiedot:

Hankkeen kokonaiskustannus: 1 500 000 €

Hankkeen kustannus v.2023: 300 000 €

Arvioitu vuokra: ei vielä tiedossa

Hankkeessa toteutetaan tilojen peruskorjausta. Kunnanvaltuusto hyväksyi hankesuunnitelman 16.11.2020 § 84 ja hankkeen kokonaiskustannukset 1,5 milj. euroa. Hankesuunnitelman mukaan rakennuksiin siirtyisi työllistämisyksikkö Toimarin sekä ikäihmisten päivätoiminnan toimintoja. Rakennusten korjaus- ja muutostöiden suunnittelutyö valmistuu vuoden 2021 loppuun mennessä. Vuonna 2023 korjaustoimenpiteitä on toteutettu rakennuksessa 3 siten, että ikäihmisten päivätoiminnan tiloja ei vielä toteuteta.

Vuonna 2023 toteutetaan välttämättömiä korjaustoimenpiteitä, automaation uusinta ja paloilmoinjärjestelmän uusinta työllistämisyksikkö Toimarin käytössä olevissa rakennuksissa 4 ja 5. Tilojen kunnostuksessa pintatöiden osalta voidaan hyödyntää työllistämisyksikkö Toimarin omaa työtä. Tarvittaviin talotekniikkaan ym. erityisammattiosaamista vaativiin töihin kilpailutetaan ulkopuolinen toteuttaja.

Gesterbyn koulukeskus

Hanketta koskevat tiedot:

Kokonaiskustannus: 59 045 000 €

Hankkeen kustannus v. 2022: Hanke on päätetty toteuttaa kiinteistöleasinghankkeena. Kunta alkaa maksaa leasingvuokraa rakennushankkeen valmistumisen jälkeen.

Alustava sisäisen vuokran määrä: pääomavuokra 3 542 700 €

Hanke rakennetaan nykyisen Gesterbyn ja Winellskan koulukeskuksen alueelle ja se on yhteinen koulukampus Gesterbyn koululle, Winellska skolanille ja Papinmäen koululle sekä Prästgårdsbackens daghemin esikouluryhmille. Hankesuunnitelma on hyväksytty kunnanvaltuustossa 28.6.2021 ja heti tämän jälkeen käynnistettiin hankinta palveluntuottajan valitsemiseksi. Palveluntuottaja on valittu ja rakennustyöt ovat käynnistymässä.

Kunnanvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 5.9.2022 § 62 hankkeen kokonaiskustannuksiksi 59 045 000 euroa, josta urakkahinta on 51 222 26 euroa, lisä- ja muutostyövarauksia on 1 000 000 euroa, indeksoinnin aiheuttamaa nousuriskiä on 5 122 212 euroa ja rakennuttajan kustannukset ovat 1 700 000 euroa.

Hanke toteutetaan elinkaarihankkeena, jossa palveluntarjoaja hoitaa hankkeen suunnittelun, rakentamisen ja ylläpidon 20 vuoden sopimusjaksolla.

Hankkeen rahoitus toteutetaan kiinteistöleasingilla ja hankkeen kustannukset kohdistuvat kunnan käyttötalouteen tulevia leasingkustannuksia hankkeen valmistuttua vuodesta 2026 alkaen.

Yhteiskampus

Hanketta koskevat tiedot:

Hankkeen kokonaiskustannus: hyväksytty 28 569 000 € vuoden 2021 tasossa. Indeksitarkistettu kustannusarvio 08/2022 on 33 250 000 €.

Hankkeen kustannus v.2022: 200 000 €

Arvioitu sisäisen vuokran määrä: pääomavuokra 1 995 000 €.

Rakennukseen toteutetaan tilat seuraaville opetusyksiköille; Porkkalan lukio, Kyrklätts gymnasium, musiikki- ja kansalaisopistot.

Tarveselvitys hyväksyttiin kunnanhallituksessa 16.3.2020 § 92 ja hankesuunnitelma kunnanvaltuustossa 31.1.2022 § 4.

Kunnanvaltuusto hyväksyi hankesuunnitelman yhteydessä hankkeen kattohinnaksi 28 569 000 € vuoden 2021 tasossa.

Rakennuskustannusindeksin perusteella tarkennettu kustannusarvio 08/2022 on 33 250 000 euroa. Hankinnan vertailuperusteissa otetaan huomioon HINKU-kunnan mukaiset tavoitteet. Hankesuunnitelman jälkeen on valmisteltu elinkaariurakan hankinta-asiakirjoja.

Vuonna 2023 toteutaan hankkeen kilpailullinen neuvottelumenettely, minkä jälkeen käynnistyy hankkeen jatko suunnittelu ja rakentaminen. Hanke on suunniteltu valmistuvan vuonna 2027.

Nissnikun koulu

Hanketta koskevat tiedot:

Hankkeen kokonaiskustannus: hanjesuunnitelman yhteydessä hyväksytty 23 194 000 €. Indeksitarkistettu kustannusarvio 08/2022 on 26 146 000 €.

Hankkeen kustannus v. 2023: 200 000 €

Arvioitu sisäisen vuokran määrä: pääomavuokra 1 568 760 €.

Uudisrakennushanke – korvaa Nissnikun koulun vanhat tilat. Hanksuunnitelma on hyväksytty kunnanvaltuustossa 11.11.2019. Hanksuunnitelman mukaan hanke toteutetaan nykyiselle tontille kokonaisuudessaan uudisrakennuksena. Vuonna 2023 toteutetaan hankkeen hanksuunnitelman ajantasaisuuden arviointi, rakennuttajakonsultin kilpailutus, elinkaariurakan hankinnan valmistelu. Urakkakilpailutus toteutetaan 2023-2024. Tämän jälkeen alkaa jatkosuunnittelu ja rakentaminen. Hanke on suunniteltu valmistuvat v. 2027

Käyttösuunnitelma 2023

Liikelaitos Kirkkonummen Vesi

Vesi-liikelaitoksen johtokunta

Kirkkonummen vesi

Tuloslaskelma €

570 Kirkkonummen Vesi -liikelaitos

	TP 2021	TA 2022	KS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	9 494 781	9 212 000	10 736 000	11 691 000	11 245 000
Myyntituotot	9 459 674	9 212 000	10 175 000	10 827 000	11 245 000
Muut toimintatuotot	35 107	0	561 000	864 000	0
Toimintakulut	-5 436 527	-6 074 811	-6 821 136	-7 304 254	-7 929 520
Henkilöstökulut	-1 110 604	-1 398 299	-1 471 875	-1 508 254	-1 592 520
Palkat ja palkkiot	-949 795	-1 144 850	-1 198 827	-1 235 000	-1 304 000
Henkilösivukulut	-160 809	-253 449	-273 048	-273 254	-288 520
Palvelujen ostot	-2 439 747	-2 615 718	-3 143 104	-3 445 000	-3 810 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 843 352	-1 971 500	-2 099 000	-2 243 000	-2 417 000
Muut toimintakulut	-42 824	-89 294	-107 157	-108 000	-110 000
Toimintakate	4 058 254	3 137 189	3 914 864	4 386 746	3 315 480
Rahoitustuotot ja -kulut	-15 104	-15 011	-15 011	-15 011	-15 011
Vuosikate	4 043 150	3 122 178	3 899 853	4 371 735	3 300 469
Poistot ja arvonalentumiset	-2 245 305	-3 024 230	-2 944 000	-3 138 000	-3 267 000
Satunnaiset erät	-558 234	0	0	0	0
Tilikauden tulos	1 239 611	97 948	955 853	1 233 735	33 469
Poistoeron muutos	14 279	20 000	20 000	20 000	20 000
Tilikauden ylijäämä (alij.) (S)	1 253 890	117 948	975 853	1 253 735	53 469

Kirkkonummen Vesi -liikelaitos huolehtii johtokuntansa alaisena toiminta-alueellaan vesihuollosta vesihuoltolain mukaisesti ja tarjoaa mahdollisuuksien mukaan vesihuoltopalveluja myös oman toiminta-alueen ulkopuolelle.

Vesihuoltolaitos kattaa käyttö-, pääoma- ja rahoituskulunsa maksuillaan ja on toiminut kirjanpidollisesti eriytettyinä kunnallisena liikelaitoksena 1.6.2017 alkaen.

Toiminnan painopistealueet

- Investointibudjetoinnin, investointien budjetin seurannan ja ennustettavuuden kehittäminen tukemaan talouden seurantaa ja määrittämään voidaanko uusia investointeja toteuttaa sekä ketteryys nostaa investointeja toteutukseen, mikäli investointiohjelma ei Kirkkonummen Vedestä riippumattomista syistä toteudu.
- Etäluettavien vesimittareiden käytön vakiinnuttaminen
- Vesijohto ja jätevesiverkoston vuotovesimäärien vähentäminen.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Vuoden 2023 talousarvioesityksen oleelliset muutokset ovat Kirkkonummen Veden toimintatuottojen osalta veden ja jäteveden käyttö- ja perusmaksujen sekä palvelumaksujen korotukset sekä liittymismaksujen tuotto-oletuksen pienentäminen. Toimintakulujen osalta HSY:n vesi- ja jätevesikäyttömaksujen korotusten vaikutus suuri. Alustavien tietojen mukaan HSY nostaa veden ja jäteveden hintaa vuodelle 2023 seuraavasti: reaalikorotus 3 % + inflaatiokorotus 7 % yhteensä 10 %. Korotuksen vaikutus Kirkkonummen Vedelle on ostettavan veden osalta 10 % ja jäteveden puhdistamisen osalta 15 % johtuen vuonna 2021 johtokunnassa hyväksytystä sopimuksesta Kirkkonummen Veden ja HSY:n välillä.

HSY on alustavasti ilmoittanut, että hinnankorotuksia tulee vuosittain vuoteen 2032 asti seuraavalla kaavalla. Hinnankorotukset perustuvat 3 % reaalikorotukseen ja inflaatiokorotukseen. HSY-Kirkkonummen Vesi sopimuksen korottava vaikutus jäteveden hintaan jatkuu vuoteen 2032 asti. Lähivuosien inflaatioennuste talousarviota laadittaessa on seuraava: 2023 6,8 %, 2024 3,5 % ja 2025 2,1 %.

Veden ja jäteveden käyttö- ja perusmaksuihin esitetään korotuksia vuodelle 2023. Veden käyttömaksua korotetaan 14,5 %, jäteveden käyttömaksua 15 % sekä veden että jäteveden perusmaksuja 15 %. Veden hinnankorotukset nostavat myyntituottoja +1 393 000 € verrattuna talousarvioon 2022. Perusmaksujen määräytymisperusteet uusittiin 1.4.2022 alkaen. Liittymismaksuja ei koroteta vuonna 2023.

Liittymismaksutuottojen ennustetaan laskevan vuoden 2022 talousarvioennusteeseen verrattuna -400 000 €.

Liittymismaksutuottojen lasku johtuu rakentamisen tilapäisestä vähenemisestä vallitsevassa maailmantilanteessa. Vuodelle 2023 on budjetoitu liittymismaksutuottoja 700 000 €.

Palvelumaksuhinnastoa esitetään päivitettäväksi 1.4.2023: Palvelumaksuhinnaston päivittämisellä ei ole suurta vaikutusta Kirkkonummen Veden toiminnantuottoihin. Maksut nousevat yhteensä 27 %. Ennustetun rakentamisen vähentymisen johdosta palvelumaksujen myyntituotot laskevat. Esitetty korotus kattaa kompensoi tuottojen laskua n 30 000 € edestä.

Kirkkonummen Veden omassa toiminnassa säästöjä on haettu vesijohto ja jätevesiviemärin vuotovesien suunnitelmallisella vähentämisellä. Vuotovesien vähentämisen kustannusvaikutukset ovat talousarvio 2023 osalta n. 150 000 € ja taloussuunnitelmavuosina vielä enemmän johtuen nousevasta veden ja jäteveden hinnasta.

Kirkkonummen Veden kunnan puolelta määritelty toimintakatevaatimus vuodelle 2023 on 3 827 371 €. Mikäli otetaan huomioon kunnan asettama lisäsäästövaatimus, toimintakatteen pitäisi olla 3 920 376 €. Laaditun talousarvion mukaan vuoden 2023 toimintakatteeksi muodostuu 3 914 864 €. Toimintakate ei muodostu kuitenkaan Kirkkonummen Vesi -liikelaitosta TA2023 osalta sitovaksi tasoksi vaan toimintakate ohjaa talousarvion muodostumista.

Taloussuunnitelmavuosina vedentuotanto jatkuu omilla vedenottamoilla. Upinniemen vedenottamo on tarkoitus ajaa alas vuoden 2023 aikana. Oma vedentuotantoa pyritään nostamaan kahden aiemman vuoden tasosta käyttökatoja minimoimalla.

Henkilöstökulut nousevat uuden verkostoinisinöörin toimen perustamisen myötä. Kirkkonummen Veden henkilöstömäärä on talousarviovuoden 2023 osalta 21,5. Taloussuunnitelmavuodelle 2025 esitetään yhden uuden toimen perustamista. Toimen tehtävänkuvaa liittyy alustavasti verkosto-omaisuuden hallintaan.

Talousarvio- ja suunnitelmaesityksessä ei ole varauduttu ennakoimattomiin yllätyksiin, vaan budjetti on laadittu oletuksella, että sääolosuhteet taloussuunnitelmavuosina ovat normaalit, poikkeuksellisen suuria vuotoja ei tapahdu, keskeisimpien palveluiden ja materiaalien, eli ostoveden ja jätevedenpuhdistuksen sopimushinnat muuttuvat ennakoitusti, ja että arvioitu yleisessä kustannustasossa ei tapahdu odottamatonta nousua.

Liikelaitoksen tulos- ja rahoituslaskelma

Kunnanhallituksen Kirkkonummen Vesi -liikelaitokselle talousarviossa asettama sitovat taso on tilikauden yli-/alijäämä. Talousarvio 2023 osalta tilikauden ylijäämäksi muodostuu 955 853 €. Tulos- ja rahoituslaskelmat esitetään tämän talousarvioesityksen lopussa. Liikelaitoksen aiemmissa talousarvioissa ja tilinpäätöksissä on tuotu esille velkana kirjattavien liittymismaksujen kerryttämisen heikentävä vaikutus liikelaitoksen ja edelleen kunnan tulokseen.

Talousarvio- ja taloussuunnitelmavuosien tilikausien arvioidaan olevan ylijäämäinen. Ylijäämäisyys parantaa myös koko kuntakonsernin tilikauden tulosta. Aiempien vuosien hyvät tulokset ovat kerryttäneet maksuvalmiutta kunnan ja liikelaitoksen väliselle yhdystilille. Suuren investointimäärän vuoksi yhdystilille kertynyttä tasetta saadaan puretuksi vuonna 2023 n. 2 065 000 € ja taloussuunnitelmavuosina noin 1 400 000 €. Kirkkonummen Vedellä ei ole lainaa, eikä lainaa ole suunniteltu nostettavan suunnitelmakautena.

Talousarvio on laadittu sillä oletuksella, että peruspääoman korvaus ja kunnan lainan korko pysyvät ennallaan.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Nykytilanne	Tavoite	Vastuu
4. Luomme uuden työn paikkoja – täällä on tilaa ajatella: Houkuttelemme asiantuntijatyöpaikkoja ja kehitämme nykyisiä työpaikkoja. Tähtäämme korkeampaan tuottavuuteen.		Kirkkonummen Veden organisaation sisäisiä ja ulkoisia prosesseja on kuvattu ja läpikäyty, mutta ei kattavasti. Vuoden 2022 aikana sisäisiä prosesseja on saatu käytyä osittain läpi.	Kirkkonummen Veden organisaation sisäiset ja ulkoiset prosessit on käyty perusteellisesti läpi ja kehitetyt toimintamallit on otettu käyttöön. Vuonna 2023 Kirkkonummen Veden organisaation prosessit on dokumentoitu ja kehitetyt prosessit on otettu käyttöön.	Liikelaitoksen johtaja
2. Investoimme tulevaisuuteen: Teemme rohkeasti investointeja kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti		Riittävä, kestävä ja taloudellinen vedenhankinta edellyttää vedenhankintajärjestelyjen päivittämistä. Verkostojen mittarointia on kehitetty investoimalla verkoston virtaamamittaamalaitteistoon ja etäluettaviin vesimittareihin.	Veden ja jäteveden vuotovesien määrä saadaan vakiinnutettua alhaisemmalle tasolle. Verkoston kuntosta raportoidaan ja Kirkkonummen Veden omat saneerausinvestoinnit ohjataan kohteisiin, joiden vuotovesimäärät ovat suurimpia. Vuonna 2023 Vesijohdon vuotovesimäärä putoaa 15 % tasolle verkostoon pumppattavasta vesimäärästä Jätevesiverkoston vuotovesimäärä putoaa 28 % tasolle HSY:lle puhdistettavaksi johdettavasta jätevesimäärästä.	Liikelaitoksen johtaja, verkostopäällikkö, käyttöpäällikkö

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2021	TA 2022	KS 2023	TS 2024	TS 2025
Liittyneet kiinteistöt, kpl	4 276	4 350	4 400	4 450	4 500
- vuoden aikana liittyneet	66	50	50	50	50
Vedenkäyttäjät (arvio, sis. osuuskunnat)	30 400	31 800	31 000	31 310	31 650
Pumpattu vesimäärä, m ³ /vuosi	2 062 932	2 086 000	2 005 000	2 045 000	2 086 000
- siitä ostoveden osuus, m ³	1 170 481	1 181 000	1 252 500	1 292 500	1 333 500
Myyty vesimäärä, m ³ /vuosi	1740 481	1 731 000	1 707 000	1 741 000	1 776 000
Laskuttamattoman veden osuus %	15,6 %	17 %	15 %	15 %	15 %
Käsitelty jätevesimäärä, m ³ /vuosi (ostop.)	2 800 182	2 897 000	2 870 000	2 925 000	2 985 000
Laskutettu jätevesimäärä, m ³ /vuosi	1 995 062	2 028 000	2 065 000	2 106 000	2 148 000
Jätevesiverkoston vuotovedet %	28,8 %	30 %	28 %	28 %	28 %
Vesijohtoverkoston pituus km	239,4	241	244	247	249
Jätevesiverkoston pituus km	216,3	218	224	226	228
Jätevedenpumppaamoiden lkm.	96	99	103	104	106
Saneeraukset					
Vesijohtoverkosto km	0,4	3	4,1	2,6	2,5
Jätevesiverkosto km	0	2,3	1,5	1,3	2
Jätevedenpumppaamot kpl	2	2	3	2	2
Ilmastopäästöt					
CO ₂ -päästöt yhteensä, 1000 kg CO ₂ /v	36	586	0		
CO ₂ -päästöt energiankulutus, 1000 kg CO ₂ /v	0	560	0	0	0
Kokonaisenergian kulutus MWh	2 300	2 500	2 500	2 500	2 500
CO ₂ -päästöt huoltoajot, 1000 kg CO ₂ /v	36	34	0		
Polttoaineen (diesel) kulutus, l	13 876	13 000	14 000	14 000	14 000
Henkilöstömäärä					
Vakinaisia	19,2	20,2	21,5	21,5	22,5
Sijaisia		0			
Määräaikaisia		0			
Yhteensä		20,2	21,5	21,5	22,5

Riskienhallinta

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Riskilaji	Riski	Riskienhallintatoimenpiteet	Riskiarvo
2. Investoimme tulevaisuuteen	2. Tasapainotamme taloutta	Strateginen ja taloudellinen riski	Kirkkonummen Veden investoinnit eivät toteudu talousarvion suunnitelman mukaisesti aiheuttaen saneerausvelan kasvamista	Kirkkonummen Vesi ottaa käyttöön ennustavan budjetoinnin investointikohteissa.	Todennäköisyys : 3 Merkittävyys: 2 6
1. Houkuttelemme ja kasvamme	3. Johdamme tiedolla	Toiminnallinen riski	Henkilöstön riittävyys henkilöstövaihdoksista tai poissaoloista	Kirkkonummen Vesi panostaa henkilöstön työhyvinvointiin ja pyrkii kasvattamaan organisaation henkilöstömäärän riittävälle tasolle, jotta normaalitilanteessa ehditään tehdä kaikki työsuoritukset.	Todennäköisyys : 2 Merkittävyys: 3 6

Sisäisen valvonnan suunnitelma

Sisäisen valvonnan kehittämisa-alue	Riski, syy, seuraus, suuruus	Tavoitetaso	Sovittu toimenpide / menettely vuodelle 2023
Investointien käytäntöjen kehittäminen	Investointien talousarvion toteutumien vaihtelut tai ylitykset. Määrärahat jäävät käyttämättä tai ylittyvät johtuen kaavoituksen viivästymisestä. Riskin suuruusluokka on merkittävä toteutuessaan.	Investointihankkeet pysyvät suunnitelmien kustannusarvion mukaisina. Investointihankinnat tehdään ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Etenkin Veden omat hankkeet toteutuvat suunnitelluissa aikatauluissa. Johtokunta on tietoinen investointien tilanteesta.	Hankinnoista vastaavat tuntevat ja noudattavat lakeja, määräyksiä ja ohjeita. Toimialan investointien kilpailutusikäntöjen jatkuva arviointi, kehittäminen ja valvonta. Kehitetty investointien aikataulu- ja talousseuranta on otettu käyttöön. Johtokunnalle raportoidaan investointien tilanne, ennusteet sekä poikkeamat säännöllisesti.
Liikelaitoksen omaisuuden arvon säilyttäminen	Käyttötalouden määrärahat eivät riitä riittävään ylläpidon tasoon, korjausvelka kasvaa. Riskin suuruusluokka on merkittävä toteutuessaan.	Ylläpidolla taataan turvallinen ympäristö. Kunnossapidon toimenpiteillä säilytetään omaisuuden arvo.	Seurataan, että määrärahat riittävät käyttökustannuksiin. Käyttötalouden toteumista seurataan säännönmukaisesti. Johtokunnalle raportoidaan toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden tilanne säännöllisesti.
Henkilöstön riittävyys ja ajantasainen osaaminen	Ohut henkilöstöorganisaatio on altis toimintahäiriöille, jolloin käyttösuunnitelmassa asetettuja tavoitteita ei kyetä toteuttamaan.	Tehdään ennakoivaa henkilöstösuunnittelua. Hyödynnetään sisäistä rekrytointia, kun se on mahdollista.	Organisaation vastuuhenkilöt varmistavat, että osaaminen on hyvällä tasolla ja että henkilöstö osallistuu koulutuksiin. Vastuuhenkilöt sekä varmistavat henkilöstön ajantasaiset

	Toimintaa muutetaan, mutta toimintaohjeita ei ehditä päivittämään. Riskin suuruusluokka on suuri.	Varmistetaan riittävät resurssit eri tehtävissä. Toiminnan tavoitteet asetetaan vallitsevan resurssitilanteen mukaisesti. Toimintaa ohjaavat asiakirjat päivitetään riittävän usein. Liikelaitos panostaa koulutukseen ja vahvistaa osaamista asiantuntijatasolla. Työtyytyväisyyskyselyn tulokset paranevat.	tehtäväkuvat, toimivat sijaisjärjestelyt ja prosessien dokumentoinnin. Vastuuhenkilöt varmistavat riittävät resurssit toimialalla ja seuraavat toimialan henkilöstön vaihtumista ja avoimien paikkojen täyttämistä.
--	--	--	--

Tilivelvolliset vastuuhenkilöt

Tilivelvolliset vastuuhenkilöt vastaavat käyttösuunnitelmassa vastuulleen kuuluvan toimintakatteen, menomäärärahan tai tuloarvion riittävydestä ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta.

Palveluryhmä tai -yksikkö	Kustannuspaikka tai -paikat	Kohde	Tilivastuullinen	Nimike	Sijainen	Sijaisen nimike
Kirkkonummen Vesi	5000 - 5090		Antti Levänen	Liikelaitoksen johtaja	Maria Lehtinen	Käyttöpäällikkö

Kirkkonummen Veden investointisuunnitelma 2023–2027

Investointisuunnitelma on laadittu oletuksella, että kaavoitus ja kunnallistekniikan rakentaminen toteutuvat kunnan suunnitelman mukaisesti. Investointien kestäväksi tavoitetasoksi on suunniteltu noin 4 milj. €/v. Vuoden 2023 osalta taso ylittyy, mutta maankäyttökorvaukset kattavat tätä ylitystä. Siinä tapauksessa, että aluerakentamisen hankkeet viivästyvät, voidaan investointimäärärahoja siirtää saneerausinvestointeihin. Hankkeiden päässä oleva kirjainlyhenne kuvaa vuodenaikana tapahtuvia asioita seuraavasti

YS=yleissuunnittelu

RS=rakennussuunnittelu

R=rakentaminen

Talousarviovuoden investoinnit on esitetty alla tarkemmin ja viiden vuoden investointisuunnitelma hanketasolla liitteessä 1.

Aluekohtaiset verkostohankkeet

Keskusta ja lähialueet

- Kirkkonummentien ylikulkusillan rakentamiseen liittyvät johtosiirrot: RS+R
- Asematien välillä Asemankaari-Kelan talo, Koulupolun, Tallikujan ja Asematien aukion ja kevyen liikenteen alikulkusillan suunnittelu: YS
- Kirkkonummentie ja Överbyntie: RS
- Tallinmäki: Rovastinpuiston rakentaminen: R
- Tallinmäki: Toritien, Kärrytien, Rosberginpolun, Pappilanmäen ja Sakastinkujan suunnittelu ja rakentaminen: RS
- Läntinen Gesterby, RS
- Juhlakallio vesihuolto R ja Tolsanmäki vesihuolto RS
- Vesitorninmäen 2. vaihe Vesitorninrinne: R
- Luostarinteentien katu- ja rakennussuunnittelu: RS
- Munkinmäentie suunnittelu ja rakentaminen: RS
- Tolsanjärvi: YS
- Tolsanportti: YS

Jorvas, Laajakallio ja lähialueet

- Kvis ja Pohjois-Jorvas asemakaava-alue RS
- Killinmäki: YS

Masala ja lähialueet

- Masalan keskustan asemakaava-alue: Tinantien, Suomelanpolun, Aittakujan sekä Köpaksenpolun (Bjönsinmäki) vesihuollon rakentaminen: R
- Masalanportti vaihe 2: Sundsbergintie, kiertoliittymä ja Eteläinen Salmitie suunnittelu ja rakentaminen R
- Mustikkarinne suunnittelu RS

Sarvvik

- Sarvvinportin asemakaava-alue, vesihuolto R
- Kolabackenin asemakaava-alue, R

Kantvik ja lähialueet

- Sokeritehtaantie + JVP 1.-2. vaihe R

Veikkolan asemakaava-alueet

- Alueiden 12 (Kyntäjätie, Takkumäentie ja Pienviljelijätie) S
- Alueen 13 vesihuollon rakentaminen: Vanhatie välillä Päivärinteentie-Lamminjärventie, Pengertie, Kaskiniityntie, Puutarhatie, Umpikuja, Mäkeläntie ja Lammaskallionkuja R
- Veikkolanpuro II asemakaava-alueen vesihuolto S
- Erikinkartano kaava-alue YS

Runko- ja siirtojohdot

- Luoman runkovesijohdon saneeraus ja paineviemärin rakentaminen R
- Viemäriverkoston saneeraus, saneerauskohteita vesihuoltoverkoston saneerausohjelmasta
- Jätevedenpumppaamoiden saneeraus, 2 huonokuntoisen jätevesipumppaamon saneeraus
- Vesijohtojen saneeraus, Saneerauskohteita vesihuoltoverkoston saneerausohjelmasta
- Vesihuoltoverkoston pienet muutos- ja saneeraustyöt
- Paineenkorotus- ja mitta-asemat R

Ohjelmistot

- etäluentaprojekti R

Kirkkonummen Veden investointisuunnitelma hankkeittain 2023–2027

	Auerakentamisen hankkeet	TA 2023	SV 2024	SV 2025	SV 2026	SV 2027
		-4 425 000	-3 710 000	-2 810 000	-2 670 000	-1 350 000
projekti	Keskusta:	-1 945 000	-1 315 000	-1 070 000	-1 000 000	-160 000
9710	Asemankaaren alikulun, Ratapuiston, Munkkullan sillan suunnittelu ja rakentaminen, 2. vaihe			-50 000	-100 000	-100 000
	Kirkkonummentien ylikulkusillan rakentamiseen liittyvät johtosiirrot	-30 000				
9710	Asematien välillä Asemankaari-Kelan talo, Koulupolun, Tallikujan ja Asematien aukion ja kevyen liikenteen alikulkusillan suunnittelu ja rakentaminen	-20 000	-50 000	-250 000	-100 000	
9710	Wiikintien, Kirkkotallinkujan ja liikealueen kehäyhteys välillä Kirkkotallintie-Wiikintie suunnittelu ja rakentaminen	-20 000	-50 000	-200 000		
9710	Kirkkonummentie ja Överbyntie suunnittelu ja rakentaminen	-30 000	-100 000	-50 000		
9710	Tallinmäki: Rovastinpuiston rakentaminen	-50 000	-80 000			

9710	Tallinmäki: Toritien, Kärkytien, Rosberginpolun, Pappilanmäen ja Sakastinkujan suunnittelu ja rakentaminen	-50 000	-300 000			
9711	Läntinen Gesterby: Gesterbyntie, Gesterborgintie	-50 000	-200 000			
9711	Gesterbyn asemakaava-alue		-10 000	-50 000	-50 000	
9711	Hevosmäen alueen vesihuollon saneeraus	-300 000	-100 000		-400 000	
9720	Vesitorninmäki itäosa: Vesitorninrinne	-600 000				
9730	Munkinniitty: Paadistenkaaren, Munkinmäentien kiertoliittymän rakennussuunnittelu ja rakentaminen			-20 000		
9728	Luostarinteon katu- ja rakennussuunnittelu	-200 000				
9727	Munkinmäentie suunnittelu ja rakentaminen	-75 000	-25 000			
9730	Munkinmäenpuisto: Munkinmäentien, Luostarinteon, Apotintien, Eteläisen asema-aukion, Munkinkujan, Apotinpiston, Apotinpolun, Munkinpolun, Purotien, Purokujan, Puropolun ja P-Munkinpihan vesihuollon rakennussuunnittelu ja rakentaminen			-150 000	-200 000	
9732	Juhlakallion ja Tolsanmäen asemakaava-alueet	-500 000	-300 000			
9729	Kuusalanntien asemakaava-alue				-100 000	
9733	Pulkuksenlaakso 1. (ent. Pohjoinen Gesterby)					-20 000
9734	Lindal					-20 000
9740	Tolsanjärvi (ent. Drusibacken)	-10 000	-50 000	-300 000	-50 000	
	Tolsanportti	-10 000	-50 000			
9737	Myllytorpan asemakaava-alue					-20 000
9762	Louhosrinne 1.					
	Jorvas, Laajakallio ja lähialueet:	-115 000	-230 000	-390 000	-300 000	-300 000
9739	Kvis ja Pohjois-Jorvas asemakaava-alue	-100 000	-200 000	-300 000	-150 000	
9796	Jorvaksenmylly: Myllymestarinkujan vesihuollon rakentaminen (Jorvaksen seisakkeen rakentamisen yhteydessä)					
	Jorvaksenkolmion asemakaava-alue			-10 000	-10 000	
9765	Jorvaksenmylly 2.				-20 000	
9766	Jorvaksenmylly 3				-20 000	-200 000
9762	Keijukaislaakso					
9763	Killinmäki	-15 000	-30 000	-80 000	-100 000	-100 000
	Masala ja lähialueet:	-150 000	-520 000	-350 000	-320 000	-340 000
9760	Vaihe 2. Masalantie välillä Tinankuja-Pyssysepänkuja, Tinankujan, Työmiehenkujan, Junailijankujan, Tinanpolun ja asemanseudun suunnittelu ja rakentaminen (Masalan asemanseutu)		-20 000	-50 000	-300 000	-300 000
9760	Vaihe 3. Masalantie väli Pyssysepänkuja-Hommaksenkaari suunnittelu ja rakentaminen					-20 000

9760	Tinantien, Suomelanpolun, Aittakujan sekä Köpaksenpolun (Bjönsinmäki) katujen suunnittelu ja rakentaminen	-50 000				
9791	Suvimäki ja Majvik					-20 000
9792	Masalanportti vaihe 2: Sundsbergintie, kiertoliittymä ja Eteläinen Salmitie suunnittelu ja rakentaminen	-50 000				
9788	Mustikkarinne	-50 000	-500 000	-300 000	-20 000	
9789	Kettukorpi (itäinen)					
9797	Högsäters					
9798	Metsätorppa					
	Sarvvik:	-1 340 000	-840 000	-200 000	-100 000	-100 000
9731	Riistametsä					
9731	Sarvvinportti	-500 000	-250 000			
9771	Sarvvinranta ja Sarvvinniitty?		-50 000	-200 000	-100 000	-50 000
9772	Kolabacken	-840 000	-540 000			-50 000
	Kantvik:	-800 000	-255 000	-370 000	-600 000	-210 000
9750	Prikiranta		-30 000	-50 000	-400 000	-200 000
9790	Pikkalanlahti					-10 000
	Jollaranta			-20 000	-200 000	
	Kantvikinranta					
9756	Sokeritehtaantie + JVP (saneeraus)	-800 000	-200 000			
9757	Ristikallion välillä Kolsarintie - Sokeritehtaantie		-25 000	-300 000		
	Veikkola:	-75 000	-550 000	-430 000	-350 000	-240 000
9780	Alueen 13 vesihuollon rakentaminen: Vanhatie välillä Päivärinteentie-Lamminjärventie, Pengertie, Kaskiniityntie, Puutarhatie, Umpikuja, Mäkeläntie ja Lammaskallionkuja	-15 000				
9780	Alueiden 12 (Kyntäjätie, Takkumäentie ja Pienviljelijätie) ja	-20 000	-100 000			
	18 (Paasitie) ja Peräläntien välillä vt1:n ylikulkusilta - rakennettu osuus vesihuollon rakentaminen sekä Impivaarantien ja Männistötie saneeraus		-100 000	-100 000		
9780	Eerikinkartano	-20 000	-50 000	-200 000	-150 000	-20 000
9781	Veikkolanpuro II	-20 000	-300 000	-100 000		-20 000
9782	Veikkolanportti (tie- ja katualueet)			-30 000	-200 000	-200 000
	Läntinen asuntoalue					
	Runko- ja siirtojohtot	-1 670 000	-750 000	-1 065 000	-1 120 000	-2 540 000
9600	Veikkolan vesitornin saneeraus		-100 000			
9610	Viemäriverkoston saneeraus	-200 000	-200 000	-200 000	-300 000	-900 000
9630	Vesijohtojen saneeraus	-200 000	-200 000	-200 000	-300 000	-900 000
9620	Jäteveden pumpp saneeraus	-100 000	-200 000	-115 000	-130 000	-400 000
9640	Vesih verk pienet muutokset	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-90 000
9650	Upinniemen siirtovesilinja, U1					

9670	Luoman runkovesijohdon saneeraus ja paineviemärin rakentaminen	-1 600 000		-400 000	-240 000	
	Luoman runkovesijohdon saneeraus ja paineviemärin rakentaminen, korvaus johtosiirrosta	580 000				
9690	Paineenkorotus- ja mitta-asetat	-100 000		-100 000	-100 000	-250 000
	Vedenottamot	0	-100 000	0	0	0
9660	Meikon vedenottamon saneeraus		-50 000			
9662	Pohjavedenottamoiden saneeraus		-50 000			
	Vesih koneet ja kalusto	0	0	0	-100 000	0
9699	Vesih koneet ja kalusto				-100 000	
	Ohjelmistot	-155 000	-140 000	-125 000	-110 000	-110 000
9701	Kameravalvonta					
9702	Muut ohjelmistoinvestoinnit					
9703	Etäluentaprojekti	-155 000	-140 000	-125 000	-110 000	-110 000
		TA 2023	SV 2024	SV 2025	SV 2026	SV 2027
	Vesihuollon investoinnit yhteensä	-6 250 000	-4 700 000	-4 000 000	-4 000 000	-4 000 000